

Πολυτεχνείο
Κρήτης

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - MASTER IN BUSINESS ADMINISTRATION (MBA)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Μελέτη εκτίμησης κινδύνων στο εργασιακό πεδίο εταιρειών που ειδικεύονται
στις απεντομώσεις, μυοκτονίες και απολυμάνσεις

Συντάκτης

Τηλέμαχος Χαιρετάκης (ΑΜ 2019019015)

Εξεταστική Επιτροπή

Θωμάς Κοντογιάννης, Καθηγητής Π.Κ. (Επιβλέπων)

Βασίλειος Μουστάκης, Καθηγητής Π.Κ.

Στυλιανός Τσαφάρakis, Επικ. Καθηγητής Π.Κ.

Χανιά, Νοέμβριος 2021

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	3
Βιογραφικό συντάκτη	9
Πρόλογος	10
Περίληψη	11
Λέξεις κλειδιά:	11
Abstract	12
Keywords:	12
Εισαγωγή	13
Κεφάλαιο 1	14
1.1 Θεωρητική προσέγγιση – Προβληματική - Στόχοι επιλογής του θέματος	14
1.2 Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο στην ασφάλεια της εργασίας	14
1.3 Εργατικά Ατυχήματα	16
Κεφάλαιο 2	18
Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου (Ε.Ε.Κ)	18
2.1 Έννοιες και Μεθοδολογία	18
2.1.1 Εντοπισμός νομοθεσίας Υγείας & Ασφάλειας	19
2.1.2 Γενικά παραδείγματα πηγών κινδύνου	19
2.1.3 Εκτίμηση της Επικινδυνότητας με τη μέθοδο Job Hazard Analysis	21
Μη αποδεκτός κίνδυνος	24
2.1.4 Αξιολόγηση μέτρων και προτάσεις μείωσης της Επικινδυνότητας	25
2.1.5 Έλεγχος των μέτρων, επανεξέταση και αναθεώρηση	25
Κεφάλαιο 3	26
3.1 Περιβάλλον εργασίας	26
3.2 Περιγραφή εταιρείας και ανάλυση θέσεων εργασίας	29
3.3 Παρεχόμενες Υπηρεσίες	30
3.3.1 Απολύμανση - Εξόντωση παθογόνων μικροοργανισμών	30
3.3.2 Απεντόμωση - Καταπολέμηση εντόμων υγειονομικής σημασίας	30
3.4 Χημικές εφαρμογές	31
3.4.1 Εφαρμογή γέλης	31
3.4.2 Εντομοκτόνα επαφής	31
3.4.3 Απεντόμωση με Υποκαπνισμό (fumigation)	31
3.5 Μυοκτονία	31
3.6 Απώθηση των πτηνών	32
3.7 Προσωπικό	32
Κεφάλαιο 4	34
Εκτέλεση μελέτης εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου στην εταιρεία	34

4.1 Χαρακτηριστικά της μελέτης	34
4.2 Νομικό πλαίσιο	34
4.3 Συλλογή δεδομένων	34
4.4 Αποτελέσματα μελέτης	36
Εκτίμηση Επαγγελματικών Κινδύνων (Job Hazard Analysis) & Μέτρα ασφάλειας	36
4.4.1. Εργασίες γραφείου	36
4.4.1.1. Κίνδυνοι από κτηριολογικές εγκαταστάσεις (γραφεία, υπόγεια)	36
4.4.1.2. Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος κλπ)	37
4.4.1.3. Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)	38
4.4.1.4. Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων	38
4.4.1.5. Χημικοί και Βιολογικοί κίνδυνοι	39
4.4.1.6. Λοιπά	40
4.4.3. Εξωτερικές εργασίες τεχνικών συνεργείων	41
4.4.3.1. Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος, μέσα εργασίας κλπ)	41
4.4.3.2. Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)	42
4.4.3.3. Ηλεκτρικοί κίνδυνοι	43
4.4.3.4. Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων	43
4.4.3.5. Χημικοί και βιολογικοί κίνδυνοι	45
4.4.3.6. Λοιπά	47
Κεφάλαιο 5	49
Οδηγίες πρόληψης και προστασίας	49
5.1 Εργασίες γραφείου	49
5.1.1 Κίνδυνοι από κτιριολογικές εγκαταστάσεις (γραφεία, υπόγεια)	49
Πατώματα, διάδρομοι και σκάλες	49
5.1.2 Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος κλπ)	49
5.1.2.1 Φωτισμός	50
5.1.2.2 Ηχορύπανση	50
5.1.2.3 Θερμοκρασία Θερμότητα Εξαερισμός Υγρασία	50
5.1.2.4 Προδιαγραφές θέσης εργασίας	50
5.1.2.5 Μέσα Ατομικής Προστασίας Οδηγίες χρήσης και συντήρησης	52
Σημαντική υπενθύμιση για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας	52
Γάντια εργασίας	53
Ασφαλής τεχνική εξαγωγής γαντιών	53
Μάσκες για την προστασίας της αναπνοής	54
5.1.3 Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)	55
5.1.3.1 Κίνηση σε κλιμακοστάσια	55
Γενικοί κανόνες	55

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης	55
5.1.3.2 Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίων	56
5.1.4 Ηλεκτρικοί κίνδυνοι	57
5.1.4.1 Ηλεκτρικά Μηχανήματα	57
Προφυλάξεις Ασφάλειας κατά τη λειτουργία εκτυπωτικών μηχανημάτων	57
5.1.5 Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων	59
5.1.5.1 Μόνιμες σημάνσεις	59
Σημάνσεις απαγόρευσης	59
Σημάνσεις προειδοποίησης	59
Σημάνσεις υποχρέωσης	61
Σημάνσεις διάσωσης ή βοήθειας	62
Σημάνσεις υλικών και εξοπλισμού πυρόσβεσης	63
Σήμανση εμποδίων και επικίνδυνων σημείων	63
5.1.5.2 Χρήση φορητών πυροσβεστικών μέσων	64
5.1.5.3 Κατηγορίες φορητών πυροσβεστήρων	65
Διοξειδίου του άνθρακα	65
Ξηρής σκόνης	65
Χρήση φορητών πυροσβεστήρων	65
Οδηγίες Αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης	68
Ανταπόκριση σε περίπτωση σεισμού	68
Κατά τη διάρκεια των δονήσεων του σεισμού	68
Μετά τις δονήσεις	68
5.1.6 Χημικοί και Βιολογικοί κίνδυνοι	69
5.1.6.1 Μελανοδοχεία. Προφυλάξεις κατά την αντικατάσταση – διαχείριση	69
5.1.6.2 Ανταπόκριση σε περίπτωση πανδημίας	69
5.1.6.3 Μέτρα Πρόληψης και Προστασίας στους χώρους εργασίας έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV-2	70
Γενικές οδηγίες για τον κορωνοϊό	70
Οδηγίες για τους εργαζόμενους	70
Οδηγίες ατομικής προστασίας	71
Οδηγίες προσέλευσης και αποχώρησης	72
5.1.6.4 Διαχείριση εργαζόμενων που εμφανίζουν συμπτώματα	72
Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα εκτός εργασίας	72
Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα κατά την εργασία	73
5.1.6.5 Γενικές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης στους εργασιακούς χώρους	73
5.1.6.6 Μέτρα αποφυγής της εξάπλωσης COVID19	74
5.1.6.7 Οδηγία χρήσης μέσων προστασίας Covid-19	76
Ασφαλής καθαρισμός χεριών	76

Ασφαλής απολύμανση χεριών	78
5.2 Εξωτερικές εργασίες τεχνικών συνεργείων	79
5.2.1 Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος, μέσα εργασίας κλπ)	79
5.2.1.1 Μέσα Ατομικής Προστασίας Οδηγίες χρήσης και συντήρησης	79
Προδιαγραφές για τα μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ)	79
Σημαντική υπενθύμιση για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας	81
Μπότες - Υποδήματα ασφαλείας	82
Γάντια εργασίας	82
Ασφαλής διαδικασία εξαγωγής γαντιών	82
Μάσκες για την προστασίας της αναπνοής	83
Ανακλαστικό γιλέκο	84
5.2.1.2 Ασφαλή χρήση εργαλείων χειρός	84
5.2.1.3 Μηχανήματα καυσίμου	85
5.2.1.4 Εργασίες με εταιρικά οχήματα	86
Ασφάλεια οχήματος	86
Ασφάλεια οδηγού	86
Ασφαλής οδήγηση	86
5.2.1.5 Θερμική Καταπόνηση	88
Γενικά	88
Διαταραχές στην υγεία λόγω θερμικής καταπόνησης	88
Θερμική Εξάντληση	88
Θερμοπληξία	88
Πρόληψη και προστασία έναντι της Θερμικής Καταπόνησης	89
Οργάνωση	89
Εργασία σε εξωτερικούς χώρους	89
Ένδυση	89
Ηλεκτρολύτες	89
Εγκλιματισμός	90
Χορήγηση βοήθειας στη θερμική Καταπόνηση	90
5.2.2 Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)	90
5.2.2.1 Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων	90
Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίων	91
5.2.2.2 Εργασίες με φορητές σκάλες	92
Τύπος σκάλας	92
Στήριξη σκάλας	92
Χρήση σκάλας	93
5.2.2.3 Γλιστρήματα – Παραπατήματα – Πτώσεις	96
5.2.2.4 Κίνηση σε κλιμακοστάσια	98

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης	98
5.2.2.5 Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος	98
Βασικές αρχές λήψεως μέτρων	98
Καιρικές συνθήκες	99
Εργασία σε στέγες, οροφές	99
Μέθοδος εργασίας	101
Μέσα Ατομικής Προστασίας κατά τις εργασίες σε ύψος	101
Ζώνες Ασφαλείας	104
Τραύμα Αιώρησης	105
Μέτρα πρόληψης	106
5.2.2.6 Ασφαλή χρήση κινητής ανυψωτικής εξέδρας	106
Επιλογή κατάλληλου μέσου:	106
Προετοιμασία	107
5.2.3 Ηλεκτρικοί κίνδυνοι	109
5.1.3.1 Ηλεκτρικά Μηχανήματα	110
Προφυλάξεις Ασφάλειας κατά τη λειτουργία εκτυπωτικών μηχανημάτων	110
5.2.4 Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων	111
5.2.4.1 Μέτρα αντιμετώπισης πυρκαγιάς οχήματος	111
5.2.5 Χημικοί και βιολογικοί κίνδυνοι	112
5.2.5.1 Διαχείριση χημικών ουσιών	112
5.2.5.2 Ανταπόκριση σε περίπτωση χημικής έκθεσης και διαρροής	115
5.1.5.3 Μέτρα Πρόληψης και Προστασίας στους χώρους εργασίας έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV-2	116
Οδηγίες για τους εργαζόμενους	116
Οδηγίες ατομικής προστασίας	116
Οδηγίες προσέλευσης και αποχώρησης	117
5.1.5.4 Διαχείριση εργαζόμενων που εμφανίζουν συμπτώματα	118
Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα εκτός εργασίας	118
Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα κατά την εργασία	118
Επιστροφή στην εργασία	119
Οι εργαζόμενοι μπορούν να επιστρέψουν στην εργασία τους όταν:	119
5.1.5.5 Γενικές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης στους εργασιακούς χώρους	119
5.1.5.6 Μέτρα αποφυγής της εξάπλωσης COVID19	120
5.1.5.7 Οδηγία χρήσης μέσων προστασίας Covid-19	122
Ασφαλής καθαρισμός χεριών	122
Ασφαλής απολύμανση χεριών	124
Κίνδυνος τσιμπήματος από έντομα	1
Κίνδυνοι από δαγκώματα φιδιών ή τσιμπήματα σκορπιών	1

5.2.6 Λοιπά	2
5.2.6.1 Κανονισμός ασφαλούς εκτέλεσης εργασιών απολύμανσης, απεντόμωσης & μυοκτονίας	2
Κεφάλαιο 6	5
Συμπεράσματα και σχολιασμός	5
Συντομογραφίες	6
Ηλεκτρονικές πηγές	6
Βιβλιογραφικές αναφορές	7
Σχήματα	8
Πίνακες	8
Εικόνες	9
Ερωτηματολόγιο για επαγγελματίες	13
Τέλος	31

Βιογραφικό συντάκτη

Ο Τηλέμαχος Χαιρετάκης γεννήθηκε στα Χανιά Κρήτης το 1973. Είναι Απόφοιτος του τμήματος Γεωπονίας του Α.Π.Θ (1997) και σήμερα (2021) είναι ιδιοκτήτης της εταιρείας απεντομώσεων ["Άξων Απολυμαντική"](#) με έτος ίδρυσης το 2007. Έχει εργαστεί 17 χρόνια ως ιατρικός επισκέπτης στο τμήμα πωλήσεων της Ελληνικής φαρμακευτικής βιομηχανίας ΕΛΠΕΝ Α.Ε., 2 χρόνια στο τμήμα καταναλωτικής πίστης της Τράπεζας Κύπρου και 1 χρόνο σε τοπικό κατάστημα εμπορίας αγροτικών εφοδίων, γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων. Είναι έγγαμος με τρία παιδιά.

Πρόλογος

Οδεύοντας στο τέλος το ταξιδιού των όψιμων σπουδών και όντας σε ηλικία προχωρημένη γι' αυτές, εκπληρώνεται ένα νεανικό όνειρο. Μετά την αποφοίτηση από τη Γεωπονική σχολή του πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, με την κοπέλα μου και νυν γυναίκα μου καταστρώναμε σχέδια για μεταπτυχιακές σπουδές και MBA στο εξωτερικό. Δύσκολες και ανατρεπτικές συγκυρίες εκείνη την περίοδο, οδήγησαν τελικά στη στράτευση, την επαγγελματική σταδιοδρομία, την οικογένεια. Μετά από 22 χρόνια ήρθε η πληροφορία για το MBA στο Πολυτεχνείο Κρήτης. Εδώ στα Χανιά, στη διπλανή πόρτα, αλλά τόσο μακριά πια από τα έδρανα της δεκαετίας του 90. Πώς θα ξαναδιαβάσω πάλι; Θα προλαβαίνω άραγε; Πώς θα συνδυαστεί με δουλειά, και οικογένεια; Αξίζει ή μήπως να μείνει το όνειρο;

Ακολουθησε η αίτηση, η αποδοχή της, η μυρωδιά του αμφιθέατρου, οι καθηγητές, οι συμφοιτητές και οι συγκλονιστικές γνωριμίες με τους πρωτοετείς όλων των ηλικιών και ειδικοτήτων. Οι πρώτες εργασίες, τα ξενύχτια στον υπολογιστή και το διάβασμα στο γραφείο αλλά και στο σπίτι μαζί με τα παιδιά, οι εξεταστικές με την πρεσβυωπία να μου υπενθυμίζει που βρίσκομαι, ο Covid, η απομακρυσμένη και απρόσωπη τηλεκπαίδευση και έφτασε η ολοκλήρωση με τη διπλωματική εργασία. Σε στενή επαφή με τον καθηγητή. Δεν ήταν μια απλή υποχρέωση αλλά μια ζωντανή δημιουργική διαδρομή, μια εσωτερική ικανοποίηση. Θα είναι η εργασία κάτι που να μην ξεθωριάσει; Θα πιάσει τόπο; Θα τη χρησιμοποιήσει και κάποιος άλλος;

Η μνήμη σίγουρα θα υποχωρήσει σε λίγα χρόνια και θα πάρει μαζί της και τις δεξιότητες. Θα μείνει όμως η σοφία, η υπομονή, η επιμονή, το όνειρο που στο τέλος παίρνει σάρκα και οστά. Οι αβάσταχτες δυσκολίες της στιγμής έχουν τη δύναμη να δημιουργούν τις νέες συνθήκες. Για άλλους ίσως είναι μάταιο και στείρο, όμως το πανεπιστήμιο πάντα ήταν και θα είναι άλλος ένας δρόμος της ζωής.

“Ένα ταξίδι δεν είναι μόνο ο προορισμός του, ο τόπος που φτάνεις, είναι κι η διαδρομή ως εκεί”

Μάρω Βαμβουνάκη

Περίληψη

Στην παρούσα μεταπτυχιακή εργασία περιγράφεται το θεωρητικό υπόβαθρο της ασφάλειας και της υγιεινής στο χώρο εργασίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία, τους κανόνες της επιστήμης και της καλής πρακτικής. Περιγράφεται η έννοια της γραπτής εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου και αναλύεται η εκτίμηση επικινδυνότητας και η εργονομία της εργασίας σύμφωνα με τη διεθνώς παραδεκτή μέθοδο Job Hazard Analysis.

Σκοπός είναι η αναλυτική περιγραφή της εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου στον κλάδο των απεντομώσεων, μυοκτονιών και απολυμάνσεων στη χώρα μας. Γίνεται αναγνώριση των βλαπτικών παραγόντων, εκτιμάται η επικινδυνότητα στις θέσεις εργασίας και προτείνονται μέτρα αντιμετώπισης για όλους τους εντοπισμένους κινδύνους. Πραγματοποιείται λεπτομερής παρακολούθηση σε όλες τις θέσεις εργασίας και αναλύονται εργονομικά όλες οι πρακτικές που πραγματοποιούνται μέσα στην επιχείρηση. Προτείνονται βελτιώσεις στην εκτέλεση των εργασιών με στόχο πάντα την ασφάλεια και την υγεία για τους εργαζομένους και τους πελάτες.

Η συλλογή των στοιχείων έγινε με συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια από τη διοίκηση της επιχείρησης και τους εργαζόμενους, παρακολουθώντας τον τρόπο και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται στις θέσεις εργασίας τους. Ο τελικός στόχος είναι η βελτιστοποίηση των εργασιακών συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής στην εργασία και τη μείωση κινδύνων για πρόκληση κάποιου εργατικού ατυχήματος ή μιας επαγγελματικής ασθένειας.

Τα αποτελέσματα της μελέτης λαμβάνονται υπόψη από τη διοίκηση της επιχείρησης και ελέγχονται από τον τεχνικό ασφαλείας και τον ιατρό εργασίας για σωστή εφαρμογή και αποτελεσματικότητα.

Λέξεις κλειδιά: Υγεία, Ασφάλεια, Κίνδυνοι, Ατύχημα, Πρόληψη, Εργονομία.

Abstract

This master's thesis describes the theoretical background of safety and hygiene in the workplace, in accordance with legislation, the rules of science and good practice. The concept of written occupational risk management is described and the risk management and the ergonomics of the work involved are analysed according to the internationally accepted workplace Hazard Analysis method.

The purpose is the detailed description of the occupational risk assessment in the field of disinfestation, rodenticides and disinfections in our country. Harmful factors are identified, the risk of each task is assessed and corrective measures are proposed for all identified risks. Detailed monitoring is carried out in all practices implemented within the company and are then ergonomically analysed. Improvements in the execution of all tasks are proposed always taking into consideration the safety and health of employees and customers.

The data was collected through interviews and questionnaires between management and staff, monitoring the manner and methods used in the execution of their work.

The ultimate goal is to improve occupational safety and health conditions and reduce the potential risks of causing an accident in the workplace and minimize the possibility of an occupational disease.

The results of the study are taken into account by the management of the company and are checked by the safety technician and the occupational physician in terms of their application and effectiveness.

Keywords: Health, Safety, Risks, Accident, Prevention, Ergonomics.

Εισαγωγή

Βασικός στόχος της παρούσας εργασίας αποτελεί η ανάλυση της εκτίμησης επικινδυνότητας και επαγγελματικού κινδύνου στις εταιρείες απεντομώσεων απολυμάνσεων και μυοκτονιών στην Ελλάδα. Πραγματοποιήθηκε αναλυτική ποιοτική και ποσοτική μέθοδος για την εύρεση της επικινδυνότητας για κάθε θέση εργασίας μέσα στην επιχείρηση με την καθοδήγηση του εργαστηρίου νοητικής εργονομίας και Ασφάλειας της εργασίας του τμήματος Παραγωγής και Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης. Παράλληλα διενεργήθηκε εργονομική ανάλυση εργασιών μέσα σε μία επιχείρηση απεντομώσεων απολυμάνσεων και μυοκτονιών με επίσκεψη στον εργασιακό της χώρο και λεπτομερή παρατήρηση όλης της εργασιακής διαδικασίας στις γραφειακές εγκαταστάσεις και στις εξωτερικές εφαρμογές.

Στη θεωρητική βάση της εργασίας γίνεται εισαγωγή στην έννοια της Ασφάλειας και της Υγείας στην εργασία με παρατήρηση στατιστικών στοιχείων για εργατικά ατυχήματα. Αναλύονται εκτενώς τα δικαιώματα των εργοδοτών, των εργαζόμενων, των τεχνικών ασφαλείας, των ιατρών εργασίας και του σώματος επιθώρησης εργασίας. Αναφέρονται οι κατάλληλες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας στον εργασιακό χώρο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για την αποφυγή των κινδύνων στην εργασία.

Η εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου πραγματοποιείται με τη μέθοδο της ανάλυσης επαγγελματικού κινδύνου (Job Hazard Analysis). Παρουσιάζεται η δραστηριότητα των επιχειρήσεων του κλάδου, η ισχύουσα νομοθεσία και η λειτουργία των επιχειρήσεων αναλυτικά (Οργανόγραμμα παραγωγική διαδικασία μηχανολογικός εξοπλισμός). Από την επιχείρηση που μελετήθηκε, έγινε εξόρυξη πληροφοριών από τους εργαζόμενους για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν και συγκεντρώθηκαν όλες οι δυνατές πληροφορίες για να αναγνωρισθεί και να ποσοτικοποιηθεί η Επικινδυνότητα για την κάθε θέση εργασίας με την επιλεγμένη μέθοδο. Έγινε εργονομική ανάλυση της εργασίας με την αντίστοιχη προεπιλεγμένη μέθοδο με εστίαση τους κινδύνους κατά τη διάρκεια της εργασίας και προτείνονται λύσεις για τη βελτίωση της. Προτείνονται μέσα ατομικής προστασίας, αναφέρονται γενικότεροι κίνδυνοι από τις κτιριακές υποδομές και ενδεικτικοί τρόποι αντιμετώπισής τους.

Κεφάλαιο 1

1.1 Θεωρητική προσέγγιση – Προβληματική - Στόχοι επιλογής του θέματος

Η ασφάλεια και η υγιεινή της εργασίας αποτελούν ένα πολύ σημαντικό παράγοντα για την ορθή λειτουργία μιας επιχείρησης. Η σοβαρότητα της Ασφάλειας της Εργασίας έχει απασχολήσει τον άνθρωπο από την αρχαιότητα. Σύμφωνα με τον Καμενόπουλο (2016) οι αρχαίοι Αιγύπτιοι γνώριζαν τις συνέπειες από τις αναθυμιάσεις μετάλλων. Είχαν καθιερώσει αποζημιώσεις προς τους εργαζόμενους σε περιπτώσεις ατυχημάτων και προσλάμβαναν ιατρούς ειδικά για τους κυνηγούς θηραμάτων. Ο Ιπποκράτης διαπιστώνει αναπνευστικά προβλήματα στους εργάτες κοπής πέτρας από τις σκόνες. Ο Νίκανδρος συσχετίζει την έκθεση στο μόλυβδο με την παρουσία συμπτωμάτων ωχροτητας, κολικών, δυσκοιλιότητας και παράλυσης.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να απαντήσει ερωτήματα σχετικά με τη σωστή και ασφαλή λειτουργία μιας επιχείρησης με στόχο να εξαιρεθούν κίνδυνοι πρόκλησης κάποιου δυσμενούς συμβάντος και με τελικό στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας της σωματικής υγείας της και ψυχικής ευεξίας εργοδοτών και εργαζόμενων.

1.2 Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο στην ασφάλεια της εργασίας

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η εξειδίκευση της εργασίας σηματοδοτούν την ενίσχυση του ζητήματος για ασφαλή εργασία και τήρηση κανόνων υγιεινής σε όλους τους εργασιακούς χώρους. Αρκετά αργότερα από την ίδρυση του ελληνικού κράτους ωρίμασαν οι συνθήκες για τη δημιουργία κοινωνικής μέριμνας αλλά και νομοθεσίας.

Αργότερα ακολούθησε η αστικοποίηση του ελληνικού πληθυσμού με βασικές ρυθμίσεις για την εργασιακή υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

Δόθηκαν αρμοδιότητες σε εργαζόμενους να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους αυτούς σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα των επιχειρήσεων, τις επιστημονικές συμβουλές των τεχνικών ασφαλείας και των ιατρών εργασίας οι οποίοι εφαρμόστηκαν υποχρεωτικά στις επιχειρήσεις.

Αρχικά υποχρεώθηκαν για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων όλες οι μεγάλες άρα και εύρωστες επιχειρήσεις με προσωπικό πάνω από 150 άτομα. Παράλληλα καθορίστηκε η υποχρέωση της πληροφόρησης των εργαζόμενων για τους πιθανούς κινδύνους στην εργασία τους καθώς και για ενέργειες διερεύνησης πιθανών κινδύνων αλλά και τρόπων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Υποχρεώνονται κατασκευαστές και εισαγωγείς μηχανημάτων και χημικών ουσιών να βεβαιώνουν ότι τα προς διάθεση εμπορεύματά τους είναι σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ασφαλείας και είναι υποχρεωμένοι για τη γραπτή πληροφόρηση σε περίπτωση επιίνδυνων χαρακτηριστικών. Παράλληλα θεωρείται δεδομένη η ενημέρωσή τους και η μελέτη για την πρόοδο της τεχνολογίας με στόχο τη βελτίωση των προϊόντων τους.

Οι προμηθευτές λοιπόν χημικών ουσιών οφείλουν να επισημαίνουν τα προϊόντα τους για τυχόν κινδύνους όπως για παράδειγμα έκρηξη, ανάφλεξη ή βλάβη στην υγεία με την εισπνοή ή την επαφή τους. Οι εργοδότες από τη δική τους πλευρά οφείλουν τα υπολογίζουν τους επιβαρυντικούς παράγοντες στο περιβάλλον εργασίας και να στέλνουν τακτικά τους εργαζόμενους για ειδικές ή άλλες ιατρικές εξετάσεις. Υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις στη διατήρηση ατομικών ιατρικών φακέλων για τους εργαζόμενους και παρακολούθηση της πορείας της υγείας τους. Είναι δυνατή ακόμα και η αλλαγή της θέσης εργασίας όταν επιδεινωθεί η υγεία του εργαζόμενου από την εργασία. Πριν την πρόσληψη και απασχόληση είναι επιβεβλημένη η επιβεβαίωση ιατρικού ελέγχου ότι ο συγκεκριμένος εργαζόμενος είναι δυνατόν να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης εργασίας.

Ορίζεται το πλαίσιο οργάνωσης των ενεργειών με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και συνιστούν τόσο σε Εθνικό όσο και σε Περιφερειακό επίπεδο, επιτροπές στελεχωμένες από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη εργοδοτών και εργαζόμενων, πολιτεία, επιστημονικούς φορείς και τοπική αυτοδιοίκηση, με δικαίωμα έκφρασης γνώμης και ψήφου. Δημιουργούνται συνθήκες ευθύνης όλων των εμπλεκόμενων για να βοηθήσουν έμπρακτα τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας καθένας από τη δική του πλευρά καθώς όλοι θα έχουν κατανοήσει αυτή την ανάγκη, δηλαδή τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των συνεπειών της.

Υλοποιούνται ομιλίες και σεμινάρια σε τεχνικούς ασφαλείας και ιατρούς εργασίας, σε εργαζόμενους συμμετέχοντες σε επιτροπές Υγείας και Ασφάλειας με άμεση εκλογή και συμμετοχή τουλάχιστον του μισού προσωπικού. Εναρμονίζεται η εθνική νομοθεσία με την Ευρωπαϊκής Ένωση. Υποστηρίζονται οργανωτικές δομές για τις επιχειρήσεις στα εν λόγω ζητήματα.

Ανώτατο συμβούλιο εργασίας (Α.Σ.Ε.) καθώς και περιφερειακές Νομαρχιακές Επιτροπές. Προωθείται η εργονομικός σχεδιασμός στους χώρους εργασίας. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας

και της εξειδικευμένης εργασίας οδηγεί σε θέματα ασφάλειας και υγιεινής στην εργασία. Το ζήτημα αυτό έχει μεγάλη σοβαρότητα διότι ένα εργατικό ατύχημα δύναται να προκαλέσει σωματικές αλλά και ψυχικές βλάβες στον εργαζόμενο εκτός βέβαια από τις υλικές ζημιές. Τα ατυχήματα διακρίνονται σε ατυχήματα του προσωπικού της επιχείρησης, αλλά και του προσωπικού των υπεργολάβων ή άλλων τρίτων που βρίσκονται στον καθορισμένο χώρο εργασίας όπως και μακριά από αυτόν και διακρίνονται ανάλογα με το βαθμό σοβαρότητας σε μικρά ατυχήματα, συνηθισμένα, πολύ σοβαρά και θανατηφόρα.

1.3 Εργατικά Ατυχήματα

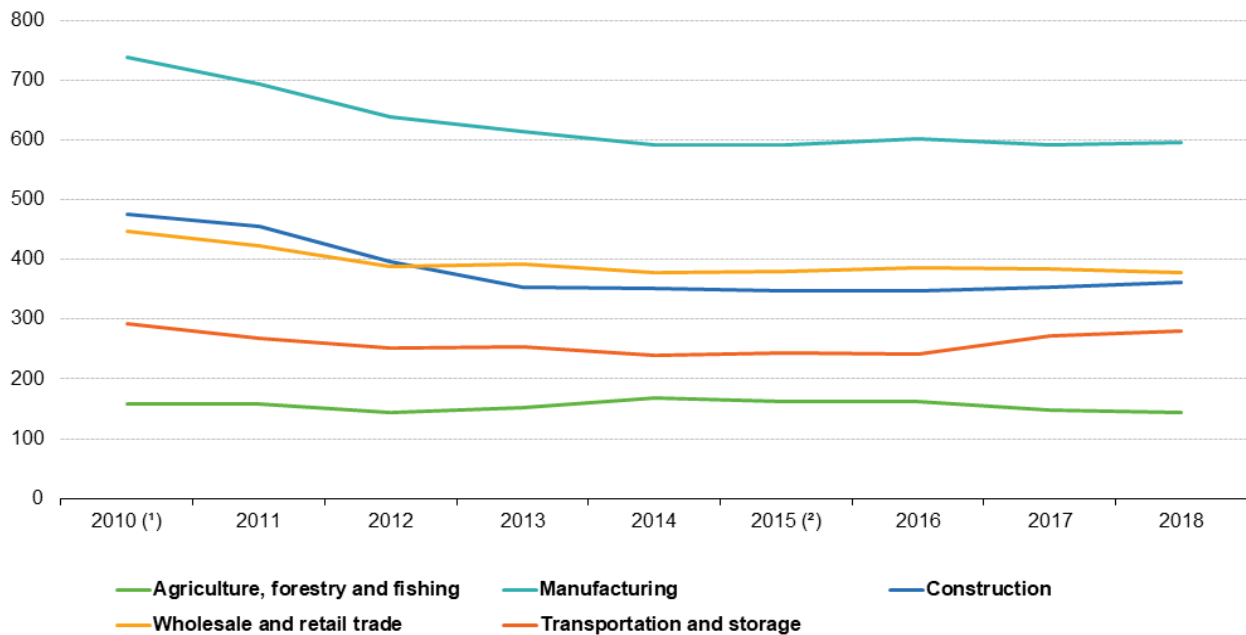
Ένα εργατικό ατύχημα σύμφωνα με τον Τουμασή (2020) συνήθως έχει σοβαρές συνέπειες αυξάνοντας το κόστος της διαδικασίας παραγωγής καθώς και τη μείωση στην ποιότητα του τελικού προϊόντος ή υπηρεσίας και οφείλεται συνήθως στον τραυματισμό. Προκύπτουν δαπάνες ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, αποζημιώσεις οικονομικές ζημιές του θύματος ή άλλων εργαζόμενων, εργατοώρες χαμένες, ζημιές στις πρώτες ύλες, τα προϊόντα, τις εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα και τον εξοπλισμό. Συχνά ψυχολογικά τραύματα στο θύμα και την οικογένειά του, με πιθανή αλλαγή της κοινωνικής κατάστασης στο θύμα, μείωση στις δραστηριότητες και στην ποιότητα ζωής.

Όπως αναφέρει η Eurostat (2021) στην Ευρώπη των 27, τα μη θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα μειώνονται. Σύμφωνα με το σχήμα 1 σε ολόκληρη την ΕΕ-27, ο συνολικός αριθμός των μη θανατηφόρων ατυχημάτων μειώθηκε για καθένα από τους πέντε σημαντικότερους κλάδους. Κατά τη σύγκριση των εργατικών ατυχημάτων από το 2010 έως το 2018, οι μεγαλύτερες μειώσεις των μη θανατηφόρων ατυχημάτων στην ΕΕ-27 καταγράφηκαν στη μεταποίηση (142.000 λιγότερα μη θανατηφόρα ατυχήματα) και τις κατασκευές (μείωση 114.000), με σχετικά μέτριες πτώσεις για τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία (κάτω από 14.000) και τη μεταφορά και την αποθήκευση (μείωση κατά 12.000). Ο αριθμός των μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στην ΕΕ-27 μειώθηκε σχεδόν κατά το ένα τέταρτο στον κατασκευαστικό τομέα (μείωση 23,8 %), ενώ υπήρξε επίσης σχετικά μεγάλη πτώση του αριθμού των μη θανατηφόρων ατυχημάτων στις εργασίες για τη μεταποίηση (μείωση 19,2 %) και χονδρικό και λιανικό εμπόριο (μείωση 15,7 %).

Development of non-fatal accidents at work for the five NACE sections with the highest risk levels, EU-27, 2010-2018

(thousands)

Note: non-fatal (serious) accidents reported in the framework of ESAW are accidents that imply at least four full calendar days of absence from work.

(*) Estimates, except for agriculture, forestry and fishing.

(²) Construction: estimate.

Source: Eurostat (online data code: hsw_n2_07)

eurostat

Σχήμα 1. Ανάπτυξη μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων για τους πέντε κλάδους με τα υψηλότερα επίπεδα κινδύνου, ΕΕ-27, 2010-2018 (άτομα) (Πηγή: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Accidents_at_work_statistics#Accidents_2010_to_2018 (16/10/21)).

Κεφάλαιο 2

Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου (Ε.Ε.Κ)

2.1. Έννοιες και Μεθοδολογία

Στους εργασιακούς χώρους αποτελεί υποχρέωση για τους εργοδότες, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα 17/96. Σήμερα αυτό έχει αντικατασταθεί από το νόμο 3850/2010. Βασικό μέλημα αποτελεί η εκτενής εξέταση των εργασιών και των διαδικασιών μιας επιχείρησης με στόχο να προσδιοριστούν τυχόν επαγγελματικοί κίνδυνοι απειλητικοί στην υγεία και ασφάλεια των εργαζόμενων, να εξαλειφθούν ή να αποφευχθούν πιθανοί κίνδυνοι, να γίνει καταγραφή όσων μέτρων ασφαλείας εφαρμόζονται και να προταθούν επιπλέον μέτρα για την καλύτερη διαχείριση των κινδύνων.

Σύμφωνα με τον Κοντογιάννη (2019) οι συνθήκες εργασίας καταγράφονται συνεχώς προκειμένου να προσδιοριστούν βλαπτικοί παράγοντες και γενικά η επίδραση του εργασιακού περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια. Αν και μία μελέτη εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου δεν συνιστά από μόνη της ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ), αποτελεί πάραυτα ακρογωνιαίό λίθο του.

Οι κίνδυνοι των εργασιακών χώρων είναι συνάρτηση των εγκαταστάσεων, των μηχανημάτων, των εργαλείων, φυσικοχημικών παραγόντων, ακτινοβολιών, καθώς και άλλων πρακτικών και παραγωγικών διαδικασιών.

Σύμφωνα με το Εργαστήριο Νοητικής εργονομίας και Ασφάλειας της Εργασίας (2008) Η εκτίμηση της Επικινδυνότητας περιλαμβάνει τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων καθώς και τη διενέργεια συνεντεύξεων από τους εργαζόμενους. Οι πηγές κινδύνων καταγράφονται επιτόπια και γίνεται προσπάθεια προσδιορισμού των βλαβερών επιπτώσεων στο προσωπικό τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και το περιβάλλον. Καταγράφονται οι θέσεις εργασίας για όλα τα στάδια παραγωγικότητας. Το είδος και ο τόπος εργασίας καθορίζουν τη θέση εργασίας, δηλαδή ένα σύνολο ενεργειών σε ένα συγκεκριμένο χώρο κινήσεων του εργαζόμενου. Πραγματοποιείται με τη χρήση μιας λίστας με ενδεικτικούς κινδύνους όλων των ενεργειών που διεκπεραιώνονται σε κάθε θέση εργασίας και εντοπίζονται οι κίνδυνοι ή οι βλαπτικοί παράγοντες.

Συνήθως εκτιμάται η συχνότητα έκλυσης των κινδύνων, η ποσότητα του χρόνου έκθεσης των εργαζόμενων σε κάθε κίνδυνο και η τρωτότητα των εργαζόμενων δηλαδή η πιθανότητα ο εργαζόμενος να υποστεί μέτριο ή βαρύ τραυματισμό και θάνατο. Με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης Επικινδυνότητας προτείνεται μία σειρά μέτρων πρόληψης ή εξάλειψης των κινδύνων αλλά και μέτρων για την προστασία των εργαζόμενων με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων. Με αυτή την εκτίμηση Επικινδυνότητας λαμβάνεται μία ολοκληρωμένη εικόνα για τους κινδύνους

στο υπό μελέτη εργασιακό περιβάλλον και προτείνονται τα κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερα μέτρα πρόληψης και προστασίας για το σύνολο του επαγγελματικού χώρου που εξετάζεται. Οι εκτιμήσεις των κινδύνων είναι αναγκαίο να επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ανάλογα με τη φύση τους και ανάλογα με τις αλλαγές στις εργασιακές συνθήκες. Αυτό γίνεται διότι οι αρχικές υποθέσεις, τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας αλλά και τα νέα προτεινόμενα μέτρα και εκτιμήσεις μπορεί να χρειάζονται αναμόχλευση και επικαιροποίηση.

Η συνεχής και μεγάλης διάρκειας έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες, όπως φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς, καθώς και ακτινοβολίες αποτελεί άλλη μία κατηγορία κινδύνων. Το χαρακτηριστικό των κινδύνων αυτών αποτελεί η σχετικά μεγάλη διάρκεια της έκθεσης των εργαζόμενων, η οποία και δημιουργεί προβλήματα υγείας. Η ένταση του παράγοντα κινδύνου καθορίζει την προσβολή του οργανισμού και συχνά λειτουργούν σωρευτικά με μακροπρόθεσμη πρόκληση βλαβών στον οργανισμό. Χρειάζεται λοιπόν μελέτη προκειμένου να εξακριβωθεί ο χρόνος έκθεσης του εργαζόμενου σε συγκεκριμένους παράγοντες κινδύνου.

2.1.1 Εντοπισμός νομοθεσίας Υγείας & Ασφάλειας

Για τον εντοπισμό της νομοθεσίας Ασφάλειας & Υγείας έγινε συστηματική έρευνα σε πηγές όπως:

- Το Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας
- Τα Κέντρα Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου (ΚΕΠΕΚ)
- Το (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε)
- Το Ελληνικό Εστιακό Σημείο του Δικτύου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για θέματα Εργασιακής Ασφάλειας και Υγιεινής

Ως αποτέλεσμα της έρευνας, προέκυψε ο Πίνακας στην Νομολογία στο τέλος του συγγράματος όπου αναγράφονται οι βασικότερες Νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν εφαρμογή στην εκτίμηση των Επαγγελματικών Κινδύνων της εταιρείας.

2.1.2 Γενικά παραδείγματα πηγών κινδύνου

Για το εντοπισμό των πηγών κινδύνου πραγματοποιείται επί τόπου (on-site) ανάλυση των δραστηριοτήτων, και εξετάζεται αν και με ποια μορφή, εμφανίζεται κάποια από τις ακόλουθες κατηγορίες κινδύνου που συνδέονται με:

- τρόπους και την διαμόρφωση των χώρων εργασίας (εγκαταστάσεις, δάπεδα, οροφές, σκάλες, πατάρια, συρόμενες πόρτες, σταθερότητα θέσης εργασίας, εργασία με άβολες κινήσεις / στάσεις, περιορισμένος χώρος κτλ).

- κακή συντήρηση / χρήση δαπέδων, ανώμαλων επιφανειών και σκαλών και μπορεί να προκαλέσουν γλιστρήματα – παραπατήματα – πτώσεις
- την απουσία εργονομίας
- περιβαλλοντικούς παράγοντες και το κλίμα του χώρου εργασίας (πχ. υψηλή – χαμηλή θερμοκρασία, ανεπαρκής εξαερισμός)
- τη χρήση του ηλεκτρισμού και τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις (ηλεκτροπληξία, ανάφλεξη, έκρηξη σκόνης, απώλειες ενέργειας, ηλεκτρικές γραμμές)
- τη χειρονακτική διακίνηση φορτίων
- την ανεπαρκή χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που πρέπει να χρησιμοποιούνται
- την οργάνωση της εργασίας (συνεχής εργασία, υπερωρίες, συστήματα διοίκησης, συντήρηση εξοπλισμού)
- την έλλειψη εκπαίδευσης και εξοπλισμού παροχής πρώτων βοηθειών.
- ανεπαρκή μέτρα πυρασφάλειας.
- την έκθεση σε χημικούς παράγοντες (καπνός, αέριοι ρύποι, αναθυμιάσεις, διαρροές, κτλ).
- την έλλειψη σήμανσης πυροσβεστήρων, όσον αφορά τη θέση τους
- έλλειψη καθαρισμού του χώρου από άχρηστα αντικείμενα και από έλλειψη ευχέρειας χώρου
- ατυχήματα με κινούμενο όχημα ή δίκυκλο για την εκφόρτωση και φόρτωση εμπορευμάτων, υλικών και διανομή προϊόντων
- την έλλειψη πληροφόρησης των κινδύνων των χημικών παραγόντων
- τη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος (έλλειψη φωτισμού ασφαλείας)
- ελλιπή μέτρα αντιμετώπισης ατυχημάτων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (πρόκληση πυρκαγιάς)
- φυσικούς παράγοντες (θόρυβος, θερμοκρασία, υγρασία, έλλειψη φωτισμού, ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, λείζερ, κλπ)
- ψυχολογικούς παράγοντες (ένταση, μονοτονία, κλειστοφοβία, στρες, σύγχυση ρόλων, υψηλές απαιτήσεις, ανεπαρκής έλεγχος εργασίας, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, αντιδράσεις σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης)
- τον εξοπλισμό εργασίας (μηχανήματα, κινούμενα μέρη, περιστρεφόμενα μέρη, ιμάντες μεταφοράς κίνησης, τροχοί, μέρη που αναπτύσσουν υψηλές θερμοκρασίες, κινούμενο εξοπλισμό, μηχανικές δονήσεις, εργαλεία χειρός, κλπ)
- την υπερκόπωση και την μοναχική εργασία

- την έκθεση σε ουσίες ή παρασκευάσματα επικίνδυνα για την υγεία (επιβλαβείς, ερεθιστικές, τοξικές, διαβρωτικές, καρκινογόνες κλπ.)
- την έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες (βακτήρια, ιούς, μικροοργανισμούς, αλλεργιογόνα, λεγιονέλλα κλπ.)
- την έλλειψη ασφαλών μηχανισμών εκκίνησης και πέδησης σε κάθε μηχανή.
- την έλλειψη ύπαρξης και χρήσης κατάλληλων απαραίτητων προφυλακτικών μέσων σε κάθε μηχανή.
- συστήματα υπό πίεση (αέρας, ατμός, υγρά).
- εργασία σε κλειστούς ή ανεπαρκώς αεριζόμενους χώρους.
- την εκτέλεση εργασιών σε ύψος.
- την έλλειψη συντήρησης των δοχείων πίεσης.
- την ασφάλεια που συνδέονται με εύφλεκτες, εκρηκτικές ή οξειδωτικές ουσίες.
- εκρήξεις που μπορεί να προκαλέσουν επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα, συγκεντρώσεις αερίων ή σκόνη (αυτογενείς ή με σπινθήρα).
- τις εργασίες εξωτερικών συνεργείων ή εργολάβων.
- επισκέπτες που επισκέπτονται την εταιρία για διάφορους λόγους.
- άλλες μη τακτικές δραστηριότητες (προσωρινές εργασίες, συντηρήσεις, μετατροπές, απλωμένα καλώδια κτλ).
- άλλους κινδύνους από πληροφορίες των Material Safety Data Sheets (MSDS)
- την αποθήκευση των χημικών ουσιών.
- βάση το βιβλίο ατυχημάτων και το βιβλίο του Τεχνικού Ασφαλείας.

Ο εντοπισμός των πηγών κινδύνου συμπεριλαμβάνει εκτός από τις δραστηριότητες του μόνιμου προσωπικού, τις δραστηριότητες πελατών - επισκεπτών που εισέρχονται στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

2.1.3 Εκτίμηση της Επικινδυνότητας με τη μέθοδο Job Hazard Analysis

Για τον προσδιορισμό της Επικινδυνότητας, χρησιμοποιήθηκε η διεθνώς παραδεκτή ποιοτική μέθοδος εκτίμησης Job Hazard Analysis. Η μέθοδος αποτελεί μια πρακτική καταγραφή των βημάτων που απαιτούνται σε μια εργασία προκειμένου να αναγνωριστούν κίνδυνοι που προκύπτουν σε κάθε βήμα. Στη συνέχεια πραγματοποιείται μια απλή εκτίμηση και κατάταξη των κινδύνων (Risk Ranking) σύμφωνα με τις κλίμακες πιθανότητας εκδήλωσης κινδύνου

(Probability of hazard) και κρισιμότητας των επιπτώσεων (Severity of Consequences), Κοντογιάννης (2016).

Στην τελευταία στήλη του πίνακα αξιολόγησης παρατίθενται διάφορα μέτρα προστασίας για τους κινδύνους αυτούς. Αυτός ο τρόπος βοηθά στην ποσοτικοποίηση ενός δυνητικού κινδύνου με στόχο:

- Την ιεράρχηση των εμφανιζόμενων κινδύνων και
- Τον καθορισμό της σειράς προτεραιότητας για την αντιμετώπισή τους.

Γίνεται η παρακάτω κατάταξη:

1. Αμελητέες	Μικροτραυματισμών και πρώτες βοήθειες χωρίς προβλήματα της παραγωγικής διαδικασίας.
2. Αξιοσημείωτες	τραυματισμοί ή ασθένειες που απαιτείται απουσία από την εργασία και εμφανή προβλήματα στην παραγωγική διαδικασία
4. Κρίσιμες	Προβλημάτων της παραγωγικής διαδικασίας υψηλού μεγέθους ζημιά και πολύ σοβαρού τραυματισμού
8. Καταστροφικές	μοιραία συμβάντα με δημιουργία ζημιών και καταστάσεων έκτακτων αναγκών

Πίνακας 1. Οι συνέπειες ενός συμβάντος

1. Πολύ μικρή πιθανότητα	σχεδόν απίθανο να συμβεί.
2. Μικρή πιθανότητα	συνέβη κάποτε
3. Πιθανό	συνήθως αναμένεται
4. Πολύ πιθανό	αναμένεται

Πίνακας 2. Πιθανότητας να εκδηλωθεί ένας κίνδυνος ή να εμφανισθεί ένα ατυχηματικό γεγονός.

Έτσι κάθε κίνδυνος που εντοπίζεται, εκτιμάται από το ειδικό γινόμενο:

Επικινδυνότητα =	Πιθανότητα εκδήλωσης ενός ανεπιθύμητου γεγονότος	Σοβαρότητα συνεπειών που προέρχεται από την εμφάνιση του γεγονότος αυτού
RR=	P	S

Πίνακας 3. Προσδιορισμός Επικινδυνότητας

- ✓ Η Πιθανότητα (P) εκδήλωσης ενός ανεπιθύμητου γεγονότος βαθμολογείται από το 1 ως το 4 (1: Ελάχιστα πιθανό, 2: Λίγο πιθανό, 3: πιθανό, 4: Πολύ πιθανό) και εκφράζει το βαθμό της δυνατότητας εκδήλωσης του γεγονότος από συγκεκριμένη πηγή κινδύνου.
- ✓ Η σοβαρότητα των συνεπειών (S) που προέρχονται από την εμφάνιση του ανεπιθύμητου γεγονότος, μετρώνται επίσης από το 1 ως το 8 (1: Αμελητέες, 2: Αξιοσημείωτες, 4: Κρίσιμες, 8: Καταστροφικές) και περιγράφει πόσο σοβαρό μπορεί να είναι το αποτέλεσμα ενός γεγονότος.
- ✓ Η Επικινδυνότητα (RR) εκφράζεται σε κλίμακα από το 1 ως το 32 (1-2: Χαμηλή, 3-4: Μέτρια, 6-8: Υψηλή), όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα 5.

Επίπεδο 12-32:	Ανεξέλεγκτη επικινδυνότητα
Επίπεδο 6-8:	Δύσκολα ελεγχόμενη επικινδυνότητα
Επίπεδο 3-4:	Εύκολα ελεγχόμενη επικινδυνότητα
Επίπεδο 1-2:	Ελάχιστη επικινδυνότητα

Πίνακας 4. Χαρακτηρισμός Επικινδυνότητας

Η αξιολόγηση στις δύο παραπάνω παραμέτρους φαίνεται στον πίνακα 6 και καλούμαστε να προβούμε σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου τα μέτρα προφύλαξης να είναι τα καταλληλότερα.

Πιθανότητα (P)

4	4	8	16	32
---	---	---	----	----

				2
3	3	6	12	2 4
2	2	4	8	1 6
1	1	2	4	8
	1	2	4	8

Σοβαρότητα (S)

Πίνακας 5. Πίνακας Επικινδυνότητας RR

Οι τιμές της Επικινδυνότητας (RR) καθορίζουν το χρόνο λήψης διορθωτικών μέτρων και την έκτασή τους. Ενδεικτικά, στον παρακάτω πίνακα περιγράφεται ο τυπικός χρόνος λήψης διορθωτικών μέτρων όπως προκύπτει από την τιμή της Επικινδυνότητας (RR) των κινδύνων:

RR	ΧΡΟΝΟΣ ΛΗΨΗΣ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ
12 - 32	Η διορθωτική ενέργεια πρέπει να γίνει άμεσα
6 - 8	Η διορθωτική ενέργεια πρέπει να γίνει βάση χρονοδιαγράμματος.
3 - 4	Δεν χρειάζεται καμία άμεση διορθωτική ενέργεια. Παρόλα αυτά, ο κίνδυνος πρέπει να παρακολουθείται στενά.
1 - 2	Δεν χρειάζεται καμία άμεση διορθωτική ενέργεια.

Πίνακας 6: Πίνακας Επικινδυνότητας RR

Μη αποδεκτός κίνδυνος

Κάθε επαγγελματικός κίνδυνος με βαθμό Επικινδυνότητας μεγαλύτερο ή ίσο από 6 ($RR \geq 6$) κρίνεται μη αποδεκτός και απαιτεί τη λήψη διορθωτικών μέτρων σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Επιπλέον, μη αποδεκτός κίνδυνος θεωρείται κάθε κίνδυνος όπου:

- τίθεται νομοθετική απαίτηση
- απορρέει από τις οδηγίες των κατασκευαστών και των προμηθευτών.
- τραυματισμό, ή ασθένεια με απουσία από την εργασία.

2.1.4 Αξιολόγηση μέτρων και προτάσεις μείωσης της Επικινδυνότητας

Μετά που θα εκτιμηθεί η επικινδυνότητα θα γίνει αξιολόγηση των υφιστάμενων μέτρων με τις επιπλέον παρακάτω προτάσεις με στόχο να μειωθεί η επικινδυνότητα:

- Να μειωθεί ο κίνδυνος που εκλύεται
- Να μειωθεί η έκθεση των εργαζομένων στον κίνδυνο
- Να μειωθεί η τρωτότητα των εργαζομένων με τη χρήση μέσων ατομικής προστασίας
- λιγότερη έκθεση των εργαζομένων στους κινδύνους
- χρήση εντύπων οδηγών προς τους εργαζόμενους

με τα παραπάνω μέτρα ευελπιστούμε στη μείωση της πιθανότητας εργατικών ατυχημάτων και ασθένειας στους εργασιακούς χώρους

2.1.5 Έλεγχος των μέτρων, επανεξέταση και αναθεώρηση

Η εκτίμηση κινδύνων είναι μία συνεχής δραστηριότητα και απαιτείται αναμόχλευση για τους εξής λόγους:

- Διαφοροποίηση στα μέσα εργασίας
- Αντικατάσταση μιας χημικής ουσίας
- Στην περίπτωση που θα περιορίσουμε ένα βλαπτικό παράγοντα χρειάζεται να προβούμε σε διενέργεια καινούργιων ρυθμίσεων
- Η ανάλυση των συνθηκών τραυματισμών και ατυχημάτων βοηθάει στην πρόληψη νέων.
- Συνεπώς λοιπόν απαιτείται η επανεξέταση στους κινδύνους ανάλογα με τις αλλαγές των εργασιακών δραστηριοτήτων.

Κεφάλαιο 3

3.1 Περιβάλλον εργασίας

Σε αυτό το κεφάλαιο περιγράφεται μία εταιρεία του κλάδου της διαχείρισης παρασίτων υγειονομικής σημασίας. Οι εν λόγω εταιρείες χρησιμοποιούν βιοκτόνα σκευάσματα που απευθύνονται στους οργανισμούς που αναφέρονται στο παράρτημα V στο υπ' αριθμ. 205 προεδρικό διάταγμα (ΦΕΚ Α τεύχος 160 16/7/2001) καθώς και άλλες μεθόδους. Σύμφωνα με τα παραπάνω ως παράσιτα υγειονομικής σημασίας θεωρούνται τρωκτικά, αρθρόποδα (π.χ. έντομα, αραχνοειδή, καρκινοειδή), επιβλαβείς οργανισμοί όπως ασπόνδυλα (π.χ. ψύλλοι) και σπονδυλωτά (π.χ. πτηνά) για τη δημόσια υγεία. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων χορηγεί τις άδειες απεντομώσεων και μυοκτονιών στους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες ή εταιρείες σύμφωνα με το ΦΕΚ 655-B (1985). Οι επαγγελματίες θα πρέπει κατέχουν πτυχίο και οι εταιρείες να απασχολούν επιστήμονες από τα παρακάτω πεδία: Γεωπόνου, χημικού, χημικού μηχανικού τεχνολόγου γεωπόνου αποφοίτων Δημόσιας Υγείας κλπ.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος της εταιρείας έχει την πλήρη ευθύνη για την αποτελεσματική καταπολέμηση των παρασίτων Υγειονομικής σημασίας, συντάσσει εκθέσεις αξιολόγησης τόσο για χημικές όσο και για μη χημικές μεθόδους. η επιχείρηση απαιτείται να χορηγεί στους εργαζόμενους τον απαιτούμενο τεχνικό εξοπλισμό και τα μέσα ατομικής προστασίας για την ασφαλή χρήση των βιοκτόνων.

Με την ευρύτερη έννοια του όρου ως παράσιτα υγειονομικής σημασίας θεωρούνται και οι αερομεταφερόμενοι μικροοργανισμοί (ιοί βακτήρια και μύκητες). Σύμφωνα με τους Παπαδάκης και Κουφάκης (2020) με την απολύμανση επιτυγχάνουμε καταστροφή των μικροβίων, χωρίς όμως να επηρεάζονται οι ανθεκτικές τους μορφές. Γίνεται χρήση χημικών ουσιών όπως αλκοόλης και ενώσεων του χλωρίου π.χ. διοξείδιο του χλωρίου, υποχλωριώδες νάτριο κλπ. Αποτέλεσμα απολυμάνσεις μπορούμε να επιτύχουμε και με φυσικές μεθόδους όπως υπεριώδη ακτινοβολία υψηλή θερμοκρασία και λοιπά. Με το Π.Δ. 344 / ΦΕΚ 297/Α΄/29-12-2000 και τον ορισμό της άσκησης του επαγγέλματος του Γεωτεχνικού, στις επαγγελματικές δραστηριότητες των Γεωπόνων, εκτός από απεντομώσεις εμπεριέχονται και απολυμάνσεις χώρων και μέσων μεταφοράς με όλες τις μεθόδους συμπεριλαμβανομένης και εκείνης του υποκαπνισμού.

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (2021), υποκαπνισμό αποτελεί η εφαρμογή χημικών ενώσεων σε μορφή αερίων ή καπνού σε έντομα ή επιβλαβή ζώα με σκοπό τη θανάτωσή τους. Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω, οι επαγγελματίες γεωπόνοι καθώς και οι εταιρείες που απασχολούν γεωπόνους μπορούν να εκτελούν εφαρμογές απολυμάνσεων και υποκαπνισμών.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (11/10/21), οι αναγγελίες έναρξης άσκησης επαγγέλματος καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών σύμφωνα με το Νόμο 3919/2011 ανέρχονται στην Ελλάδα σε 1531 εκ των οποίων οι 1411 ανήκουν σε ατομικές επιχειρήσεις ή εταιρείες. Οι γεωπόνοι απόφοιτοι πανεπιστημίου που απασχολούνται ανέρχονται σε 751. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει ο Κουγιουμουτζής (2012), οι γεωπόνοι απόφοιτοι πανεπιστημίου που απασχολούνταν ήταν 336 και με βάση τα σημερινά δεδομένα υπολογίζουμε ότι η αύξηση ανέρχεται σε 124%. Συμπεραίνουμε ότι ο κλάδος έχει μία σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία 15 χρόνια. Ο Κουγιουμουτζής (2012) Αναφέρει επίσης ότι ο κλάδος αποτελεί ένα νέο τομέα που απαιτεί την εξειδικευμένη επιστημονική και επαγγελματική αντιμετώπιση. Χρειάζεται κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση για να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα και φαίνεται ότι ο τομέας είναι αρκετά επικερδής, γρήγορα αναπτυσσόμενος, με θετικές προοπτικές εξέλιξης στο μέλλον. Οι ανάγκες για την επαγγελματική αντιμετώπιση της διαχείρισης των παρασίτων φαίνεται ότι είναι παρόμοιες και ανάλογες τόσο στις μεγάλες πόλεις της Ελλάδος όσο και στην επαρχία.

Τον κλάδο εκπροσωπεί ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Απεντομώσεων & Μυοκτονιών Ελλάδας (ΣΕΑΜΕ) με έτος ίδρυσης το 1981 και είναι μέλος της συνομοσπονδίας των ευρωπαϊκών ενώσεων διαχείρισης παρασίτων (CEPA). Ο ΣΕΑΜΕ επίσης εκπροσωπεί και τις επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας βιοκτόνων καθώς και του σχετικού εξοπλισμού.

Καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για την αναβάθμιση στο νομοθετικό πλαίσιο, την προστασία και της ορθής λειτουργίας στις επιχειρήσεις και την καλλιέργεια διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μελών του συνδέσμου.

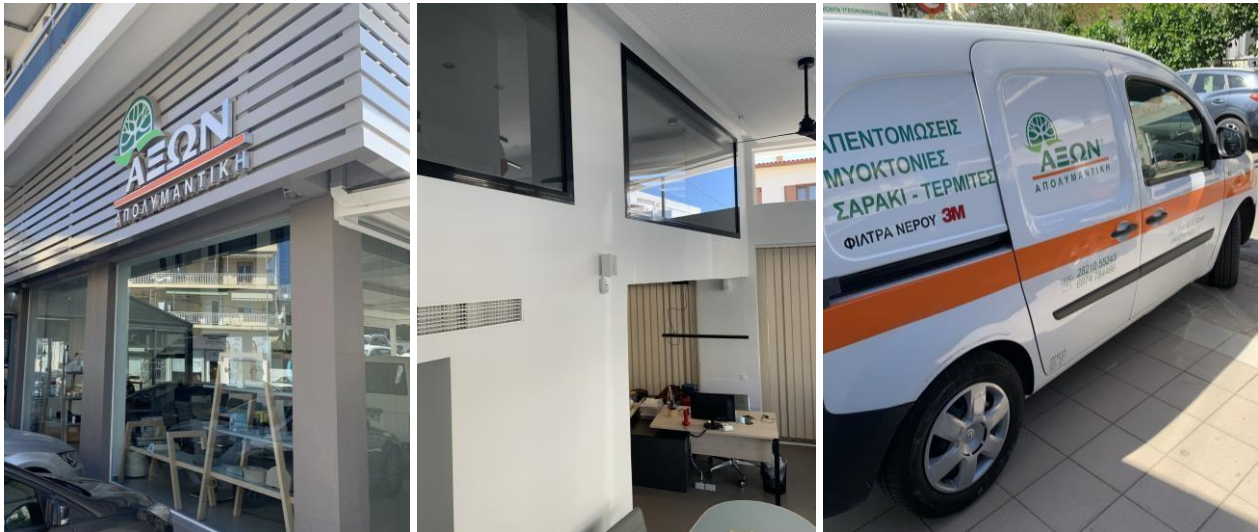
Σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο (2013) ο κλάδος δεν έχει αναπτυχθεί ακόμα, το ευρύ κοινό δεν γνωρίζει ακόμα τη σημασία του, γεγονός που συντελεί στη γενικότερη απαξίωση του και τη δύσκολη καταξίωση του στην κοινωνία. Υπάρχει σκληρός και αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των εταιρειών, οι τιμές παρουσιάζουν αρκετές αποκλίσεις μιας και στην συγκεκριμένη παροχή υπηρεσιών δεν είναι άμεσα αντιληπτά τα αποτελέσματα των εφαρμογών αλλά εκ των υστέρων. Δεν είναι ασυνήθιστο το φαινόμενο όπου αρκετοί επαγγελματίες προσφέρουν χαμηλού επιπέδου υπηρεσίες σε πολύ χαμηλές τιμές με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του κλάδου. Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί και η έλλειψη ρευστότητας μιας και είναι πολύ συνηθισμένο φαινόμενο η έλλειψη τήρησης των συμφωνημένων τιμών με αποτέλεσμα την καθυστέρηση των πληρωμών προς τους επαγγελματίες και τις εταιρείες. Τέλος η ελλιπής εκπαίδευση και εμπειρία και οι ελάχιστοι έλεγχοι από το Υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων, είναι παράγοντες υποβάθμισης του κλάδου.

Είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί ένα επαγγελματικό περίγραμμα με σαφή καθορισμό των ευθυνών και των υποχρεώσεων εταιρειών και των επαγγελματιών για να καθορίζεται ένα πλαίσιο ορθής πρακτικής σε όλες τις διενεργούμενες εργασίες. Η επαγγελματική στέγη κάθε επιχείρησης εταιρείας είναι αναγκαίο να πληρεί κάποιες προϋποθέσεις, όπως για παράδειγμα υποχρεωτικής ύπαρξης γραφείων και αποθήκης. Χρειάζεται να υπάρχει φορέας πιστοποίησης των εργαζόμενων με τακτικά εκπαιδευτικά σεμινάρια εξειδίκευσης για τους τεχνικούς.

Η γραπτή Μελέτη Εκτίμησης των Επαγγελματικών Κινδύνων σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, είναι ευθύνη του Τεχνικού Ασφαλείας και του Εργοδότη (Ν. 3850/2010). Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης έχουν Νομική Ισχύ μόνο εφόσον εγκριθούν από τον Τεχνικό Ασφαλείας, τον Ιατρό Εργασίας και τη Διοίκηση της εταιρίας, οι οποίοι και φέρουν την τελική ευθύνη και είναι υπόλογοι έναντι στο Νόμο (Ν. 3850/2010).

3.2 Περιγραφή εταιρείας και ανάλυση θέσεων εργασίας

Η εταιρεία που θα μελετήσουμε είναι η ΑΞΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΗ. Ιδρύθηκε στα Χανιά Κρήτης και συμβάλλει δυναμικά στον έλεγχο των παρασίτων στα Χανιά και το Ρέθυμνο προσφέροντας υψηλού επιπέδου υπηρεσίες. Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στο πλήρως ανακαινισμένο κτίριο γραφείων στην οδό Νικ. Σκουλά 1 στα Χανιά. Επιπλέον είναι αποκλειστικός μεταπωλητής φίλτρων νερού της εταιρείας 3M για τα Χανιά.

Εικόνα 1,2,3: Άποψη χώρου έδρας επιχείρησης και οχημάτων της εταιρείας (Πηγή: Άξων Απολυμαντική, 2021).

Η εταιρεία διαθέτει την Απεντόμωση και Μυοκτονία από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τηρεί σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001 και 14001.. Στόχος μέσα από το σύστημα ποιότητας είναι η μεγαλύτερη ικανοποίηση των πελατών, η αύξηση της παραγωγικότητας, η ικανοποίηση των εργαζόμενων, η μείωση των κινδύνων, η υγιεινή, η ποιότητα και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας, η διαφύλαξη των απόρρητων πληροφοριών των πελατών μας, η αξιολόγηση της προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών και ο έλεγχος τυχών παραπόνων.

3.3 Παρεχόμενες Υπηρεσίες

3.3.1 Απολύμανση - Εξόντωση παθογόνων μικροοργανισμών

Οι εφαρμογές γίνονται από έμπειρο προσωπικό έναντι ιών βακτηρίων και μυκήτων όπου δύνανται να προκαλέσουν ασθένειες στον άνθρωπο. Όταν υπάρξει ανάγκη και μετά από σύσταση γιατρού οι εφαρμογές εκτελούνται σε χειρουργεία, θαλάμους νοσοκομείων, τουαλέτες, σχολικές αίθουσες ή άλλους χώρους. Χρησιμοποιούνται ειδικά εγκεκριμένα μικροβιοκτόνα σκευάσματα. Οι εφαρμογές υλοποιούνται με ειδικά μηχανήματα με σφράγισμα των χώρων και κορεσμό της ατμόσφαιρας διάρκειας 2 ωρών περίπου.

3.3.2 Απεντόμωση - Καταπολέμηση εντόμων υγειονομικής σημασίας

Οι απεντομώσεις διενεργούνται κατά τον ίδιο τρόπο με εκπαιδευμένους τεχνικούς συνεργάτες και την παρουσία του υπεύθυνου επιστήμονα της εταιρείας, ο οποίος υπογράφει τα εκδιδόμενα πιστοποιητικά όπως ορίζει η νομοθεσία. Οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι για την απεντόμωση των χώρων ή ο συνδυασμός τους εξαρτώνται από το είδος του εντόμου που πρέπει να καταπολεμηθεί και τις ανάγκες του χώρου στον οποίον γίνεται η παρέμβαση. Ανάλογα με την περίπτωση χρησιμοποιούνται μέθοδοι όπως απεντόμωση με υπολειμματικό ψεκασμό, δόλωση με εντομοκτόνο τζελ, τοποθέτηση εντομοπαγίδων κλπ.

Όλα τα φάρμακα που χρησιμοποιούνται, επιλέγονται από το επιστημονικό προσωπικό της εταιρείας. Είναι νέας τεχνολογίας, οικολογικά, άοσμα, δε λεκιάζουν και είναι εγκεκριμένα από τις αρμόδιες αρχές. Σύμφωνα με τον Νόμο 721/1977 όλες οι μέθοδοι και τα σκευάσματα που χρησιμοποιούνται στην απεντόμωση είναι ακίνδυνα για ενήλικες, παιδιά και κατοικίδια.

3.4 Χημικές εφαρμογές

3.4.1 Εφαρμογή γέλης

Η εφαρμογή διενεργείται με ειδική γέλη η οποία εφαρμόζεται Με φυσίγγιο σε μορφή σταγόνων και δρα αποτελεσματικά έναντι σε διάφορα είδη κατσαρίδας του είδους *Blattella Germanica* καθώς και αρκετών ειδών μυρμηγκιών με ασφαλή και αποτελεσματικό τρόπο σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους.

3.4.2 Εντομοκτόνα επαφής

Τα βαδιστικά ή τα ιπτάμενα έντομα καταπολεμούνται με εντομοκτόνα επαφής διαβρέχοντας ομοιόμορφα τις προς ψεκασμό επιφάνειες.

- Ψεκασμός με επινώτιο ψεκαστήρα χαμηλής πίεσης
- Υπολειμματικός ψεκασμός με ψεκαστήρα υψηλής πίεσης
- Νεφελοψεκασμός με θερμό ή ψυχρό εκνεφωτή (fogging)
- Εφαρμογή Απεντόμωσης με καπνογόνο

3.4.3 Απεντόμωση με Υποκαπνισμό (fumigation)

Η μέθοδος του υποκαπνισμού χρησιμοποιείται για την καταπολέμηση εντόμων αποθηκευμένων αγροτικών προϊόντων καθώς και ξυλοφάγων εντόμων μέσα σε κατοικίες. Πραγματοποιείται με χρήση ειδικού σκευάσματος με μορφή σφαιριδίων διαφόρων μεγεθών, με δραστική ουσία Φωσφορούχο αργίλιο ή Φωσφορούχο μαγνήσιο που ονομάζεται φωσφίνη. Η φωσφίνη αντιδρά με την υγρασία της ατμόσφαιρας παράγοντας ένα τοξικό αέριο υψηλής διαπερατότητας και καταπολεμά όλες τις μορφές του βιολογικού κύκλου του εντόμου, .

3.5 Μυοκτονία

Μυοκτονία καλείται η καταπολέμησή ποντικών και αρουραίων εντός και εκτός κτιριακών εγκαταστάσεων αστικών κτιρίων και βιομηχανιών. Χρησιμοποιούνται μυοκτόνα σκευάσματα Τα οποία περιέχουν ειδικές αιμολυτικές ουσίες οι οποίες μετά την κατανάλωση τους από τα τρωκτικά Υγειονομικής σημασίας τους προκαλώ εσωτερική αιμορραγία και αυτά αποθνήσκουν μετά από πέντε έως δέκα μέρες ανάλογα με το μέγεθός τους μακριά από το σημείο κατανάλωσης το φάρμακο και χωρίς να δημιουργείται η υποψία σε αυτά, με αποτέλεσμα να μην

υποπτεύονται και να συνεχίζουν απρόσκοπτα να καταναλώνουν το φάρμακο στους δολωματικούς σταθμούς.

3.6 Απώθηση των πτηνών

Ένα σύγχρονο πρόβλημα στο αστικό περιβάλλον αποτελεί ο μεγάλος πληθυσμός πτηνών. Αποτελούν ξενιστές ακάρεων τσιμπουριών, βακτηρίων ιών και εκτοπαρασίτων, δημιουργούν φωλιές σε φωταγωγούς υπόστεγα ακάλυπτους χώρους και με τα περιττώματα τους δημιουργούν μεγάλα προβλήματα εξαιτίας της ρύπανσης που προκαλούν και των δυσάρεστων οσμών. Κατά την διαδικασία της απώθησης των πτηνών ο υπεύθυνος γεωπόνος επιθεωρεί το χώρο και προτείνει το κατάλληλο μέσο απώθησης προκειμένου να προφυλαχθεί αποτελεσματικά ο χώρος για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

3.7 Προσωπικό

Στην εταιρεία απασχολούνται συνολικά 10 εργαζόμενοι. Στο γραφείο ασχολούνται κυρίως με την εξυπηρέτηση πελατών και στα συνεργεία με τη διενέργεια απολυμάνσεων, απεντομώσεων μυοκτονιών και λοιπών συναφών εργασιών σε Χανιά και Ρέθυμνο.

Ειδικότερα το στελεχιακό δυναμικό της εταιρείας αποτελείται από 2 γεωπόνους, 2 υπαλλήλους γραφείων και 6 εργατοτεχνίτες – εφαρμοστές, καθώς και εποχιακό προσωπικό λόγω της έντονης εποχικότητας της δραστηριότητας.

3.8 Εξοπλισμός

Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιεί η εταιρεία, πέραν των εργαλείων χειρός, φορητών κλιμάκων, συσκευών Fogger B&G model 2600 και ψεκαστήρων Gloria 405 T Profiline, περιλαμβάνει και οχήματα όπως αυτά αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Μάρκα	Μοντέλ ο	Τύπος οχήματος	Έτος 1ης Αδειας	Αρ. κυκλοφορίας
Ford	Tranzit Connect	Φ.Ι.Χ	2016	XNN5869
Ford	Fiesta	VAN	2016	XNN6166

Peugeot	Kangoo	Φ.Ι.Χ	2018	XNN9045
Peugeot	Kangoo	Φ.Ι.Χ	2018	XNN9177
Peugeot	Kangoo	Φ.Ι.Χ	2019	XNO2969
Mercedes	Citan	Φ.Ι.Χ	2020	XNN6524
Peugeot	Kangoo	Φ.Ι.Χ	2021	XNO8731

Πίνακας 7. Φορτηγά Ιδιωτικής Χρήσης και VAN της εταιρείας

Κεφάλαιο 4

Εκτέλεση μελέτης εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου στην εταιρεία

4.1 Χαρακτηριστικά της μελέτης

Τα στοιχεία της μελέτης παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Σύνταξη Εκτίμησης Επαγγελματικών Κινδύνων για την επιχείρηση ΑΞΩΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΗ
Διεύθυνση: Νικ. Σκουλά 1, Χανιά 731 35

Πίνακας 8. Χαρακτηριστικά στοιχεία της μελέτης ΕΕΚ

4.2 Νομικό πλαίσιο

Η διαχείριση των Επαγγελματικών Κινδύνων αποτελεί μία δυναμική διαδικασία που πρέπει να εξελίσσεται, να τροποποιείται και να βελτιώνεται με την πάροδο του χρόνου.

Η γραπτή Εκτίμηση των Επαγγελματικών Κινδύνων σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία, είναι ευθύνη του Τεχνικού Ασφαλείας και του Εργοδότη (Ν.3850/2010, Π.Δ. 17/96, άρθρο 8 παράγραφος 1).

Η γραπτή Ε.Ε.Κ. αποτελεί βοηθητικό υλικό προς τον εργοδότη και τον Τεχνικό Ασφαλείας της επιχείρησης, οι οποίοι και φέρουν την τελική και ολοκληρωτική ευθύνη για την εκτίμηση, διαχείριση και εξάλειψη των επαγγελματικών κινδύνων στους χώρους της εταιρείας. Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματά της έχουν νομική ισχύ μόνο εφόσον υπογράφουν από τον Τεχνικό Ασφαλείας και τη Διοίκηση της εταιρίας, οι οποίοι και φέρουν την τελική ευθύνη και είναι υπόλογοι έναντι στο Νόμο (Π.Δ. 17/96, άρθρο 7).

4.3 Συλλογή δεδομένων

Οι εταιρείες απεντομώσεων και μυοκτονιών συνήθως αποτελούνται από γραφεία για την οργάνωση και τον προγραμματισμό των εφαρμογών, καθώς και κινητά συνεργεία για την εκτέλεση των προγραμματισμένων εφαρμογών. Τόσο η εργασία στα γραφεία όσο και στα κινητά

συνεργεία εμπεριέχει παράγοντες επικινδυνότητας για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζόμενων. Η εργασία σε εξωτερικούς χώρους μπορεί να χαρακτηριστεί περισσότερο επικίνδυνη γιατί οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε περισσότερους παράγοντες κινδύνου, φυσικούς χημικούς, βιολογικούς ή τεχνικούς σε σχέση με τους εργαζόμενους στις γραφειακές εγκαταστάσεις.

Σχετικοί κίνδυνοι:

- Βακτηριακή μόλυνση (βακτήρια στο παράσιτο ή στα περιττώματα).
- Φυσική μόλυνση (περιττώματα, αυγά, μαλλιά και νεκρά σώματα).
- Διασταυρούμενη μόλυνση (βακτήρια που αφήνονται σε επιφάνειες και σκεύη).
- Χημική μόλυνση (κακή και ανεξέλεγκτη χρήση εντομοκτόνων).
- Ζημιές σε χώρους.

Για τη συλλογή δεδομένων σχεδιάστηκε το εκτενές ερωτηματολόγιο στο Κεφάλαιο 6 και δόθηκε σε τέσσερις εταιρείες του κλάδου προκειμένου να το συμπληρώσουν τόσο οι εργοδότες όσο και το γραφειακό και τεχνικό προσωπικό.

Στη συνέχεια απομονώθηκαν οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και έγινε επεξεργασία με τη μέθοδο Job Hazard analysis.

4.4 Αποτελέσματα μελέτης

Εκτίμηση Επαγγελματικών Κινδύνων (Job Hazard Analysis) & Μέτρα ασφάλειας

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές που αναφέρθηκαν παραπάνω, στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η Λίστα των Επαγγελματικών Κινδύνων, η εκτίμηση της Επικινδυνότητας τους (βάση της ποιοτικής μεθόδου) καθώς και τυχόν υφιστάμενες ή προτεινόμενες διορθωτικές ενέργειες.

Κίνδυνοι	P	S	RR	Μέτρα ασφάλειας
4.4.1. Εργασίες γραφείου				
4.4.1.1. Κίνδυνοι από κτηριολογικές εγκαταστάσεις (γραφεία, υπόγεια)				
Κίνδυνος ατυχήματος λόγω θραύσης κρυστάλλων υαλοστασίων	1	4	4	Έλεγχος όλων των υαλοστασίων ότι πληρούν τις προδιαγραφές security/ triplex. Προσκόμιση βεβαίωσης από προμηθευτή/ εγκαταστάτη. Τακτικός έλεγχος μηχανισμού φρένου γυάλινης θύρας εισόδου.
Κίνδυνος τραυματισμού λόγω σταθερών εμποδίων στο δάπεδο.	1	2	2	Διάδρομοι και χώροι εργασίας χωρίς εμπόδια. Ευταξία και τακτοποίηση του χώρου, τοποθέτηση σε ερμάρια μη χρησιμοποιούμενων αντικειμένων. Τα καλώδια ισχύος και δεδομένων υπολογιστών α είναι ευθυγραμμισμένα με τρόπο που να μην υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού.
Κίνδυνος τραυματισμού λόγω πρόσκρουσης σε ανοικτά παράθυρα, ντουλάπια, συρτάρια κλπ. ή κατά την πρόσβαση σε σημεία με χαμηλό ύψος (υπόγειο).	3	1	3	Παράθυρα σε ανάκληση, ντουλάπια, συρτάρια κλειστά μετά τη χρήση τους. Τοποθέτηση αποσβεστήρα κρούσεων σε χαμηλό δοκάρι εισόδου υπογείου.

Κίνδυνος τραυματισμού λόγω μη επαρκούς χώρου εργασίας.	1	1	1	Επαρκής εργονομική διαρρύθμιση θέσεων εργασίας. Διατίθεται ο ελάχιστος χώρος ανά άτομο 9 m2 μικτού εμβαδού.
Κίνδυνος τραυματισμού από πτώση εξαιτίας της ολισθηρότητας των δαπέδων.	1	2	2	Η καθαριότητα δαπέδου να γίνεται εκτός ωραρίου εργασίας Σε περίπτωση έκτακτης καθαριότητας να γίνεται κατά προτίμηση στεγνό καθαρισμό και πάντα χρήση κίτρινου προειδοποιητικού τριγώνου.

4.4.1.2. Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος κλπ)				
Έκθεση σε αντανakλάσεις και θάμβωση.	2	1	2	Να εγκαθίστανται τα κατάλληλα φωτιστικά σώματα και να γίνεται σχολαστικός καθαρισμός τους αλλά και να αντικαθίστανται οι λαμπτήρες όταν έχει συμπληρωθεί ο χρόνος ζωής τους. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Έκθεση σε επίπεδα φωτισμού εκτός των οριακών τιμών έκθεσης	1	2	2	Ο φωτισμός χρειάζεται να ενισχύεται τοπικά εξαρτάται από την εργασία και την ικανότητα όρασης του εργαζόμενου Τοπική ενίσχυση φωτισμού σύμφωνα με τα ελάχιστα όρια ανάλογα με τη φύση της εργασίας και τις οπτικές ανάγκες του εργαζόμενου Και τα επίπεδα φωτισμού να είναι παραπάνω από 500 Lux
Πρόκληση δυσχέρειας λόγω μικροκλίματος του χώρου	2	1	2	Οι κλιματικές συνθήκες στους κλειστούς χώρους είναι απαραίτητο να συμπεριλαμβάνουν επαρκή εξαερισμό με ανανέωση στον εσωτερικό αέρα του καταστήματος καθώς και κλιματισμό για αποτελεσματική ψύξη και θέρμανση. Θερμοκρασίες 23 έως 26 βαθμών Κελσίου το καλοκαίρι και 20 έως 22 βαθμών Κελσίου το χειμώνα Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος τραυματισμού λόγω ολίσθησης, παραπατήματος, σύγκρουση με αντικείμενα, κλπ	1	4	4	Συνεχής επίβλεψη και τακτοποίηση των χώρων - απομάκρυνση των υλικών που δεν χρησιμοποιούνται. Τοποθέτηση χειρολισθήρα σε εσωτερική σκάλα γραφείων.

4.4.1.3. Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)				
Μυοσκελετικά προβλήματα από ακατάλληλη στάση εργασίας.	1	2	2	Εύκολη πρόσβαση του εργαζόμενου στον πιο συχνά χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό της θέσης εργασίας. Περιστροφή του κεφαλιού, του κορμού ή τέντωμα των άνω άκρων. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Ο αυχένας ο ώμος η σπονδυλική στήλη οι καρποί των αγκώνων καταπονούνται από τη χρήση ελλιπούς εξοπλισμού γραφείου.	2	2	4	Οθόνη με δυνατότητα περιστροφής και ρυθμιζόμενης κλίσης. Το πληκτρολόγιο χρειάζεται να ρυθμίζει την κλίση να είναι ανεξάρτητο από την υπόλοιπη οθόνη και να υπάρχει ελεύθερος χώρος στη περιοχή μπροστά από την οθόνη. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Πτώση από την κίνηση σε ράμπα αλλά και επίπεδο κεκλιμένο.	1	2	2	Χρήση αντιολισθητικών υποδημάτων. Συνεχή χρήση χειρολισθήρα κατά την κίνηση στο κλιμακοστάσιο.

4.4.1.4. Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων				
Κίνδυνος οδικού ατυχήματος κατά την μετακίνηση με χρήση ιδιωτικού ή υπηρεσιακού οχήματος και πρόσβαση ή αποχώρηση από την εργασία.	2	3	6	Αυστηρή τήρηση Κ.Ο.Κ. Τήρηση προγράμματος συντήρησης οχήματος. Εκπαίδευση οδηγών. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της ανεπάρκειας σήμανσης οδών διαφυγής.	1	2	2	Να τοποθετηθεί σήμανση εξόδου κινδύνου.

Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για αντίδραση σε περίπτωση πυρκαγιάς και χρήσης Μέσων Πυρόσβεσης.	2	2	4	Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος για την υγεία εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για παροχή Α΄ βοηθειών ή εξαιτίας της έλλειψης φαρμακείου Α΄ βοηθειών.	2	2	4	Να γίνει εκπαίδευση του προσωπικού για παροχή Α΄ βοηθειών. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για αντίδραση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και εκκένωσης.	1	3	3	Οι πυροσβεστήρες απαιτείται να τοποθετούνται σε εμφανή και προσιτά μέρη, να επισημαίνονται με προειδοποιητικά ταμπελάκια. Τοποθέτηση ενός τουλάχιστον πυροσβεστήρα σε κάθε επίπεδο (υπόγειο, ισόγειο, πατάρι) Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας

4.4.1.5. Χημικοί και Βιολογικοί κίνδυνοι				
Πρόκληση ατυχήματος λόγω μόλυνσης από έκθεση σε χημικά (π.χ. μελάνια, toner)	3	1	3	Αποφυγή της επαφής του δέρματος με τα χημικά. Τα χημικά (μελάνια, καθαριστικά κτλ) να φυλάσσονται σε ειδικά ντουλάπια και να ακολουθούνται οι οδηγίες χρήσης που περιγράφονται στις οδηγίες της συσκευασίας. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Πρόκληση ιώσεων (COVID-19) λόγω απουσίας γνώσης και έλλειψης ευαισθητοποίησης για τα αναγκαία μέτρα προστασίας	1	2	2	Άμεση Επικοινωνία εργαζομένων Αποστολή οδηγιών πρόληψης Ανάρτηση οδηγιών στους χώρους εργασίας. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας

Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω εσφαλμένης εκτίμησης ανάγκης απομόνωσης ή απουσίας γνώσης τρόπου απομόνωσης	2	4	8	Ενημέρωση εργαζομένων για την ανάγκη απομόνωσης και τον τρόπο υλοποίησής της Εκπαίδευση προσωπικού, εφαρμογή οδηγιών Ε.Ο.Δ.Υ
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω ελλιπών μέτρων προστασίας και μέτρων ατομικής υγιεινής	1	4	4	Ελαχιστοποίηση επαφών, Ορθός τρόπος ατομικής υγιεινής, εξοπλισμός πλυσίματος και απολύμανσης χεριών σε όλους τους χώρους, Αναδιάταξη θέσεων εργασίας, Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω εισόδου στο χώρο επισκέπτη / εργολάβου	1	4	4	Χρήση ΜΑΠ από επισκέπτη / εργολάβο. Συνεχής επιτήρηση
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω επαφής με φορέα του ιού με ή χωρίς εκδήλωση συμπτωμάτων.	1	8	8	Άμεση επικοινωνία με Ε.Ο.Δ.Υ. Απομόνωση εργαζομένου, Απολύμανση χώρων, Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας

4.4.1.6. Λοιπά				
Κίνδυνος πρόκλησης επαγγελματικής ασθένειας από το άγχος και την πίεση του χρόνου.	2	2	4	Καταμερισμός αρμοδιοτήτων και ρόλων, ορθολογική οργάνωση εργασίας.
Κίνδυνος πρόκλησης επαγγελματικής ασθένειας από έντονο ρυθμό εργασίας και ασαφείς οδηγίες εργασίας,	1	2	2	Οι εργαζόμενοι απαιτείται να εκπαιδεύονται και να ενημερώνονται επαρκώς σε τακτικά χρονικά διαστήματα.

4.4.3. Εξωτερικές εργασίες τεχνικών συνεργείων

4.4.3.1. Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος, μέσα εργασίας κλπ)

Κίνδυνος τραυματισμού εξαιτίας οδικού ατυχήματος. Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της μη τήρησης του Κ.Ο.Κ. από τον οδηγό του οχήματος.	2	3	6	Αυστηρή τήρηση Κ.Ο.Κ. Τήρηση προγράμματος συντήρησης οχήματος. Εκπαίδευση οδηγών. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος εξαιτίας ελλιπούς συντήρησης των οχημάτων.	1	4	4	Συντήρηση οχημάτων σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή, από αδειοδοτημένα συνεργεία συντήρησης. Αυστηρή τήρηση βιβλίου συντήρησης οχήματος. Καταγραφή συντηρήσεων σε ειδικό βιβλίο συντήρησης οχήματος. Άμεση αναφορά βλαβών από τον οδηγό.
Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας απουσίας καθημερινού ελέγχου οχήματος πριν την έναρξη του δρομολογίου	2	2	4	Οπτικός έλεγχος πριν την έναρξη του δρομολογίου σύμφωνα με λίστα σημείων. Πιστή τήρηση ελέγχων από τους οδηγούς, γραπτή αναφορά ελλείψεων.
Κίνδυνος ατυχήματος λόγω υπέρβασης ορίου ωφέλιμου φορτίου ή μετατόπιση φορτίου.	1	3	3	Εκπαίδευση οδηγών. Χρήση εξοπλισμού πρόσδεσης όπου απαιτείται. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος τραυματισμού από εργαλεία χειρός (π.χ. κατσαβίδια).	2	2	4	Εκπαίδευση Προσωπικού. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Κίνδυνος ατυχήματος από εμπλοκή εργαλείου - μηχανήματος λόγω ελλιπούς συντήρησης.	2	2	4	Χρησιμοποιούνται μόνο μηχανήματα / εργαλεία που φέρουν σήμανση CE. Τα μηχανήματα να συντηρούνται με βάση ένα καταρτισμένο πρόγραμμα Σύμφωνα με τις οδηγίες και τις υποδείξεις του κατασκευαστή

Κίνδυνοι από την έκθεση στον ήλιο.	3	2	6	Ενημέρωση των εργαζομένων για τις αρνητικές επιπτώσεις του Πήλιο στην υγεία τους και αναφορά στα μέτρα προφύλαξης. τα μέσα ατομικής προστασίας είναι αναγκαίο να χρησιμοποιούνται με ακρίβεια για την προφύλαξη από την έκθεση στον ήλιο Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος για την υγεία από τις εναλλαγές της θερμοκρασίας εντός και εκτός του οχήματος.	2	2	4	Ο κλιματισμός των οχημάτων να διατηρείται σε κατάλληλα για την εποχή επίπεδα, ώστε να μην δημιουργούνται μεγάλες διαφορές θερμοκρασίας σε σχέση με το εξωτερικό περιβάλλον. Ιδανική θερμοκρασία καμπίνας μεταξύ 22-24 οC
Κίνδυνος λόγω έντονων καιρικών φαινομένων.	2	4	8	Αποφεύγονται εξωτερικές εργασίες υπό δυσμενείς καιρικές συνθήκες
Κίνδυνος τραυματισμού της μέσης εξαιτίας της χειρωνακτικής διακίνησης φορτίων.	3	2	6	Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.

4.4.3.2. Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)				
Ο έλεγχος και η τοποθέτηση δολωματικών σταθμών ενέχουν μυοσκελετικούς κινδύνους εξαιτίας της αναβολής στάσης κατά τις εργασίες της μυοκτονίας).	2	2	4	Είναι αναγκαία η πραγματοποίηση πρακτικών διαλειμμάτων οργάνωσης εργασίας και να μπορεί ο εργαζόμενος να αλλάζει στάση σώματος και να περπάτα σε τακτά χρονικά διαστήματα.
Κίνδυνος πτώσης από φορητή σκάλα κατά την εργασία σε ύψος.	1	2	2	Να γίνεται χρήση μόνο φορητής σκάλας για εργασία σε ύψος Οι φορητές σκάλες είναι σε καλή κατάσταση, καλά συντηρημένες. Προδιαγραφή κατασκευής EN-131. Η έδραση να γίνεται σε επίπεδη σταθερή βάση. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.

Κίνδυνος πτώσης σε ανοίγματα (πχ φρεάτια).	2	4	8	Αν απαιτείται η προσωρινή απομάκρυνση καλύμματος, να τοποθετείται σήμανση προειδοποίησης και προσωρινή περίφραξη.
Κίνδυνος πτώσης κατά τη μετακίνηση ή πρόσβαση σημείων με ελλειπές ύψος κιγκλιδώματος ή κίνηση. Κίνδυνος πτώσης κατά την εκτέλεση εργασιών απουσίας κιγκλιδωμάτων ή χρήσης αντιπυτωτικού εξοπλισμού.	1	8	8	Χρήση πιστοποιημένης πλατφόρμας εργασίας για πρόσβαση σε ύψος ή σκάλας με προδιαγραφές EN- 131 καλά συντηρημένης.
Πτώση κατά την κίνηση σε επικλινή επίπεδα ή σκάλες	1	2	2	Χρήση αντιολισθητικών υποδημάτων. Συνεχή χρήση χειρολισθήρα κατά την κίνηση στο κλιμακοστάσιο.

4.4.3.3. Ηλεκτρικοί κίνδυνοι

Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας λόγω ακάλυπτων ή φθαρμένων καλωδίων.	2	4	8	Χρήση διατάξεων φορητών αντιηλεκτροπληξιακών ρελέ.
--	---	---	---	--

4.4.3.4. Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων

Κίνδυνος ατυχήματος κατά την εκδήλωση έκτακτης ανάγκης (φθαρμένο ελαστικό, πυρκαγιά, έλλειψη καυσίμων)	1	4	4	Περιοδική εκπαίδευση οδηγών. Εφοδιασμός όλων των οχημάτων με σωστικά μέσα και εκπαίδευση στη χρήση τους. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος πυρκαγιάς / έκρηξης κατά τον ανεφοδιασμό οχήματος.	1	4	4	Σβήσιμο κινητήρα και ακινητοποίηση οχήματος. Απαγόρευση χρήσης γυμνής φλόγας/ καπνίσματος, κινητού τηλεφώνου.

Κίνδυνος ατυχήματος/πυρκαγιάς λόγω ακατάλληλης αποθήκευσης των χημικών.	3	2	6	Τα χημικά να αποθηκεύονται σε ξεχωριστό, καλά αεριζόμενο χώρο, μακριά από πηγές ανάφλεξης και με ελεγχόμενη πρόσβαση. Τοποθέτηση αδιαπέραστων ραφιών αποθήκευσης και τεχνητού εξαερισμού. Άμεση απόρριψη χρησιμοποιούμενων περιεκτών. Για τις επιβλαβείς χημικές ουσίες, να υπάρχουν στο χώρο αναρτημένα τα δελτία δεδομένων ασφαλείας (MSDS).
Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για αντίδραση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και εκκένωσης.	1	3	3	Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος για την υγεία εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για παροχή Α΄ βοηθειών ή εξαιτίας της έλλειψης φαρμακείου Α΄ βοηθειών.	2	2	4	Να γίνει εκπαίδευση του προσωπικού για παροχή Α΄ βοηθειών. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος σε περίπτωση σεισμού	1	4	4	Το προσωπικό να είναι εκπαιδευμένο στην ασφαλή συμπεριφορά σε περίπτωση σεισμού. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος ατυχήματος εξαιτίας της ελλιπούς εκπαίδευσης προσωπικού για αντίδραση σε περίπτωση πυρκαγιάς και χρήσης Μέσων Πυρόσβεσης.	2	2	4	Γίνεται εκπαίδευση προσωπικού για αντιμετώπιση περίπτωσης πυρκαγιάς. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος οδικού ατυχήματος κατά την μετακίνηση με χρήση ιδιωτικού ή υπηρεσιακού οχήματος και πρόσβαση ή αποχώρηση από την εργασία.	2	3	6	Συνεχής ενημέρωση οδηγών, εφαρμογή Κ.Ο.Κ. Χρήση ζώνης ασφαλείας και κράνους συνεχώς. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος λόγω ελλείψεων ΜΑΠ.	2	2	4	Η διάθεση των ΜΑΠ να γίνεται ενυπόγραφα σε κάθε εργαζόμενο.

Κίνδυνος από μη τήρηση κανόνων ασφαλείας ή χρήσης ΜΑΠ με υπαιτιότητα του εργολάβου.	1	2	2	Υπογραφή συμφωνητικών συνεργασίας, Καθοδήγηση-επίβλεψη-υπόδειξη για τήρηση των κανόνων ασφαλείας από αρμόδιο προσωπικό. Προειδοποιητικές σημάνσεις κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών.
---	---	---	---	---

4.4.3.5. Χημικοί και βιολογικοί κίνδυνοι				
Κίνδυνος από τη παρασκευή και χρήση των φαρμακευτικών διαλυμάτων ή υλικών.	2	8	16	Τα MSDS (δελτία δεδομένων ασφαλείας) να είναι διαθέσιμα στους εργαζόμενους. Να γίνεται χρήση των ενδεδειγμένων ΜΑΠ (βλ Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας). Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος τσιμπήματος από έντομα	2	4	8	Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για τα μέτρα πρόληψης από τσιμπήματα εντόμων. Να φορούν ανοιχτόχρωμα και καθαρά ρούχα που να καλύπτουν τη μεγαλύτερη δυνατή επιφάνεια του σώματος. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνοι από δαγκώματα φιδιών ή τσιμπήματα σκορπιών	2	4	8	Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για τα μέτρα πρόληψης από τσιμπήματα εντόμων. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Κίνδυνος από διαρροή χημικών.	2	4	8	Χρήση χωνιών κατά τη μετάγγιση. Περιέκτες κλειστοί και σφραγισμένοι. Τακτική καθαριότητα οχήματος και δοχείων μεταφοράς. Εκπαίδευση του προσωπικού.

Κίνδυνος λόγω έλλειψης σημάνσεων στους περιέκτες χημικών.	1	2	2	Όλοι οι περιέκτες χημικών να φέρουν κατάλληλη σήμανση βάσει CLP.
Κίνδυνος λόγω απουσίας των Δελτίων Δεδομένων Ασφαλείας (MSDS).	1	4	4	Ανάρτηση των MSDS και στο χώρος χρήσης και αποθήκευσης χημικών. Εκπαίδευση προσωπικού στη χρήση τους.
Κίνδυνος λόγω μεταφοράς χημικών μέσα στη καμπίνα του οδηγού	1	2	2	Απαγορεύεται η μεταφορά χημικών ουσιών μέσα στην καμπίνα.
Κίνδυνος ασθένειας λόγω επαφής με παθογόνους μικροοργανισμούς (γαστρεντερίτιδα, σαλμονέλωση, HIV, κλπ).	3	4	12	Τήρηση αυστηρών κανόνων ατομικής υγιεινής. Καθημερινό πλύσιμο και απολύμανση μέσων ατομικής προστασίας.
Κίνδυνος εμφάνισης Ηπατίτιδας Α & Β, εξαιτίας της επαφής με υγειονομικά απόβλητα	2	4	8	Κατάρτιση προγράμματος εμβολιασμού προσωπικού. Τήρηση αυστηρών κανόνων ατομικής υγιεινής.
Πρόκληση ιώσεων (COVID-19) λόγω απουσίας γνώσης και έλλειψης ευαισθητοποίησης για τα αναγκαία μέτρα προστασίας.	1	2	2	Άμεση Επικοινωνία εργαζομένων Αποστολή οδηγιών πρόληψης.Ανάρτηση οδηγιών στους χώρους εργασίας. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας.
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω εσφαλμένης εκτίμησης ανάγκης απομόνωσης ή απουσίας γνώσης τρόπου απομόνωσης	2	4	8	Ενημέρωση εργαζομένων για την ανάγκη απομόνωσης και τον τρόπο υλοποίησής της Εκπαίδευση προσωπικού, εφαρμογή οδηγιών Ε.Ο.Δ.Υ.
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω ελλιπών μέτρων προστασίας και μέτρων ατομικής υγιεινής.	1	4	4	Ελαχιστοποίηση επαφών, Ορθός τρόπος ατομικής υγιεινής, εξοπλισμός πλυσίματος και απολύμανσης χεριών σε όλους τους χώρους, Αναδιάταξη θέσεων εργασίας, Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας

Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω εισόδου σε χώρο πελάτη με μολυσματικό περιστατικό	1	4	4	Αποκλειστική χρήση ΜΑΠ. Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας
Εξάπλωση ιώσεων (COVID-19) λόγω επαφής με φορέα του ιού με ή χωρίς εκδήλωση συμπτωμάτων.	1	8	8	Άμεση επικοινωνία με Ε.Ο.Δ.Υ. Απομόνωση εργαζομένου, Απολύμανση χώρων, Βλέπε και οδηγίες πρόληψης και προστασίας

4.4.3.6. Λοιπά				
Κίνδυνος άσκησης σωματικής βίας σε εργαζόμενους.	2	1	2	Εκπαίδευση αποφυγής Επιθετικής συμπεριφοράς
Κίνδυνος από επίθεση ζώου.	3	2	6	Να γίνει χρήση κινητών τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης, παρουσία δύο εργαζομένων όποτε κρίνεται απαραίτητο. Ειδοποίηση πριν την είσοδο στο χώρο.
Κίνδυνος πρόκλησης επαγγελματικής ασθένειας από ψυχολογική βία και κακή συνεργασία με συναδέλφους και προϊσταμένους	1	2	2	Καθορισμός καθηκόντων και αρμοδιοτήτων σύμφωνα με η ιεραρχική θέση του εργαζόμενου. Αποφυγή διαπροσωπικών συγκρούσεων μεταξύ των εργαζομένων.
Κίνδυνος πρόκλησης επαγγελματικής ασθένειας από έντονο ρυθμό εργασίας.	1	2	2	Τακτική και πλήρης εκπαίδευση των εργαζομένων
Ασαφείς οδηγίες εργασίας	1	2	2	Αποτελεσματική και τακτική εκπαίδευση και ενημέρωση για τους εργαζόμενους Σωστός καταμερισμός αρμοδιοτήτων και ρόλων. Σαφείς οδηγίες εργασίας. Καθορισμός αρμοδιοτήτων. Αποφυγή διαπροσωπικών συγκρούσεων μεταξύ των εργαζομένων.

Κίνδυνος πρόκλησης επαγγελματικής ασθένειας από άγχος και πίεση χρόνου.	1	1	1	Καταμερισμός αρμοδιοτήτων και ρόλων Ορθολογική οργάνωση εργασίας.
---	---	---	---	---

Πίνακας 9. Job Hazard Analysis για την εταιρεία Άξων Απολυμαντική

Κεφάλαιο 5

Οδηγίες πρόληψης και προστασίας

Ο παρακάτω οδηγός πρόληψης και προστασίας παρέχει κωδικοποιημένες πληροφορίες για την προστασία και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων.

Περιλαμβάνει τις απαραίτητες ενέργειες και τα μέτρα προστασίας και ασφαλείας κατά τις εργασίες απεντομώσεων μυοκτονιών και απολυμάνσεων. Αναπτύσσονται τα σημαντικότερα σημεία που πρέπει να γνωρίζει ένας υπάλληλος γραφείου ή τεχνικός εφαρμογών ώστε να εργάζεται με ασφάλεια και αποτελεί επέκταση της μελέτης Job Hazard Analysis.

5.1 Εργασίες γραφείου

5.1.1 Κίνδυνοι από κτιριολογικές εγκαταστάσεις (γραφεία, υπόγεια)

Πατώματα, διάδρομοι και σκάλες

- Διάδρομοι κλιμακοστάσια και πατώματα χρειάζεται να έχουν σωστή κατασκευή και συντήρηση
- οι διάδρομοι κυκλοφορίας πρέπει να είναι ελεύθερη από εμπόδια και υλικά που ολισθαίνουν
- οι σκάλες να διαθέτουν κουπαστή

5.1.2 Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος κλπ)

- Ο εξοπλισμός τα γραφεία και οι χώροι χρειάζεται να είναι τακτοποιημένοι και καθαροί
- Να υπάρχει τακτικό πρόγραμμα καθαρισμού του χώρου και των εξοπλισμών
- Η θέση του γραφείου να έχει ικανό χώρο για ελεύθερη κίνηση του εργαζόμενου

5.1.2.1 Φωτισμός

- Ο φωτισμός του γραφείου χρειάζεται να είναι αρκετός και να υπάρχει σωστό contrast περιβάλλοντος και οθόνης
- Επιλογή φυσικού φωτισμού είναι η ιδανικότερη λύση εφόσον είναι δυνατόν
- Η ένταση του φωτός πρέπει να είναι τουλάχιστον 500 Lux

5.1.2.2 Ηχορύπανση

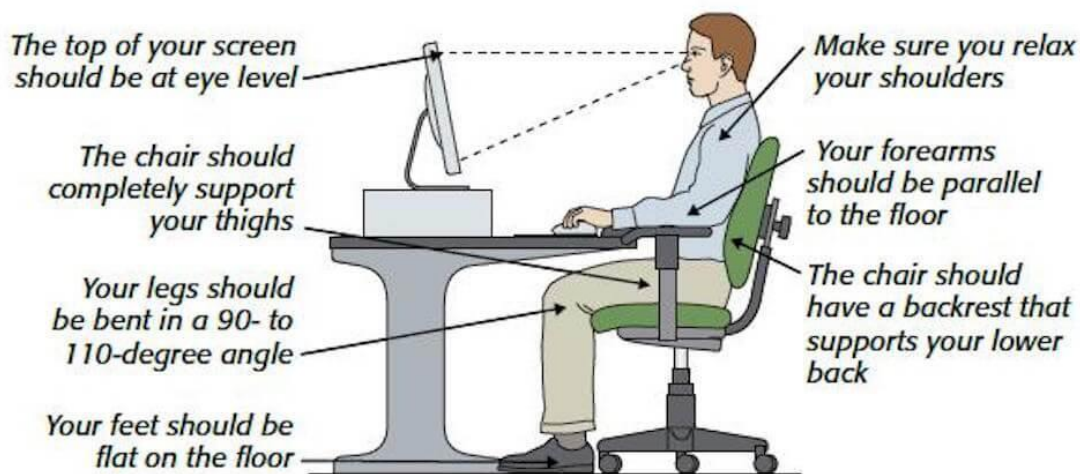
- Η ηχορύπανση του εξοπλισμού από τις θέσεις εργασίας χρειάζεται να αντιμετωπίζεται ώστε να μη διασπάται η προσοχή και η ομιλία
- Η ένταση του ήχου στο υπόβαθρο να είναι μέχρι 50 dB

5.1.2.3 Θερμοκρασία Θερμότητα Εξαερισμός Υγρασία

- Πρέπει να υπάρχει φυσιολογική θερμοκρασία στον εξοπλισμό εργασίας
- τα επίπεδα της σχετικής υγρασίας να διατηρούνται σε επίπεδα μεταξύ 50 και 70%
- η κατανομή της θερμοκρασίας στους γραφειακούς χώρους πρέπει να είναι κατά το δυνατόν ομοιόμορφη
- θερμοκρασία του χώρου να μην υπερβαίνει τους 26 βαθμούς Κελσίου και να μην είναι μικρότερη από 20 βαθμούς Κελσίου
- το κάπνισμα σε γραφειακούς χώρους δεν επιτρέπεται
- Για τα κλιματιστικά μηχανήματα χρειάζεται τακτική συντήρηση από πιστοποιημένο εξωτερικό συνεργάτη ο οποίος να παρέχει βεβαίωση σωστής λειτουργίας για το κλιματιστικό μηχάνημα. το κλιματιστικό μηχάνημα χρειάζεται να συντηρείτε δύο φορές το χρόνο στις εναλλαγές ζέστης και κρύου

5.1.2.4 Προδιαγραφές θέσης εργασίας

- Σχετικά με την οθόνη στους χαρακτήρες της χρειάζεται να υπάρχει ευκρίνεια καλή διαμόρφωση και σωστές διαστάσεις και διαστήματα
- Η εικόνα στην οθόνη χρειάζεται να είναι σταθερή και να μην τρεμοπαίζει
- Χρειάζεται η οθόνη να έχει ξεχωριστό στήριγμα προκειμένου να επιτρέπεται η περιστροφή και η κλήση καθώς και η ρύθμιση πάνω κάτω
- Αντανακλάσεις και ανταύγειες προκαλούν όχληση στον χρήστη

Εικόνα 4. Εργονομική θέση εργασίας (<https://ptrenew.com/wp-content/uploads/sitting-posture.jpg> , 15/10/21)

- το πληκτρολόγιο χρειάζεται να έχει την απαιτούμενη κλίση και απόσταση από την οθόνη για να είναι ξεκούραστα τα χέρια και οι βραχίονες του χρήστη
- Η επιφάνεια στο τραπέζι εργασίας χρειάζεται να μην αντανακλά και να έχει ικανές διαστάσεις προκειμένου να εξασφαλίζει την ευκαμψία του εργαζόμενου
- το κάθισμα εργασίας χρειάζεται να είναι εργονομικό, σταθερό, με ευελιξία και ρυθμιζόμενο σε ύψος
- Η πλάτη του καθίσματος εργασίας χρειάζεται να προσαρμόζεται σε ύψος και κλίση ώστε να καλύπτει τον εργαζόμενο
- το υποπόδιο στήριξης χρειάζεται να είναι διαθέσιμο αν ζητηθεί

Εικόνα 5. Ασκήσεις σώματος μετά από συνεχόμενες ώρες στον Η/Υ, (Πηγή: https://image.freepik.com/free-vector/office-exercises_85924-59.jpg, 20/9/21)

5.1.2.5 Μέσα Ατομικής Προστασίας Οδηγίες χρήσης και συντήρησης

Σημαντική υπενθύμιση για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας

- Τα χρησιμοποιούμε
- Τα παραλαμβάνουμε ενυπογραφως
- Έχουμε εκπαιδευτεί για την ορθή χρήση τους.
- Τα συντηρούμε και τα φυλάμε σε ασφαλές σημείο όταν δεν τα χρησιμοποιούμε.

- Τα ανανεώνουμε όταν φθείρονται.

Γάντια εργασίας

- Κάθε είδος γατιού προσφέρει ξεχωριστή προστασία. Εάν δεν είστε σίγουροι ποιο γάντι πρέπει να χρησιμοποιήσετε ρωτήστε τον Προϊστάμενό σας, τον Τεχνικό Ασφαλείας ή τον Γιατρό Εργασίας της Μονάδας σας.
- Διαβάστε το ενημερωτικό σημείωμα του κατασκευαστή για τα πεδία χρήσης τους και τη συντήρησή τους.
- Πλύνετε και στεγνώστε με βαμβάκι τα γάντια εργασίας σας περιοδικά. Να είστε σίγουροι ότι τα πλύνετε καλά ειδικά τα γάντια με τις τραχείες επιφάνειες (που βελτιώνουν το πιάσιμο). Απλώστε τα σε καλά αεριζόμενο χώρο.
- Εφοδιαστείτε με ένα περισσευούμενο ζευγάρι γάντια για να το χρησιμοποιείται μέχρι να στεγνώσουν τα γάντια που έχετε πλύνει.
- Συμβουλευτείτε τον Προϊστάμενο, τον ΤΑ ή τον ΓΕ της Μονάδας σας, πριν πλύνετε ή καθαρίσετε γάντια προστασίας από τα χημικά.
- Αντικαταστήστε τα παλιά και χαλασμένα γάντια σας.

Ασφαλής τεχνική εξαγωγής γαντιών

Εικόνα 6. Ασφαλής εξαγωγή γαντιών (Πηγή: <https://media.istockphoto.com/photos/coronavirus-procedure-for-removing-protective-gloves-picture-id1223396819> , 15/10/21)

Βασικοί κανόνες:

- Να χρησιμοποιούνται μόνο τα σωστά γάντια
- Πριν από κάθε χρήση χρειάζεται να γίνεται σχολαστικός έλεγχος για την σωστή κατάσταση των υλικών
- παλιά και χαλασμένα γάντια χρειάζεται να αντικαθίστανται

Μάσκες για την προστασίας της αναπνοής

- Η χρήση τους πρέπει να γίνεται Σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή
- η φύλαξη τους πρέπει να γίνεται σε κατάλληλες συνθήκες σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους
- για τη μέγιστη προστασία του χρήστη είναι απαραίτητο να τοποθετούνται σωστά
- εάν οι δυσάρεστες οσμές διαπερνούν τις μάσκες ή εάν υπάρχει δυσκολία στην αναπνοή αλλά και ζάλη χρειάζεται ο χώρος να εγκαταλειφθεί άμεσα
- για να ελέγξουμε τη στεγανότητα της μάσκας εκπνέουμε με δύναμη για να είμαστε σίγουροι ότι δεν φεύγει ο αέρας περιμετρικά από το λάστιχο της μάσκας.
- Η μάσκα χρειάζεται να αποθηκεύεται σε συνθήκες υγρασίας θερμοκρασίας σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή

Εικόνα 7. Τοποθέτηση μάσκας προσώπου (Πηγή: https://cdn.myshoptet.com/usr/www.technitom.cz/user/shop/big/5894-1_ffp3-respirator-navod.png?5f6dc6a4 , 15/10/21).

5.1.3 Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)

5.1.3.1 Κίνηση σε κλιμακοστάσια

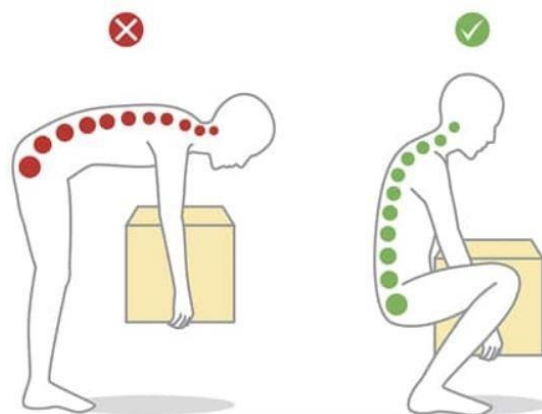
Γενικοί κανόνες

- Οι κλίμακες χρειάζεται να διατηρούνται καθαρές και φωτισμένες
- τα σκαλοπάτια χρειάζεται να έχουν ταινίες αντιολίσθησης διαφορετικά η τα υλικά κατασκευής τους πρέπει να είναι αντιολισθητικά καθώς και διαστάσεις τους να ανταποκρίνονται στις πολεοδομικές προδιαγραφές
- χυμένα υλικά καθώς και πεταμένα αντικείμενα χρειάζεται να απομακρύνονται
- οι σκάλες θα πρέπει να διατηρούνται καθαρές και να τη δείτε πρωτόκολλο καθαρισμού. Όσο οι σκάλες είναι βρεγμένες χρειάζεται να υπάρχει ειδική σήμανση
- προσέχουμε τα σκαλοπάτια κατά την κίνησή μας Προκειμένου να ανεβαίνουμε ή να κατεβαίνουμε με ασφάλεια και το ένα χέρι πάντα να κρατάει την κουπαστή
- Για τη μεταφορά βαρέων πραγμάτων και μεγάλο όγκο σε σκάλες χρειάζεται να έχουμε ελεύθερο οπτικό πεδίο

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

Σε περίπτωση εκκένωσης της εγκατάστασης λόγω έκτακτης ανάγκης, κινείστε χωρίς πανικό και οδεύετε προς το σημείο συγκέντρωσης από τις κεντρικές εξόδους ή από τις εξόδους διαφυγής μέσω των κλιμακοστασίων, ακολουθώντας μόνο τις σημάνσεις διαφυγής και τις οδηγίες του προσωπικού.

5.1.3.2 Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίων

Εικόνα 8. Ασφαλής τρόπος ανύψωσης κιβωτίου από το έδαφος. (Πηγή: <https://lumperhq.com/proper-lifting-technique/>, 15/10/21).

- Για τη σωστή ανύψωση των φορτίων χρειάζεται μυϊκή δύναμη στα πόδια χωρίς να επιβαρύνεται η μέση
- Τα γόνατα χρειάζεται να λυγίζουν και η στάση σώματος να είναι όρθια με το βάρος να τοποθετείται όσο κοντά γίνεται στο σώμα.
- Κατά την ανύψωση το φορτίο χρειάζεται να τοποθετείται ανάμεσα στα ανοιχτά πόδια και να αποφεύγονται οι περιστροφές της μέσης

Εικόνα 9. Ασφαλής τρόπος μετακίνησης φορτίου. (Πηγή: https://t4.ftcdn.net/jpg/01/89/45/29/240_F_189452960_21qAnDX1kcrskeqr1Viz0c9UOzcGri9.jpg, 16/10/21)

5.1.4 Ηλεκτρικοί κίνδυνοι

- Είναι αναγκαίο να γίνεται τακτικός έλεγχος και συντήρηση στις ηλεκτρικές συσκευές μόνο από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα
- τα καλώδια χρειάζεται να είναι υπόγεια η υπέργεια εναλλακτικά ειδικά κανάλια να τα καλύπτουν
- πρέπει να υπάρχουν τάπες στις πρίζες για την καλύτερη απομόνωσή τους
- Όποιες ηλεκτρικές συσκευές έχουν τη δυνατότητα απενεργοποίησης χρειάζεται να σβήνουν όταν τελειώνει μία εργάσιμη ημέρα

5.1.4.1 Ηλεκτρικά Μηχανήματα

Προφυλάξεις Ασφάλειας κατά τη λειτουργία εκτυπωτικών μηχανημάτων

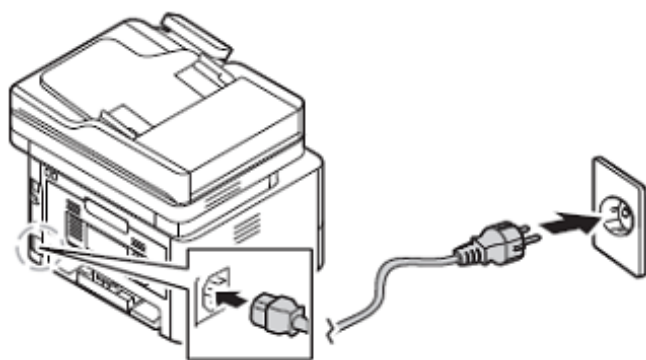
- Η χρήση εύφλεκτων υλικών και διαλυτών κοντά στα μηχανήματα ενδέχεται να προκαλέσει πυρκαγιά και πρέπει να αποφεύγεται

Εικόνα 10. Φωτοτυπικό μηχάνημα. (Πηγή: https://img.alicdn.com/i1/834708094/TB2gKG1jL1TBuNjy0FjXajyXXa_!!834708094.jpg, 16/10/21).

- Για τον ίδιο λόγο αποφεύγουμε να τοποθετούμε αντικείμενα μικρά ή μεγάλα όπως για παράδειγμα γλάστρες βάζα κούπες καλλυντικά και λοιπά πάνω σε αυτά τα μηχανήματα ή κοντά τους
- διατηρούμε τους χώρους καθαρούς χωρίς υγρασία και σκόνη
- τοποθετούμε τα μηχανήματα επάνω σε επίπεδες επιφάνειες και όχι κεκλιμένες

- το δωμάτιο στο οποίο βρίσκεται το μηχάνημα χρειάζεται να αερίζεται καλά και να είναι ευρύχωρο
- οι αεραγωγοί του μηχανήματος χρειάζεται να είναι ελεύθεροι διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς από την υπερθέρμανση
- τα καλώδια χρειάζεται να είναι σε καλή κατάσταση και να αποφεύγεται η χρήση πολύμπριζων
- αποφεύγουμε τη χρήση του τροφοδότη ρεύματος όταν τα χέρια μας είναι βρεγμένα
- Όταν ένα μηχάνημα χρειάζεται να παραμείνει σε αδράνεια για μεγάλο χρονικό διάστημα ή αν πρόκειται να μετακινηθεί τότε χρειάζεται να αποσυνδέεται η μπρίζα από το ρεύμα.

Εικόνα 11. Διακόπτης τροφοδοσίας ηλεκτρικής συσκευής. (Πηγή: https://www.support.xerox.com/srvs/images/B210_B205_B215/B215-power-plug-in.png , 16/10/21).

- Συντήρηση και καθαρισμός στα μηχανήματα χρειάζεται να γίνεται πάντοτε με το καλώδιο ρεύματος αποσυνδεδεμένο
- Σε περίπτωση που από το μηχάνημα βγαίνει καπνός η δυσάρεστη οσμή καθώς και αν συμπεριφέρεται περίεργα χρειάζεται να διακοπεί η λειτουργία και να αποσυνδέετε το καλώδιο του ρεύματος από την πρίζα

5.1.5 Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων

Οι εργασιακοί χώροι χρειάζονται να έχουν μόνιμη αλλά και περιστασιακή σήμανση κινδύνου προκειμένου οι εργαζόμενοι να τη λαμβάνουν υπόψη.

5.1.5.1 Μόνιμες σημάνσεις

Σημάνσεις απαγόρευσης

Τα σήματα που προμηγύνουν απαγόρευση είναι κυκλικός σχήματος και περιέχουν μαύρα σύμβολα εντός λευκού φόντου (το οποίο πρέπει να καλύπτει το 35% της πινακίδας)

Εικόνα 12. Σημάνσεις απαγόρευσης. (Πηγή: <https://ergosafety.gr/wp-content/uploads/2019/12/SHMATA-5-600x600.jpg>, 16/10/21).

Σημάνσεις προειδοποίησης

Τα σήματα προειδοποίησης είναι τριγωνικού σχήματος κίτρινο φόντο (το οποίο πρέπει να καλύπτει το 35% της πινακίδας) και μαύρου οικονομικού συμβόλου.

Εικόνα 13. Σημάνσεις προειδοποίησης. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm , 15/10/21).

Σημάνσεις υποχρέωσης

Οι σημασίες υποχρεώσεων είναι κυκλικού σχήματος λευκού οικονομοσυμβόλου με μπλε χρώμα το οποίο πρέπει να καλύπτει το 35% της πινακίδας

Υποχρεωτική
προστασία
των ματιών

Υποχρεωτική
προστασία
του κεφαλιού

Υποχρεωτική
προστασία
των αυτιών

Υποχρεωτική
προστασία
των αναπνευστικών
οδών

Υποχρεωτική
προστασία
των ποδιών

Υποχρεωτική
προστασία
των χεριών

Υποχρεωτική
προστασία
του σώματος

Υποχρεωτική
προστασία
του προσώπου

Υποχρεωτική ατομική
προστασία έναντι πτώσεων

Υποχρεωτική
διάβαση για πεζούς

Γενική υποχρέωση

Εικόνα 14. Σημάνσεις υποχρέωσης. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm , 15/10/21).

Σημάνσεις διάσωσης ή βοήθειας

Οι σημάνσεις διάσωσης ή βοήθειας είναι ορθογώνιες ή τετράγωνες και περιέχουν μέσα τους λευκό εικονοσύμβολο μέσα σε πράσινο φόντο τουλάχιστον 50% κάλυψης της πινακίδας

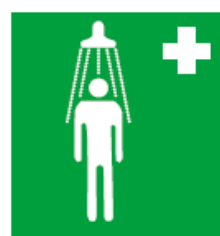
Έξοδος κινδύνου.

Πρώτες βοήθειες

Φορείο

Θάλαμος καταιωνισμού ασφαλείας

Πλύση ματιών

Τηλέφωνο για διάσωση και πρώτες βοήθειες

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί

Εικόνα 15. Σημάνσεις διάσωσης ή βοήθειας (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_vgeias_2014-2015/Labeling.htm , 15/10/21).

Σημάνσεις υλικών και εξοπλισμού πυρόσβεσης

Οι σημάνσεις υλικών και εξοπλισμού πυρόσβεσης είναι ορθογώνιες ή τετράγωνες, σχήματος λευκού και σύμβολου εντός κόκκινου φόντου και ο κόκκινος φόντος πάνω από το 50% της επιφάνειας της πινακίδας.

Πυροσβεστική
μάνικα

Σκάλα

Πυροσβεστήρας

Τηλέφωνο για την
καταπολέμηση
πυρκαγιών

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί

Εικόνα 16. Σημάνσεις πυροσβεστικού υλικού ή εξοπλισμού. (Πηγή:
http://users.sch.gr/peroukggr/agogi_vgeias_2014-2015/Labelling.htm , 15/10/21).

Σήμανση εμποδίων και επικίνδυνων σημείων

Επισημάνσεις για τους κινδύνους και τα εμπόδια σε διάφορα επικίνδυνα σημεία εντός των κτιριακών εργασιακών χώρων γίνεται με εναλλαγή λωρίδων κίτρινου και μαύρο χρώματος, διαφορετικά με εναλλαγή λωρίδων κόκκινου και άσπρου χρώματος ίσων μεταξύ τους και κλίσης 45 μοιρών.

Εικόνα 17. Σημάνσεις επικίνδυνων σημείων και οδών κυκλοφορίας. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm , 15/10/21).

5.1.5.2 Χρήση φορητών πυροσβεστικών μέσων

Όλες οι φωτιές κατηγοριοποιούνται ανάλογα με το είδος του εύφλεκτου υλικού

A	Πυρκαγιές στερεών υλικών (π.χ. ξύλα, χαρτί, υφάσματα, ελαστικά, πλαστικά, άχυρα κ.λ.π.)
B	Πυρκαγιές υγρών καυσίμων (π.χ. οινόπνευμα, βενζίνη, έλαια, λίπη, αιθέρας, λάκες, παραφίνες κ.λ.π.)
C	Πυρκαγιές αερίων καυσίμων (π.χ. μεθάνιο, προπάνιο, βουτάνιο, ασετιλίνη, υδρογόνο κ.λ.π.)
D	Πυρκαγιές μετάλλων (π.χ. νάτριο, κάλιο, τιτάνιο, ζirkόνιο, μαγνήσιο κ.λ.π.)
E	Πυρκαγιές κατηγοριών A,B,C,D παρουσία ηλεκτρικού ρεύματος
F	Πυρκαγιές που προκαλούνται από λίπη και έλαια

Εικόνα 18. Κατηγοριοποίηση φωτιάς ανάλογα με το φλεγόμενο υλικό. (Πηγή: <https://www.pyroprostasia.gr/online/%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A1%CE%99%CE%95%CE%A3-%CE%A0%CE%A5%CE%A1%CE%9A%CE%91%CE%93%CE%99%CE%A9%CE%9D,172.html> , 15/11/21)

Ο τύπος των φορητών πυροσβεστήρων κατατάσσεται σε A, B, C ή D Και είναι διαφόρων διαστάσεων και βαρών ξεκινώντας από 1 kg. είναι απαραίτητο να υπάρχει πάνω τους ανεξίτηλη ένδειξη ασφαλείας CE.

Απαιτείται ετήσια συντήρηση και έλεγχος και κάθε 5 χρόνια να δοκιμάζονται υδραυλικά.

5.1.5.3 Κατηγορίες φορητών πυροσβεστήρων

Διοξειδίου του άνθρακα

Χρησιμοποιούνται με ασφάλεια σε μεγάλο εύρος καύσιμων υλών καθώς και σε συσκευές με ηλεκτρική τάση όπως είναι χώροι με ηλεκτρονικούς υπολογιστές τηλεπικοινωνίες. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να αποφύγουμε την επαφή με το κρύο τμήμα το σωλήνα εκροής διότι είναι ψυχρό και ενδέχεται να δημιουργηθεί έγκαυμα ψύχους.

Εικόνα 19. Τύποι πυροσβεστήρων και κατηγορίες φλεγόμενων υλικών που καλύπτουν.
(Πηγή: <https://www.texnikos.gr/wp-content/uploads/2016/08/carbon.jpg> , 16/10/21)

Ξηρής σκόνης

Οι πυροσβεστήρες ξηρής σκόνης έχουν μεγάλο εύρος χρήσης και αποτελούν αποτελεσματικά μέσα κατάσβεσης πυρκαγιάς καυσίμων υλών συμπεριλαμβανομένων ανθρακούχων υλικών και μετάλλων. Μετά τη χρήση απαιτείται καθαρισμός της σκόνης ο οποίος όμως εάν συγκριθεί με τις ζημιές και απώλειες της πυρκαγιάς δεν αποτελεί σημαντικό κόστος

Χρήση φορητών πυροσβεστήρων

Πριν τη χρήση του πυροσβεστήρα

- Καλούμε την Πυροσβεστική Υπηρεσία στο τηλέφωνο 199 Ελέγχουμε αν μπορούμε να απομακρυνθούμε με ασφάλεια από το σημείο της φωτιάς

- Παραμένουμε σε ασφαλή απόσταση από τις φλόγες περίπου 3 με 4 μέτρα προς την πλευρά του ανέμου και όχι ενάντια του

Εικόνα 20. Χρήση πυροσβεστήρα. (Πηγή: <https://www.argohellas.net/firesafety56.htm> , 10/10/21)

Για την κατάσβεση χρειάζεται να σιγουρευτούμε ότι η φωτιά έχει σβήσει εντελώς και στη συνέχεια να γίνει αερισμός του χώρου

FIRE CLASS		 					
		WATER	DRY POWDER	FOAM	CO2	WET CHEMICAL	SPECIAL POWDER
Carbonaceous Materials 		✓	✓	✓	✗	✓	✗
Flammable Liquids 		✗	✓	✓	✓	✗	✗
Flammable Gases 		✗	✓	✗	✗	✗	✗
Flammable Metals 		✗	✗	✗	✗	✗	✓
Electrical Equipment 		✗	✓	✗	✓	✗	✗
Cooking Oils 		✗	✗	✗	✗	✓	✗

Εικόνα 21. Είδος πυροσβεστήρα ανά κατηγορία πυρκαγιάς. (Πηγή: <https://www.aecsw.com/fire-extinguishers> , 5/10/21)

Εικόνα 22. Τρόπος κατάσβεσης. (Πηγή: <https://www.issofos.gr/wp-content/uploads/2017/04/D154.jpg> , 6/10/21)

Οδηγίες Αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης

Οι οδηγίες εξυπηρετούν στη διασφάλιση όσο το δυνατόν της ασφάλειας, της υγείας και της ευημερίας στο προσωπικό στη διάρκεια μιας έκτακτης ανάγκης.

Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων χρειάζεται η εφαρμογή τους παρακάτω γενικούς κανόνες.

- διατήρηση της ψυχραιμίας μας
- να μη θέτουμε τον εαυτό μας σε κίνδυνο
- να ακολουθούμε τις οδηγίες των συντονιστών ή άλλων αρμοδίων ατόμων
- να τηρούνται τα πλάνα εκκένωσης και διαφυγής των εγκαταστάσεων και να ακολουθούνται οι οδηγίες που αναγράφονται σε αυτά

Ανταπόκριση σε περίπτωση σεισμού

Σε περίπτωση σεισμού λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω:

Κατά τη διάρκεια των δονήσεων του σεισμού

- Μην πανικοβάλλεστε.
- Καλυφθείτε κάτω από το πλησιέστερο σταθερό σημείο (τραπέζι, πάγκο εργασίας, πλαίσιο πόρτας).
- Μείνετε μακριά από τζάμια και γυάλινα παράθυρα.
- Μείνετε μακριά από πατάρια ή σκάλες.
- Μείνετε μακριά από ηλεκτρικά καλώδια.
- Μην προσπαθήσετε να διαφύγετε πηδώντας από μεγάλο ύψος.

Μετά τις δονήσεις

- Απομακρύνομαι το γρηγορότερο σε ασφαλές και ανοικτό σημείο, χρησιμοποιώντας το πλάνο Διαφυγής.
- Μη χρησιμοποιείται ανελκυστήρες
- Μην τρέχετε προς την έξοδο.
- Να είστε προετοιμασμένοι για μετασεισμούς.
- Μην επιστρέψετε στο κτήριο έως ότου σας το επιτρέψει ο Συντονιστής ΣΑΕΚ ή άλλο αρμόδιο άτομο.

5.1.6 Χημικοί και Βιολογικοί κίνδυνοι

5.1.6.1 Μελανοδοχεία. Προφυλάξεις κατά την αντικατάσταση – διαχείριση

Εικόνα 23. Κενό μελανοδοχείο. (Πηγή: <https://thumbs.dreamstime.com/b/hands-repairing-laser-toner-cartridge-foto-refill-32082272.jpg> 3/10/21).

- Δεν πρέπει να καίγονται τα χρησιμοποιημένα ή χυμένα toner
- Σκόνη από toner Πρέπει να σκουπίζεται αργά και το υπόλοιπο να σφουγγαρίζεται
- Να αποφεύγονται καθαριστικά
- οι συσκευασίες να μην διαρρηγνύονται και να μην συμπιέζονται Διότι μπορεί η διαρροή Να λερώσει το δέρμα τα ρούχα το δάπεδο
- η σκόνη από το τόνερ δεν πρέπει να αναπνέεται. σε περίπτωση εισπνοής σκόνης Χρειάζεται να μετακινηθείτε σε καθαρό αέρα και απαιτείται συμβουλή γιατρού
- χρειάζεται πολύ καλό πλύσιμο των ματιών εάν πάνω τους πέσει σκόνη από τόνερ
- δεν πρέπει να ρίχνουμε τις κενές συσκευασίες τόνερ στη φωτιά
- η αποθήκευση του τόνερ και των εξαρτημάτων του θα πρέπει να γίνεται μακριά από τα παιδιά
- σε περίπτωση επαφής του τόνερ με τα ρούχα χρειάζεται άμεσο ξέπλυμα με κρύο νερό διότι το ζεστό νερό διεισδύει μέσα στο ύφασμα και ο λεκές δεν αφαιρείται.
- Τα δοχεία που προορίζονται για ανακύκλωση χρειάζεται να βρίσκονται σε Ερμητικά κλεισμένη σακούλα

5.1.6.2 Ανταπόκριση σε περίπτωση πανδημίας

Είναι απαραίτητη η τήρηση των κανόνων του ΕΟΔΥ.

- Θα πρέπει να αποφεύγουμε επαφές με άρρωστος ανθρώπους.

- Όταν είμαστε άρρωστοι πρέπει να κρατάμε ασφαλείς αποστάσεις από τους άλλους για να τους προστατεύουμε να μην αρρωστήσουν.
- Όταν είμαστε άρρωστοι απαιτείται να παραμένουμε στο σπίτι προκειμένου να αποτρέπεται η εξάπλωση της ασθένειας σε άλλους
- χρειάζεται να καλύπτουμε τη μύτη και το στόμα όταν βήχουμε ή όταν φτερνιζόμαστε
- απαιτείται συχνός καθαρισμός στα χέρια με αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα
- Αποφεύγουμε να αγγίζουμε με τα χέρια μας τη μύτη ή το στόμα διότι εξαπλώνονται τα μικρόβια εκεί που αγγίζουμε.
- χρειάζεται εξάσκηση για καλές συνήθειες υγείας όπως ο αρκετός ύπνος η σωματική δραστηριότητα η διαχείριση του άγχους η κατάποση υγρών και η λήψη θρεπτικών τροφίμων

5.1.6.3 Μέτρα Πρόληψης και Προστασίας στους χώρους εργασίας έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV-2

Γενικές οδηγίες για τον κορωνοϊό

Ο κορωνοϊός περιλαμβάνει συμπτώματα βήχα πόνο λαιμού δύσπνοιας πυρετού συμπτώματα παρόμοια με της εποχικής γρίπης όπως κόπωση διάρροια και σπανιότερα εμετούς διακρίνεται όμως από την ανοσμία και δυσγευσία. Οι ευπαθείς ομάδες είναι άνθρωποι με χρόνια και σοβαρά νοσήματα, ηλικιωμένοι άνω των 70 ετών ανοσοκατασταλμένοι, ζάχαροδιαβητικοί και χρόνιοι αναπνευστικοί ασθενείς.

Η μετάδοση του κορωνοϊου γίνεται μέσω της επαφής με φορείς, από αερομεταφερόμενα σταγονίδια, ακόμα και από επιφάνειες μολυσμένες αρκετή ώρα νωρίτερα

Οδηγίες για τους εργαζόμενους

Οι εργαζόμενοι οφείλουν:

- Να τηρούν τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για την πρόληψη για τον έλεγχο του κορωνοϊού
- Να εφαρμόζουν τις οδηγίες που έχουν δοθεί από τον εργοδότη
- Να λαμβάνονται μέτρα απολύμανσης και υγιεινής κατά τη χρήση εταιρικών οχημάτων.

- Να λαμβάνονται μέτρα απολύμανσης και υγιεινής κατά τη χρήση κοινόχρηστων εργαλείων και αντικειμένων εργασίας. Ο κορωνοϊός παραμένει ζωντανός και πάνω σε άψυχα αντικείμενα.
- Να ακολουθούν συνεχώς τις οδηγίες ατομικής υγιεινής.

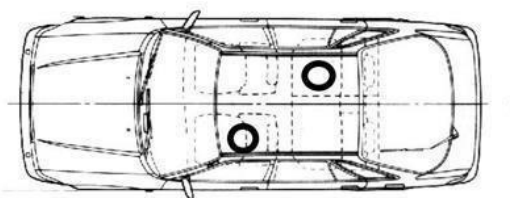
Οδηγίες ατομικής προστασίας

- Πρέπει να αποφεύγονται οι κοντινές επαφές και οι συναναστροφές
- Σταματώ τις χειραψίες και τη στενή σωματική επαφή
- Κρατάω απόσταση 2m από άλλους εργαζόμενους ή επισκέπτες
- Χρησιμοποιώ γάντια και μάσκα μίας χρήσης (όταν μου ζητηθεί), τα οποία βγάζω με σωστό τρόπο και απορρίπτω αμέσως
- Πλένω τακτικά τα χέρια μου με υγρό σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα ή χρησιμοποιώ αντισηπτικό με αλκοόλη.
- Στεγνώνω τα χέρια μου με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης.
- Αποφεύγω το συνωστισμό σε κλειστούς χώρους και τηρώ αποστάσεις (>2μ) από τους συναδέλφους ή τρίτους.
- Αποφεύγω την κοντινή επαφή με άτομα τα οποία εμφανίζουν συμπτώματα του ιού.
- Αποφεύγω την κοινή χρήση κλειδιών, εργαλείων, στυλό και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Απολυμαίνω συχνά το κινητό μου
- Χρησιμοποιώ αντισηπτικό χεριών μετά την χρήση κοινής οθόνης αφής και μετά τη χρήση φωτοτυπικού.
- Αποφεύγω την κατανάλωση τροφής, εκτός των χώρων εστίασης.
- Εάν χρησιμοποιώ κοινά ψυγεία, τοποθετώ μόνο συσκευασμένα τρόφιμα ή τρόφιμα κλειστά σε συσκευασίες (τάπερ).
- Χρησιμοποιώ πλαστικά ποτήρια μίας χρήσης για να πιώ καφέ ή νερό, τα οποία και απορρίπτω μετά τη χρήση τους.
- Αποφεύγω την επαφή με ζώα ή τα απορρίμματά τους.
- Δεν επισκέπτομαι νοσοκομεία ή χώρους υγείας χωρίς σοβαρό λόγο.
- Κατά την αποχώρηση αλλάζω τα ρούχα εργασίας, τα οποία τοποθετώ σε πλαστική σακούλα για τη μεταφορά στην οικία μου.

- Αποφεύγω τις συναλλαγές με χρήματα και προτιμώ τις ανέπαφες συναλλαγές. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, η συναλλαγή να γίνεται μόνο με γάντια, και τα χρήματα θα τοποθετούνται σε ειδικό δοχείο το οποίο θα απολυμαίνεται τακτικά.

Οδηγίες προσέλευσης και αποχώρησης

Συστήνεται η αποφυγή χρήσης Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Προτείνεται η χρήση ιδιωτικού οχήματος και η αποφυγή μεταφοράς περισσότερων ατόμων. Αν υπάρχει και συνεπιβάτης, θα πρέπει να κάθεται στο πίσω κάθισμα και τα παράθυρα του οχήματος συστήνεται να παραμένουν ανοιχτά. Να μην λειτουργεί ο κλιματισμός στην ανακύκλωση. Απολύμανση χεριών κατά την επιβίβαση και αποβίβαση στο όχημα.

Εικόνα 24. Θέσεις καθήμενων σε επιβατικό όχημα.

5.1.6.4 Διαχείριση εργαζόμενων που εμφανίζουν συμπτώματα

Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα εκτός εργασίας

- Δεν πρέπει να έρχονται στην εργασία
- Θα πρέπει να γίνεται ειδοποίηση του προϊσταμένου τους
- θα πρέπει να λαμβάνουν τις απαιτούμενες οδηγίες από τους θεράποντες ιατρούς τους
- σε περίπτωση ύπαρξης συμπτωμάτων τα οποία επιμένουν χρειάζεται να γίνεται επικοινωνία με τον ΕΟΔΥ προκειμένου να γίνεται λήψη των κατάλληλων οδηγιών, ο απαιτούμενος εργαστηριακός έλεγχος και εφόσον υπάρχει θετικότητα να γίνεται ενημέρωση υποχρεωτικά του εργοδότη και του γιατρού εργασίας

Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα κατά την εργασία

- Πόσοι εργαζόμενοι εμφανίζουν συμπτώματα είναι υποχρεωμένοι να απομονώνονται από τους υπόλοιπους υγιείς
- Θα πρέπει να γίνεται ειδοποίηση του προϊσταμένου τους
- Θα πρέπει να λαμβάνουν τις απαιτούμενες οδηγίες από τους θεράποντες ιατρούς τους
- Η αποχώρηση του θα πρέπει να γίνεται με δικό τους μεταφορικό μέσο χωρίς να χρησιμοποιείται μέσα μαζικής κυκλοφορίας.
- Χρειάζεται να απολυμαίνεται ο χώρος στον οποίο κυκλοφόρησαν τόσο στις επιφάνειες όσο και στον αέρα του χώρου και στη συνέχεια να αερίζεται πολύ καλά

Επιστροφή στην εργασία

Οι εργαζόμενοι μπορούν να επιστρέψουν στην εργασία τους όταν:

- δεν έχουν συμπτώματα για τουλάχιστον 72 ώρες και χωρίς να έχουν χρησιμοποιήσει αντιπυρετικά σκευάσματα για τα φάρμακα
- είναι πλέον ασυμπτωματικοί και Βρίσκονται σε απομόνωση για 14 μέρες και έχουν έγκριση από τον ΕΟΔΥ,
- Έχουν αρνητικές εργαστηριακές εξετάσεις
- Είναι πλέον ικανοί για εργασία

5.1.6.5 Γενικές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης στους εργασιακούς χώρους

- Προτείνεται η χρήση 1% διοξειδίου του χλωρίου καθώς και 0,5% διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου ή άλλο καθαριστικό τεταρτογενών αμμωνιακών αλάτων χλωρίου
- Ευαίσθητες επιφάνειες προφυλάσσονται με ουδέτερο απορρυπαντικό πάντα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και αντιμικροβιακό παράγοντα συμβατό με το υλικό
- ο καθαρισμός θα πρέπει να γίνεται πάντα με τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού
- Ο προστατευτικός εξοπλισμός θα πρέπει να απολυμαίνεται μετά τη χρήση του ή διαφορετικά να είναι μιας χρήσης
- Ο εξοπλισμός καθαριότητας και απολύμανσης θα πρέπει να εφαρμόζεται και να απορρίπτεται με τον ενδεικνυόμενο τρόπο

- Η απόρριψη του εξοπλισμού θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την Εθνική νομοθεσία και να αντιμετωπίζεται ως μολυσματικό υλικό.
- οι χώροι πρέπει να αερίζονται καλά πριν και μετά την απολύμανση
- στο τέλος της βάρδιας τα εργαλεία θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται

5.1.6.6 Μέτρα αποφυγής της εξάπλωσης COVID19

STOP COVID-19

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ

Φοράτε
μάσκα προστασίας

Αποφεύγουμε
να αγγίζουμε με τα χέρια
μας τη μύτη, το στόμα
και τα μάτια μας

Όταν βήκαμε ή φαρνίζαμε,
καλύπτουμε
το στόμα και τη μύτη μας
με τον αγκώνα ή ένα
χαρτομάντηλο

Πλύνουμε συχνά
και σχολαστικά τα
χέρια μας με σαπούνι
ή αλκοολούχο διάλυμα

Αποφεύγουμε τις
επαφές με τα
χέρια μας γενικά

Απορρίπτουμε το
χαρτομάντηλο,
αμέσως μετά την χρήση
σε κλειστό κάδο

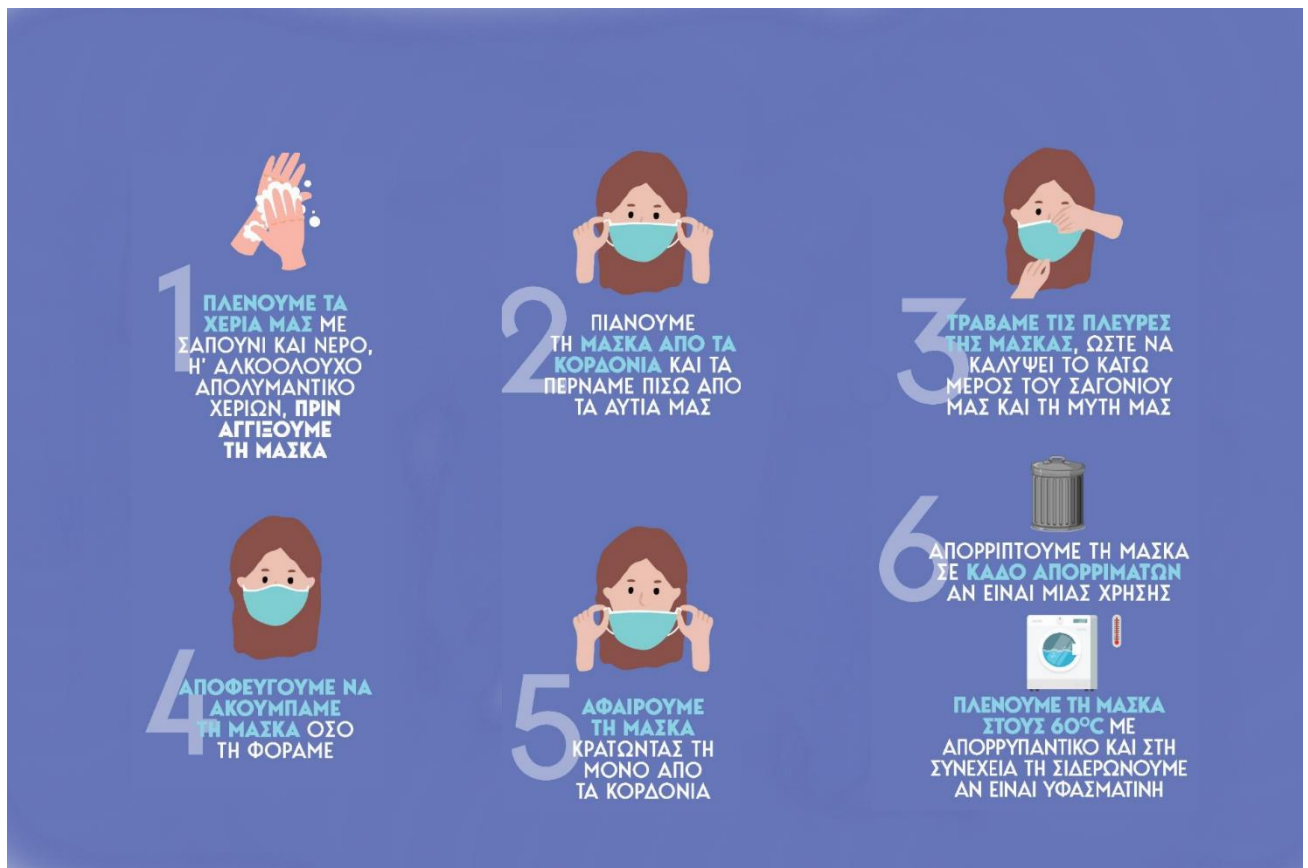
Φοράτε
γάντια προστασίας

Κρατάμε απόσταση ασφαλείας μεταξύ μας

Εικόνα 25. Μέτρα αποφυγής εξάπλωσης Covid-19. (Πηγές:
https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/6/9/4869-large_default.jpg ,
https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/7/0/4870-large_default.jpg , 11/10/21)

5.1.6.7 Οδηγία χρήσης μέσων προστασίας Covid-19

Εικόνα 26. Οδηγίες χρήσης μέσων προστασίας Covid-19. (Πηγή: <https://nikaia-rentis.gov.gr/wp-content/uploads/2020/08/BANNER-MASKA.png> , 3/10/21)

Ασφαλής καθαρισμός χεριών

Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα! Αλλιώς εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπτικό!

Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 40-60 δευτερόλεπτα

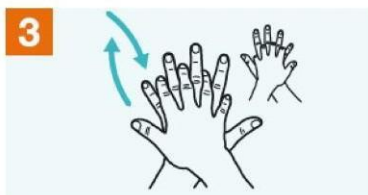
0
Ανοίγουμε τη βρύση και βρέχουμε τα χέρια μας με τρεχούμενο νερό.

1
Λαμβάνουμε την απαραίτητη δόση σαπουνιού ώστε να καλυφθούν όλες οι επιφάνειες των χεριών.

2
Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.

3
Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

4
Τρίβουμε τις παλαμιαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.

5
Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδακτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.

6
Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.

7
Τρίβουμε τα ακροδάκτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

8
Ξεπλένουμε καλά τα χέρια μας με νερό.

9
Στεγνώνουμε καλά τα χέρια με χειροπετσέτα μιας χρήσεως.

10
Χρησιμοποιούμε την ίδια χειροπετσέτα για να κλείσουμε τη βρύση.

11
Τα χέρια μας τώρα είναι καθαρά και ασφαλή.

Εικόνα 27. Ασφαλής καθαρισμός χεριών. (Πηγή: <https://www.talcmag.gr/wp-content/uploads/2018/10/Clipboard01-4.jpg> , 1/10/21).

Ασφαλής απολύμανση χεριών

Εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπικό στα χέρια!
Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα!

Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 20-30 δευτερόλεπτα

1a

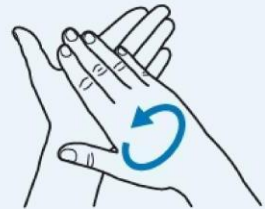

Βάζουμε στην παλάμη μας την ενδεικνυόμενη δόση του αλκοολούχου αντισηπικού διαλύματος, ώστε να καλύπτονται όλες οι επιφάνειες.

1b

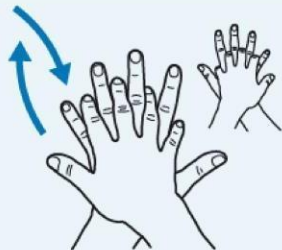

2

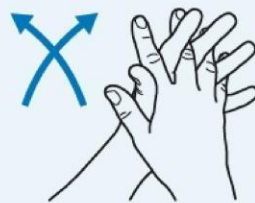
Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.

3

Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

4

Τρίβουμε τις παλαμιαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.

5

Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδαχτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.

6

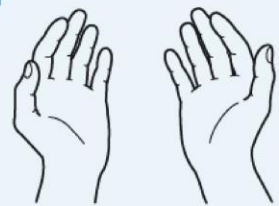
Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.

7

Τρίβουμε τα ακροδάχτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

8

Εφόσον στεγνώσουν τα χέρια σας είναι ασφαλή.

Εικόνα 28. Ασφαλής απολύμανση χεριών. (Πηγή:
https://images.slideplayer.gr/41/11445140/slides/slide_5.jpg , 29/09/21)

5.2 Εξωτερικές εργασίες τεχνικών συνεργείων

5.2.1 Κίνδυνοι από εργονομικούς παράγοντες (Φως, θερμοκρασία, θόρυβος, μέσα εργασίας κλπ)

5.2.1.1 Μέσα Ατομικής Προστασίας Οδηγίες χρήσης και συντήρησης

Προδιαγραφές για τα μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ)

Προκειμένου να προλάβουμε επαγγελματικούς κινδύνους είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούμε τα μέσα ατομικής προστασίας

Το προεδρικό διάταγμα 396/94 υποδεικνύει ότι για τα μέσα ατομικής προστασίας

- Χρειάζεται να μη δημιουργούν πρόσθετους κινδύνους αλλά να προλαμβάνουν τους υφιστάμενους
- χρειάζεται να χρησιμοποιούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες για τις οποίες χρησιμοποιούνται
- η εργονομία μιας συγκεκριμένης εργασίας καθοδηγεί την επιλογή τους
- Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να χρησιμοποιούνται για συγκεκριμένες ενδείξεις και να συμφωνούν με τις προδιαγραφές της κατασκευάστριας εταιρείας
- Θα πρέπει να χορηγούνται από την εταιρεία χωρίς χρηματική επιβάρυνση για τους εργαζόμενους
- Προορίζονται για ατομική χρήση. σε περίπτωση ομαδικής χρήσης χρειάζεται να τηρούνται όλα τα μέτρα υγιεινής τους
- η συντήρηση των μέσων ατομικής προστασίας γίνεται από τον εργοδότη και όταν παρουσιάζουν φθορά λόγω έντονης χρήσης είναι αναγκαίο να αντικαθίστανται
- Ο νόμος 3850 καθιστά υποχρεωτική τη χρήση των μέσων ατομικής προστασίας από τους εργαζόμενους
- οι εργαζόμενοι χρειάζεται να παραλαμβάνουν ενυπόγραφα τα μέσα ατομικής προστασίας

Χρειάζεται να διαθέτουν την ειδική σήμανση CE η οποία διασφαλίζει ότι η ποιότητα των υλικών τους, πληροί τις παρακάτω προδιαγραφές:

Θέση εργασίας	Απασχολούμενοι με χημικές ουσίες
Γάντια προστασίας	EN 388, EN 374. Γάντια νιτριλίου, αντοχή στο σχίσιμο (επίπεδο ≥ 4), αντοχή σε κοπή λάμας coup test (επίπεδο ≥ 1), αντοχή στη δύναμη σχισίματος (επίπεδο ≥ 0), αντοχή στη διάτρηση (επίπεδο ≥ 1), αντοχή σε κοπή λάμας tdm test (επίπεδο $\geq X$).
Γάντια ελαστικά μιας χρήσης	EN 374-1, EN 374-5. Υλικό νιτρίλιο.
Γυαλιά κλειστού τύπου (goggles)	EN 166, υλικό φακού πολυκαρβανικό ,οπτικής κλάσης 1,αντοχή φακού στο ράγισμα F, αντιχαρακτικά K, ελεγμένα σε ακραίες θερμοκρασίες T, αντιθαμβωτικά N.

Μάσκα ημίσεως προσώπου	EN 140 για τη μάσκα, EN14387 για τα φίλτρα Φίλτρο A1 P3.
Μάσκα Ολόκληρου Προσώπου	EN 14387 για τα φίλτρα και EN 136 για τη μάσκα, Φίλτρο ABEK2 P3.
Φόρμα εργασίας	100% βαμβάκι και αντανakλαστικές ταινίες σε στήθος, πλάτη, μανίκια και μπατζάκια.
Ανακλαστικό γιλέκο	EN 20471, κατηγορία ≥ 2
Μπλουζάκι T-shirt	Κοντομάνικο, 100% βαμβακερό
Φούτερ Εργασίας	Υλικό κατασκευής: 80% cotton, 20% polyester.

Μπουφάν	<p>EN 343 Αδιαβροχοποίηση = 3 και διαπνέον ≥ 1</p> <p>EN 20471 κατηγορία ≥ 2</p> <p>Αποσπώμενη εσωτερική επένδυση. Τσέπες, κουκούλα, ψηλό γιακά. Φερμουάρ αδιάβροχο στο στήθος.</p>
Στολή προστασίας από χημικά	EN 13034 Τύπος 6
Γαλότσες	EN 20347, Κατηγορία $\geq$ OB.
Υπόδημα ασφαλείας	Άρβυλα ασφαλείας EN 20345, Κατηγορία $\geq$ S3.
Ωτοβύσματα	EN 352, SNR ≥ 15 , μιας χρήσης.
Εξοπλισμός προστασίας έναντι πτώσης	EN 361, EN 355, EN 361, EN 358, EN 362
Επανατυλιγόμενος ιμάντας αποφυγής πτώσεων (SRL)	EN 360, EN 341

Πίνακας 10. Σήμανση και προδιαγραφές μέσων ατομικής προστασίας\

Σημαντική υπενθύμιση για τα Μέσα Ατομικής Προστασίας

- Τα χρησιμοποιούμε
- Τα παραλαμβάνουμε ενυπογραφως
- Έχουμε εκπαιδευτεί για την ορθή χρήση τους.
- Τα συντηρούμε και τα φυλάμε σε ασφαλές σημείο όταν δεν τα χρησιμοποιούμε.
- Τα ανανεώνουμε όταν φθείρονται

Μπότες - Υποδήματα ασφαλείας

- Τα υποδήματα ασφαλείας πρέπει να ελέγχονται οπτικά για φθορές και δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν παρουσιάζουν φθορές
- Η διάρκεια χρήσης των υποδημάτων ασφαλείας εξαρτάται από την καταπόνηση και την φροντίδα τους.

Γάντια εργασίας

- Κάθε είδος γατιού προσφέρει ξεχωριστή προστασία. Εάν δεν είστε σίγουροι ποιο γάντι πρέπει να χρησιμοποιήσετε ρωτήστε τον Προϊστάμενό σας, τον Τεχνικό Ασφαλείας ή τον Γιατρό Εργασίας της Μονάδας σας.
- Διαβάστε το ενημερωτικό σημείωμα του κατασκευαστή για τα πεδία χρήσης τους και τη συντήρησή τους.
- Πλύνετε και στεγνώστε με βαμβάκι τα γάντια εργασίας σας περιοδικά. Να είστε σίγουροι ότι τα πλένετε καλά ειδικά τα γάντια με τις τραχείς επιφάνειες (που βελτιώνουν το πιάσιμο). Απλώστε τα σε καλά αεριζόμενο χώρο.
- Εφοδιαστείτε με ένα περισσευούμενο ζευγάρι γάντια για να το χρησιμοποιείτε μέχρι να στεγνώσουν τα γάντια που έχετε πλύνει.
- Συμβουλευτείτε τον Προϊστάμενο, τον ΤΑ ή τον ΓΕ της Μονάδας σας, πριν πλύνετε ή καθαρίσετε γάντια προστασίας από τα χημικά.
- Αντικαταστήστε τα παλιά και χαλασμένα γάντια σας.

Ασφαλής διαδικασία εξαγωγής γαντιών

Εικόνα 29. Ασφαλής διαδικασία εξαγωγής γαντιών. (Πηγή: <https://media.istockphoto.com/photos/coronavirus-procedure-for-removing-protective-gloves-picture-id1223396819> , 15/10/21)

Βασικοί κανόνες:

- Να χρησιμοποιούνται μόνο τα σωστά γάντια
- Πριν από κάθε χρήση χρειάζεται να γίνεται σχολαστικός έλεγχος για την σωστή κατάσταση των υλικών
- παλιά και χαλασμένα γάντια χρειάζεται να αντικαθίστανται

Μάσκες για την προστασίας της αναπνοής

- Η χρήση τους πρέπει να γίνεται με βάση τις προδιαγραφές του κατασκευαστή
- η φύλαξη τους πρέπει να γίνεται σε κατάλληλες συνθήκες σύμφωνα με τις προδιαγραφές τους
- για τη μέγιστη προστασία του χρήστη είναι απαραίτητο να τοποθετούνται σωστά
- εάν οι δυσάρεστες οσμές διαπερνούν τις μάσκες ή εάν υπάρχει δυσκολία στην αναπνοή αλλά και ζάλη χρειάζεται ο χώρος να εγκαταλειφθεί άμεσα
- για να ελέγξουμε τη στεγανότητα της μάσκας εκπνέουμε με δύναμη για να είμαστε σίγουροι ότι δεν φεύγει ο αέρας περιμετρικά από το λάστιχο της μάσκας.
- Η μάσκα χρειάζεται να αποθηκεύεται σε συνθήκες υγρασίας θερμοκρασίας σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή

Εικόνα 7. Τοποθέτηση μάσκας προσώπου (Πηγή: https://cdn.myshoptet.com/usr/www.technitom.cz/user/shop/big/5894-1_ffp3-respirator-navod.png?5f6dc6a4 , 15/10/21).

Ανακλαστικό γιλέκο

- Το γιλέκο ασφαλείας πρέπει να αντικατασταθεί όταν ξεθωριάσει, σκιστεί, λερωθεί, φθαρεί ή παραμορφωθεί.
- Κατά την αγορά και την επιλογή ενδυμάτων υψηλής ορατότητας, φροντίστε να δείτε την ετικέτα, να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την τάξη και να συμμορφώνεται με τις πρότυπες προδιαγραφές
- Μην παραμελείτε το πλύσιμο του γιλέκου σας.

5.2.1.2 Ασφαλή χρήση εργαλείων χειρός

- Απαγορεύεται η χρήση ελαττωματικών εργαλείων
- χρειάζεται πάντα να γίνεται έλεγχος στις βλάβες και τα σημεία ένωσης των εργαλείων και γενικά να ελέγχεται η κατάσταση τους
- η ολοκλήρωση μιας εργασίας χρειάζεται να γίνεται με το κατάλληλο εργαλείο διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος ζημιάς ή φθοράς
- τα εργαλεία πρέπει να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση
- Δεν πετάμε τα εργαλεία γιατί υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού τρίτου προσώπου
- εργαλεία πρέπει να καθαρίζονται απαραίτητα μετά από κάθε χρήση
- επιθεωρούμε τους χώρους και τα μηχανήματα για να επιβεβαιώσουμε ότι δεν έχουμε ξεχάσει μέσα κάποιο εργαλείο
- Κρατάμε τα εργαλεία με τέτοιο τρόπο ώστε να βρίσκονται σε απόσταση από το σώμα μας και να έχουμε τον έλεγχο της χρήσης τους
- αποφεύγουμε τη χρήση αυτοσχέδιων εργαλείων για λόγους ασφαλείας ή τραυματισμό

Εικόνες 31, 32. Αποφυγή επικίνδυνων πρακτικών. (Πηγή: [https://www.ccohs.ca/images/oshanswers/G04\(3\).gif](https://www.ccohs.ca/images/oshanswers/G04(3).gif) , <https://www.ars.usda.gov/ARSEUserFiles/80000000/SafetyHealthandEnvironmentalTraining/graphics/ToolSafety8.jpg> , 1/10/21)

- Αποφεύγουμε να τοποθετούμε τα εργαλεία μέσα σε τσέπες διότι με ξαφνική απότομη κίνηση μπορεί να προκληθεί τραυματισμός
- η ανύψωση των εργαλείων στις φορητές σκάλες πρέπει να γίνεται με σχοινί είτε με ειδική ζώνη και να αποφεύγεται η ανύψωσή τους με τα χέρια, ώστε τα χέρια να είναι ελεύθερα κατά την ανύψωση.
- κατά τις εργασίες σε ύψος τα εργαλεία πρέπει να τοποθετούνται εξασφαλίσει μία ώστε να μην υπάρχει περίπτωση να πέσουν και να προκληθούν τραυματισμοί σε συνεργάτες που βρίσκονται κάτω
- είναι απαραίτητη η χρήση γυαλιών μηχανικής προστασίας τύπου google
- Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση εργαλείων που δημιουργούν σπίθες κοντά σε εύφλεκτα αέρια ή υγρά.

5.2.1.3 Μηχάνηματα καυσίμου

- Συνήθως λειτουργούν με βενζίνη και οι ατμοί της ενέχουν μεγάλο κίνδυνο ανάφλεξης ή έκρηξης καθώς και τα καυσαέρια ενδέχεται να προκαλέσουν ασφυξία σε κλειστούς χώρους
- Για να εφοδιαστεί με καύσιμο το μηχάνημα χρειάζεται σβήσιμο και κρύωμα της μηχανής, καθώς και η επανεκκίνηση να γίνει μακρύτερα από την τροφοδοσία
- Τροφοδοσία μόνο από κατάλληλους εγκεκριμένους περιέκτες για καύσιμο. Απαγορεύεται κατά τη διάρκεια τροφοδοσίας το κάπνισμα, οι ανοικτές φλόγες και τα κινητά τηλέφωνα.
- Κατάλληλοι πυροσβεστήρες πρέπει να είναι πάντα διαθέσιμοι

5.2.1.4 Εργασίες με εταιρικά οχήματα

Ασφάλεια οχήματος

- Δεν επιτρέπεται η οδήγηση χωρίς την άδεια κυκλοφορίας, άδεια οδήγησης, ασφαλιστήριο & δελτίο ελέγχου οχήματος από ΚΤΕΟ.
- Σε περίπτωση βλάβης ακινητοποιούμε το όχημα και καλούμε Οδική Βοήθεια.
- Κατά την εκκίνηση του οχήματος, ελέγχουμε:
- Τη λειτουργία των φρένων
- Τη λειτουργία των φώτων (εμπρός-πίσω) και των φλας
- Τη λειτουργία της κόρνας
- Πίεση και φθορά ελαστικών (οπτικός έλεγχος)
- Τη κατάσταση της ζώνης ασφαλείας
- Την καθαριότητα των τζαμιών και τη λειτουργία των καθρεπτών
- Τη στάθμη νερού, λαδιών και καυσίμων
- Για τυχόν διαρροές ή ζημιές
- Την κατάσταση της μπαταρίας
- Δεν οδηγούμε όχημα, το οποίο είναι ακατάλληλο για χρήση.
- Τηρούμε πιστά το πρόγραμμα συντήρησης του οχήματος.
- Ελέγχουμε ότι υπάρχει βιβλίο συντήρησης στο όχημα.

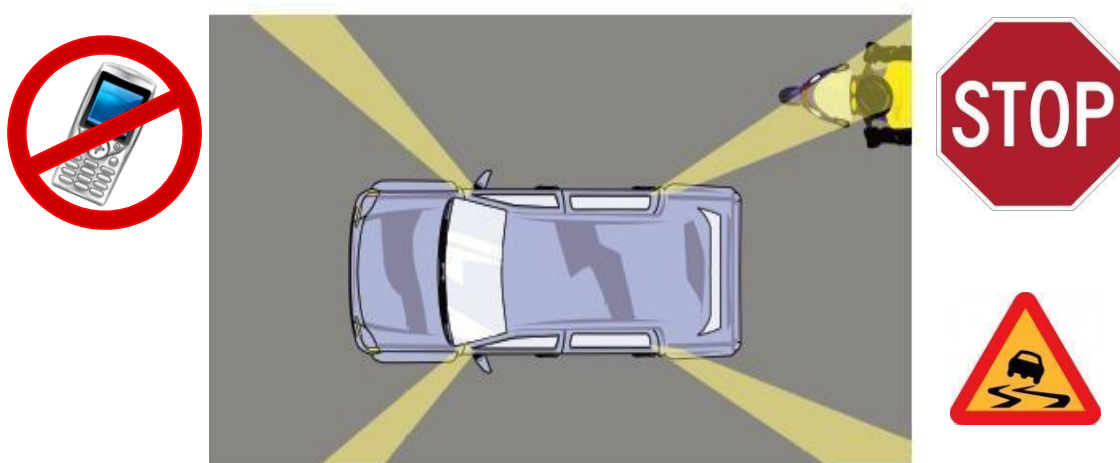
Ασφάλεια οδηγού

- Κατά την οδήγηση, χρησιμοποιούμε πάντα ζώνη ασφαλείας.
- Δεν επιτρέπεται η χρήση κινητού τηλεφώνου ή ακουστικών ραδιόφωνου κατά την οδήγηση.
- Σε περίπτωση τηλεφωνικής συνομιλίας, χρησιμοποιούμε ασύρματο ακουστικό ή σταματάμε στην άκρη του δρόμου.

Ασφαλής οδήγηση

- Εφαρμόζουμε τους κανόνες της παθητικής οδήγησης. Δεν οδηγούμε επιθετικά και διατηρούμε πάντα τη ψυχραιμία μας κατά την οδήγηση.
- Κατά τη διάρκεια της οδήγησης εφαρμόζουμε πιστά τον Κ.Ο.Κ.

- Δεν επιτρέπονται οι ελιγμοί ανάμεσα σε άλλα οχήματα. Πρέπει να είσαι ορατός κάθε στιγμή στους άλλους οδηγούς. Για το λόγο αυτό άναβε τα φώτα σου όλο το 24ωρο.
- Χρησιμοποιούμε το φλας κάθε φορά που θέλουμε να αλλάξουμε κατεύθυνση.
- Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είσαι ικανός να διακρίνεις τι θα γίνει τα επόμενα 2 δευτερόλεπτα της οδήγησής σου – κανόνας 2 δευτερολέπτων.
- Σεβόμαστε πάντα τα όρια ταχύτητας.
- Δεν κάνουμε αντικανονικές προσπεράσεις.
- Κρατάμε απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα ακόμα και μέσα στην πόλη.
- Ποτέ δεν παραβιάζουμε το κόκκινο φανάρι. Ελέγχουμε πάντα στις διασταυρώσεις ακόμα και αν έχουμε πράσινο φανάρι. Υπάρχει το ενδεχόμενο κάποιος να παραβιάσει τις προτεραιότητες.
- Ακινητοποιούμε το όχημα στο stop και μειώνουμε ταχύτητα σε όλα τα σταυροδρόμια
- Ελέγχουμε πάντα τα τυφλά σημεία των αυτοκινήτων.

Εικόνα 33. Αποφυγή "τυφλών σημείων" και πήρηση των σημάτων.

- Δεν οδηγούμε νυσταγμένοι ή άυπνοι ή υπό την επήρεια ουσιών (π.χ. αλκοόλ, φάρμακα που επηρεάζουν την οδήγηση). Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ατυχήματος.
- Σε περίπτωση έντονης βροχόπτωσης που επηρεάζει την ορατότητά μας, ακινητοποιούμε το όχημα σε ασφαλές σημείο.
- Σε περιπτώσεις ψιλόβροχου, οι δρόμοι γλιστρούν επικίνδυνα. Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ατυχήματος.
- Σεβόμαστε τις υποδείξεις της τροχαίας και των αρμόδιων αρχών.

5.2.1.5 Θερμική Καταπόνηση

Γενικά

Το καλοκαίρι λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας και της σχετικής υγρασίας δημιουργούνται συνθήκες καύσωνα. Η εργασία με αυτές τις συνθήκες προκαλεί θερμική καταπόνηση στους εργαζόμενους και είναι δυνατόν να προκληθούν σοβαρές βλάβες για την υγεία και ατυχήματα

Διαταραχές στην υγεία λόγω θερμικής καταπόνησης

- Πρόκληση μυϊκών συσπάσεων
- Η έντονη εφίδρωση προκαλεί απώλεια ηλεκτρολυτών
- προκαλούνται σπασμοί στην κοιλιακή χώρα και στους μύες του σκελετού και το δέρμα κιτρινίζει και ιδρώνει

Θερμική Εξάντληση

Η θερμική εξάντληση προκαλείται σε ανθρώπους που δεν είναι συνηθισμένοι να εργάζονται σε ακραίες συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας και δημιουργείται σωματική δυσλειτουργία από την απώλεια ύδατος και ηλεκτρολυτών στον ανθρώπινο οργανισμό

τα συμπτώματα της θερμικής εξάντλησης είναι τα εξής:

- Ενδέχεται ο εργαζόμενος να ανεβάσει πυρετό και ιδρώνει πολύ ενώ το δέρμα του είναι κρύο και το πρόσωπο του ωχρο, αναπτύσσεται ταχυκαρδία και ασθενής σφυγμός ενώ Πιθανός είναι και ο πονοκέφαλος η κούραση η ναυτία και ο ίλιγγος
- ο εργαζόμενος εξαντλείται έχει ατονία είναι αδύναμος και έχει αίσθημα ανησυχίας
- Η όρασή του γίνεται θολή
- Εμφανίζονται μυϊκοί σπασμοί με πόνο στα κάτω άκρα και τους κοιλιακούς μύες
- πολύ συχνά ο εργαζόμενος χάνει τις αισθήσεις του

Θερμοπληξία

Κατά τη θερμοπληξία Η θερμοκρασία του σώματος ανεβαίνει και υπάρχει αδυναμία εφίδρωσης και ο εργαζόμενος έχει Συμπτώματα παρόμοια με της θερμικής εξάντλησης αλλά πολύ μεγαλύτερης έντασης και σε σημείο όπου δύναται να χάσει τη συνείδησή του και να επέλθει κώμα ή και θάνατος

Πρόληψη και προστασία έναντι της Θερμικής Καταπόνησης

Η πρόληψη και προστασία έναντι της θερμικής καταπόνησης μπορεί να επιτευχθεί με τα παρακάτω μέτρα:

Οργάνωση

- Είναι αναγκαίο ο χρόνος εργασίας να οργανώνεται με δημιουργία διαλειμμάτων με διάρκεια αναλόγως των εργασιών
- πρέπει να υπάρχει πρόσβαση σε πόσιμο δροσερό νερό
- οι εργασίες να προγραμματίζονται και να καταβάλλεται προσπάθεια από το συντονιστικό όργανο της εταιρείας ώστε η εκτέλεσή τους να γίνεται σε χρόνο εκτός θερμοκρασιακών ορίων

Εργασία σε εξωτερικούς χώρους

- Είναι αναγκαία η χρήση καπέλου
- πρέπει να υπάρχει πρόσβαση σε πόσιμο δροσερό νερό
- Το σώμα πρέπει να καλύπτεται
- να χρησιμοποιείται αντηλιακό
- να υπάρχει κατάλληλο σημείο σκιερό για τη διενέργεια των διαλυμάτων
- οι εργασίες να προγραμματίζονται και να καταβάλλεται προσπάθεια από το συντονιστικό όργανο της εταιρείας ώστε η εκτέλεσή τους να γίνεται σε χρόνο εκτός θερμοκρασιακών ορίων

Ένδυση

Η ένδυση χρειάζεται να είναι δροσερή και να επιτρέπει στο σώμα να αερίζεται να διευκολύνει να εξατμίζεται ο ιδρώτας και να μην είναι βαριά και δύσχρηστη. Το σώμα πρέπει να καλύπτεται ολόκληρο.

Ηλεκτρολύτες

- πρέπει να υπάρχει πρόσβαση σε πόσιμο δροσερό νερό
- Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος ιδρώνει πολύ χρειάζεται αλατισμένο νερό
- Συνιστώνται ελαφριά γεύματα χωρίς λιπαρά και τα οινόπνευματώδη ποτά απαγορεύονται
- συνιστώνται λαχανικά και φρουτοχυμοί

Εγκλιματισμός

- Κατά τον εγκλιματισμό παρέχεται σε έναν οργανισμό η δυνατότητα προσαρμογής σε νέες θερμότερες συνθήκες

Χορήγηση βοήθειας στη θερμική Καταπόνηση

Σε περίπτωση που υπάρχει περιστατικό με συμπτώματα θερμικής καταπόνησης είναι αναγκαίο να καλέσουμε ιατρική βοήθεια άμεσα. Οι ενέργειες που κάνουμε για να βοηθήσουμε πριν την έλευση της ιατρικής βοήθειας είναι οι εξής:

- Ο ασθενής πρέπει να ξαπλώσει Σε σκιερό και δροσερό σημείο και να του αφαιρεθεί η βαριά ένδυση.
- Προκαλούμε ψύξη στο σώμα με δροσερό νερό ή βρεγμένα ρούχα
- σε χάσιμο των αισθήσεων γίνεται τοποθέτηση στην ειδική θέση ανάνηψης αισθήσεων

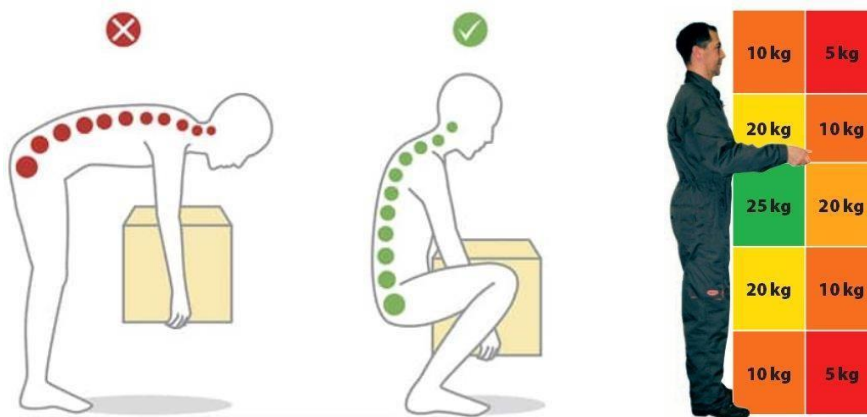
5.2.2 Κίνδυνοι πτώσης και ολίσθησης (εργασίες σε ύψος και μυοσκελετικά)

5.2.2.1 Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων

- Δεν μετακινούμε χειρωνακτικά, ένα φορτίο που μπορεί να διακινηθεί μηχανικά (με κατάλληλα καρότσια, παλετοφόρα κλπ). Μόνο στις περιπτώσεις που τα υλικά είναι ελαφρά και ευαίσθητα είναι προτιμότερο να μεταφέρονται με τα χέρια.
- Δεν ανυψώνουμε και δεν μετακινούμε ποτέ ένα φορτίο, με έντονο σπρώξιμο, τράβηγμα ή τέντωμα.
- Πρέπει να αποφεύγουμε την επαναλαμβανόμενη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, τη διακίνηση φορτίων σε μακρινές αποστάσεις και τη διακίνηση φορτίων με απότομες κινήσεις.
- Για κάθε αντικείμενο προς μεταφορά πρέπει να ελεγχθεί ότι:

- δεν έχει κοφτερές ακμές, σκληρά εξογκώματα και καρφιά που μπορεί να τραυματίσουν τα χέρια,
- δεν είναι γλιστερές ή λαδωμένες οι επιφάνειες του με κίνδυνο να φύγει από τα χέρια,
- είναι καθαρή η περιοχή γύρω από το αντικείμενο καθώς και η διαδρομή (δάπεδο) και το σημείο στο οποίο θα μετακινηθεί,
- είναι δυνατή η χειρονακτική μεταφορά (δοκιμαστική ανύψωση). Αν δεν μπορεί να μεταφερθεί, ζητείται βοήθεια.

Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίων

Εικόνα 34. Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίου. (Πηγές: <https://lumperhq.com/proper-lifting-technique/>, <https://applyergonomics.files.wordpress.com/2017/01/ergasia6.png>, 15/10/21).

- Για τη σωστή ανύψωση των φορτίων χρειάζεται μυϊκή δύναμη στα πόδια χωρίς να επιβαρύνεται η μέση
- Τα γόνατα χρειάζεται να λυγίζουν και η στάση σώματος να είναι όρθια με το βάρος να τοποθετείται όσο κοντά γίνεται στο σώμα.
- Κατά την ανύψωση το φορτίο χρειάζεται να τοποθετείται ανάμεσα στα ανοιχτά πόδια και να αποφεύγονται οι περιστροφές της μέσης

Εικόνα 35. Ασφαλής τρόπος μετακίνησης φορτίου. (Πηγή: https://t4.ftcdn.net/jpg/01/89/45/29/240_F_189452960_21gAnDX1kcrskekg1Viz0c9UOzcGrj9.jpg , 16/10/21).

5.2.2.2 Εργασίες με φορητές σκάλες

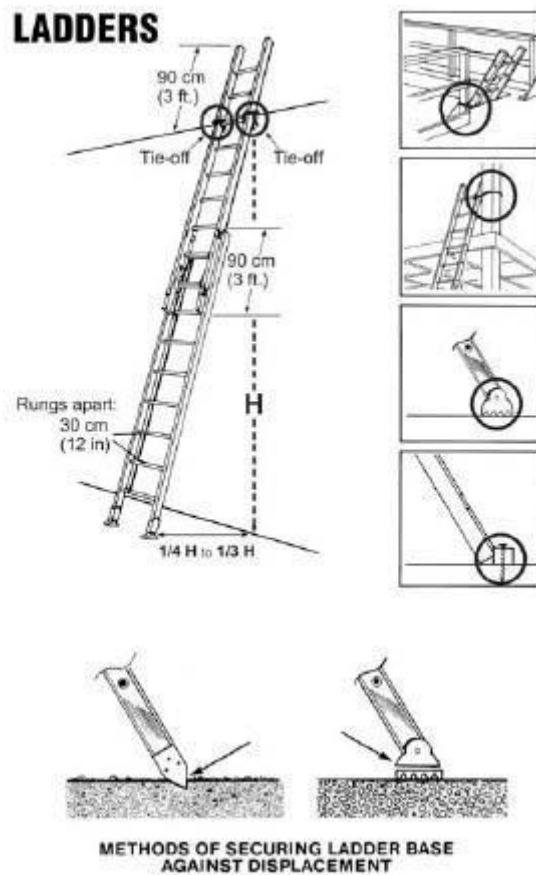
Κάθε φορά που χρησιμοποιούμε φορητή σκάλα χρειάζεται να ακολουθούμε τους παρακάτω κανόνες

Τύπος σκάλας

- Χρησιμοποιούμε σκάλα με σωστό μήκος ανάλογα με το ύψος που πρέπει να εργαστούμε
- οι σκάλες με ρόδες πρέπει να είναι ασφαλισμένες για όλο το διάστημα που χρησιμοποιούνται
- Όταν χρησιμοποιούνται πτυσσόμενες σκάλες πρέπει να φροντίσουμε να επικαλύπτονται δύο τμήματα τουλάχιστον με τρία σκαλιά

Στήριξη σκάλας

- Εφαρμόστε τον κανόνα 1 προς 4 για βέλτιστη στήριξη της σκάλας (η απόσταση της βάσης να είναι περίπου το $\frac{1}{4}$ του ύψους εργασίας).
- Οι σκάλες πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε καθαρό, σταθερό και επίπεδο έδαφος
- Χρειάζεται να γίνεται σωστή στερέωση και ενεργοποίηση του μηχανισμού ασφαλείας
- όταν οι εργασίες γίνονται πίσω από πόρτες αυτές πρέπει να κλειδώνουν και να φυλάσσονται

Εικόνα 36. Ορθή τεχνική τοποθέτησης σκάλας. (Πηγή: <https://www.elcosh.org/record/document/1903/1.jpg> , 2/10/21).

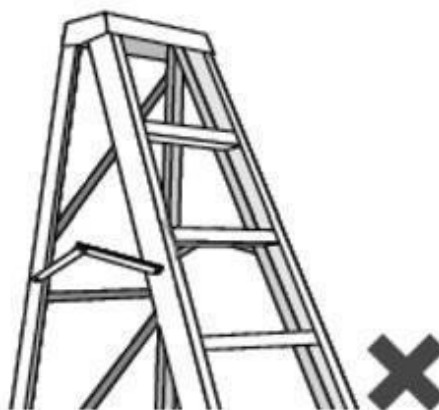
Χρήση σκάλας

- Πριν τη χρησιμοποίηση της σκάλας είναι αναγκαίο να βεβαιωθούμε ότι έχει αντισταθμιστική προστασία και είναι με ασφάλεια σταθεροποιημένη στα πέλματα και στα σκαλοπάτια της
- Η σκάλα δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για άλλο σκοπό εκτός από αυτόν που έχει σχεδιαστεί
- Το βάρος θα πρέπει να είναι αυτό για το οποίο έχουν σχεδιαστεί
- Δεν πρέπει να ανεβαίνουν πάνω από δύο άτομα ταυτόχρονα
- δεν πρέπει να μετακινούμε τη σκάλα στην οποία υπάρχει άνθρωπος
- πρέπει να βεβαιωθούμε ότι τα παπούτσια μας είναι καθαρά χωρίς λιπαρές ουσίες
- Πρέπει να προσέχουμε την επαφή της σκάλας με ηλεκτρικό ρεύμα
- η ανάβαση στη σκάλα πρέπει να γίνεται αργά χωρίς ταχύτητα και βιασύνη και πάντα να κρατάμε με τα δύο χέρια

- το κέντρο βάρους του σώματός του προσώπου που βρίσκεται πάνω στη σκάλα πρέπει να είναι μέσα από τα ρέλια
- Δεν κάνουμε επικίνδυνες κινήσεις πάνω στη σκάλα όπως σκιψίματα και τεντώματα
- Είναι απαραίτητο οι σκάλες πάντοτε να βρίσκονται σε άρτια κατάσταση και να γίνεται σχολαστικός έλεγχος πριν από κάθε χρήση

Μη χρησιμοποιείτε τη σκάλα όταν δεν έχουν
τεντώσει και ασφαλίσει οι ιμάντες

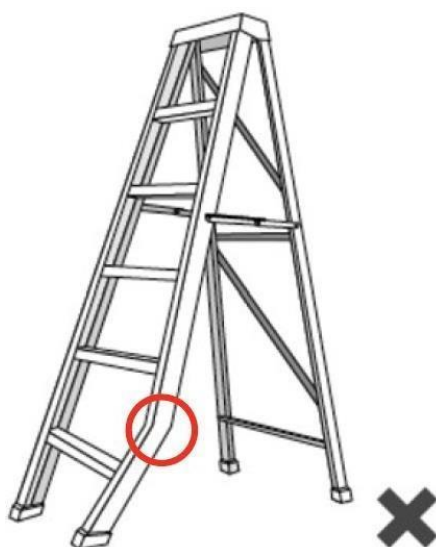
Βεβαιωθείτε πριν τη χρήση ότι η σκάλα έχει
ανοίξει τελείως

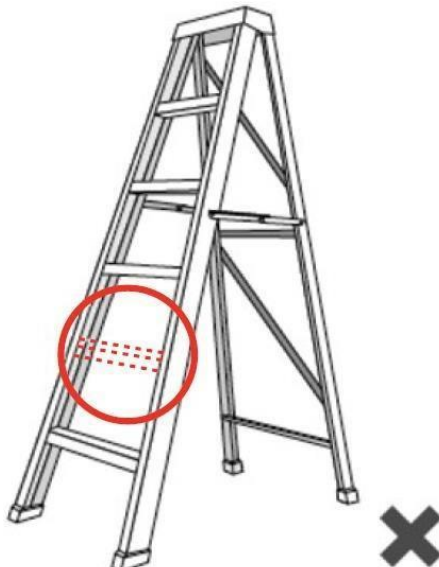
Μην κρατάτε στα χέρια σας
εργαλεία όταν ανεβαίνετε
σκάλα

Να κρατάτε πάντα το σώμα σας
μέσα στα ρέλια της σκάλας

Μη χρησιμοποιείτε
σπασμένες ή ραγισμένες σκάλες

Μη χρησιμοποιείτε σκάλες
που λείπουν σκαλοπάτια

5.2.2.3 Γλιστρήματα – Παραπατήματα – Πτώσεις

Στο γλίστρημα χάνεται η ισορροπία	
Αίτια	Τρόποι αποτροπής
<ol style="list-style-type: none"> Επειδή η επιφάνεια είναι ολισθηρή (λόγω κόκκων υλικού, Βροχής, διαρροής υγρών, πεταμένων χαρτιών, αντικειμένων, υγρών ακόμη και σκόνης κλπ. Όταν οι άκρες της ολισθαίνουν και τα σκαλιά έχουν διαφορετικό ύψος και πλάτος. Επειδή δεν φοράμε τα κατάλληλα παπούτσια, Επειδή ο χώρος είναι ακατάστατος	<ol style="list-style-type: none"> Να κρατάμε τους χώρους εργασίας καθαρούς και τακτοποιημένους. Εάν το πάτωμα είναι υγρό, τοποθετώντας κατάλληλες προειδοποιητικές πινακίδες για τους άλλους. χρησιμοποιώντας τον ενδεδειγμένο εξοπλισμό ατομικής προστασίας (παπούτσια με αντιολισθητική σόλα). Κρατώντας τη κουπαστή στη σκάλα. Έχοντας επαρκή φωτισμό. Προσέχοντας τα βήματα μας.
Στο παραπάτημα για κάποιο λόγο Χάνουμε την ισορροπία μας από το πιάσιμο κάποιου ποδιού σε σταθερό αντικείμενο	
Αίτια	Τρόποι αποτροπής
<ol style="list-style-type: none"> Εξαιτίας ακαταστασίας των ελεύθερων καλωδίων ή διαφόρων αντικειμένων Σε πατώματα διαδρόμους ή ανοικτές ντουλάπες Υπερπήδηση εμποδίων αντί για παράκαμψή τους Έλλειψη συγκέντρωσης και προσοχής	<ol style="list-style-type: none"> Τήρηση της καθαριότητας και της τάξης. Κρατώντας όλα τα μη απαραίτητα αντικείμενα στη κατάλληλη θέση και όχι στο πάτωμα. Κρατώντας τους διαδρόμους καθαρούς από αντικείμενα. Όχι στα ανοικτά συρτάρια και στα ακατάστατα καλώδια.

4. Όταν υπάρχουν χαλασμένα σκαλιά / ανώμαλη επιφάνεια / τρύπα στο δάπεδο.	5. Διασφαλίζοντας ότι τα σκαλιά δεν έχουν φθορές. 6. Στήριξη στην κουπαστή κατά την άνοδο και την κάθοδο στις σκάλες
Πτώση είναι η κίνηση ενός σώματος από πάνω προς τα κάτω εξαιτίας της επίδρασης της βαρύτητας	
Αίτια	Τρόποι αποτροπής
1. Εξαιτίας χρήσης ακατάλληλου εξοπλισμού 2. Εξαιτίας έλλειψης μέτρων ασφαλείας και πρόσδεσης 3. Από έλλειψη προσοχής. Μη τήρηση των κανόνων ασφαλείας. 4. Έλλειψη προσοχής και επιμέλειας	1. Χρήση πάντοτε των κατάλληλων εργαλείων και εξοπλισμών 2. Εξάλειψη των δυνητικών κινδύνων. 3. Μείωση των ριψοκίνδυνων κινήσεων 4. Διενέργεια αργών και προσεκτικών κινήσεων

Πίνακας 11. Γλύστριμα, παραπάτημα και πτώση. Αίτια και τρόποι αποτροπής.

5.2.2.4 Κίνηση σε κλιμακοστάσια

Γενικοί κανόνες

- Οι κλίμακες χρειάζεται να διατηρούνται καθαρές και φωτισμένες
- τα σκαλοπάτια χρειάζεται να έχουν ταινίες αντιολίσθησης διαφορετικά η τα υλικά κατασκευής τους πρέπει να είναι αντιολισθητικά καθώς και διαστάσεις τους να ανταποκρίνονται στις πολεοδομικές προδιαγραφές
- χυμένα υλικά καθώς και πεταμένα αντικείμενα χρειάζεται να απομακρύνονται
- οι σκάλες θα πρέπει να διατηρούνται καθαρές και να τη δείτε πρωτόκολλο καθαρισμού. Όσο οι σκάλες είναι βρεγμένες χρειάζεται να υπάρχει ειδική σήμανση
- προσέχουμε τα σκαλοπάτια κατά την κίνησή μας Προκειμένου να ανεβαίνουμε ή να κατεβαίνουμε με ασφάλεια και το ένα χέρι πάντα να κρατάει την κουπαστή
- Για τη μεταφορά βαρέων πραγμάτων και μεγάλο όγκο σε σκάλες χρειάζεται να έχουμε ελεύθερο οπτικό πεδίο

Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

Σε περίπτωση εκκένωσης της εγκατάστασης λόγω έκτακτης ανάγκης, κινείστε χωρίς πανικό και οδεύετε προς το σημείο συγκέντρωσης από τις κεντρικές εξόδους ή από τις εξόδους διαφυγής μέσω των κλιμακοστασίων, ακολουθώντας μόνο τις σημάνσεις διαφυγής και τις οδηγίες του προσωπικού.

5.2.2.5 Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος

Βασικές αρχές λήψεως μέτρων

Γενικά αποφύγετε την εκτέλεση εργασιών σε ύψος μειώνοντας την ανάγκη να γίνουν εργασίες σε ύψος (π.χ. σχεδιασμός μηχανημάτων/ εξοπλισμού, προσβάσεων, συχνότητα βλαβών/επεμβάσεων, συντήρηση εξοπλισμού κ.λ.π.).

Αν κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό χρησιμοποιήστε τον κατάλληλο εξοπλισμό για εργασίες σε ύψος (π.χ. πιστοποιημένες σκαλωσιές, σκάλες, καλάθια κ.λ.π.) και τα ανάλογα ΜΑΠ κατά

περίπτωση προκειμένου να προληφθούν οι κίνδυνοι πτώσης από ύψος και η μείωση των επιπτώσεων σε περίπτωση πτώσης.

Πριν από την εκκίνηση των εργασιών πρέπει να γίνεται ενημέρωση/εκπαίδευση των εργαζομένων για τον τρόπο/μέθοδο εκτέλεσης της εργασίας, για τους υφιστάμενους κινδύνους και τα ληπτέα μέτρα.

Καιρικές συνθήκες

Οι καιρικές συνθήκες μπορούν να επηρεάσουν την ασφάλεια εκτέλεσης των εργασιών σε ύψος. Τα βασικά προβλήματα που δημιουργούνται όταν βρέχει είναι η υγρασία που εγκυμονεί κίνδυνο γλιστρήματος και η συγκέντρωση νερού στο σημείο εργασίας. Επίσης ο δυνατός άνεμος εγκυμονεί κινδύνους ταλαντώσεων σε φορητές κατασκευές ή εξοπλισμό, παράσυρση υλικών κ.α. Σε όλες τις περιπτώσεις να γίνεται εκτίμηση αν είναι εφικτή ή όχι εκτέλεση εργασιών. Οι εργασίες σε ύψος πρέπει να διακόπτονται εφόσον οι καιρικές συνθήκες δεν είναι κατάλληλες.

Εργασία σε στέγες, οροφές

- Έλεγχος της κατάστασης της στέγης/οροφής.
- Υποχρεωτική τοποθέτηση προσωρινού κατ' ελάχιστο προστατευτικού κιγκλιδώματος με σοβατεπί, σε συνδυασμό με την χρήση ζώνης ασφαλείας.
- Αν η στέγη/οροφή είναι από εύθραυστο - ψαθυρό υλικό ή έχει μεγάλη κλίση τότε, εκτός των παραπάνω μέτρων, πρέπει να έχει γίνει πρόβλεψη για την τοποθέτηση ειδικών δαπέδων εργασίας (crawl boards) για την ασφαλή κίνηση των εργαζομένων (κίνδυνος γλιστρήματος π.χ λόγω υγρασίας).
- Στις εργασίες όπου υπάρχουν ανοίγματα να υπάρχει μέριμνα για την τοποθέτηση προστατευτικού κιγκλιδώματος ή την κάλυψη του ανοίγματος με κάποιο κάλυμμα π.χ. φύλλα λαμαρίνας, μαδέρια κ.λ.π. . Μετά το πέρας εργασιών πρέπει πάντα να υπάρχει προστασία έναντι πτώσης εφόσον πρέπει να παραμείνει το άνοιγμα.
- Κατά την διάρκεια των εργασιών δεν πρέπει να επιτρέπεται η πρόσβαση στην περιοχή εργασίας πλην των αρμόδιο εργαζομένων που έχουν αντίστοιχη άδεια.

- Δεν πρέπει να επιτρέπεται η παραμονή εργαζομένων που δεν εκτελούν εργασίες ή/και η άσκοπη κυκλοφορία τους πάνω σε στέγες ή οροφές όπου εκτελούνται εργασίες.
- Δεν πρέπει να εκτελούνται παράλληλες εργασίες κατά τις οποίες ο χώρος δράσης των εργασιών θα βρίσκεται καθ' ύψος ο ένας κάτω από τον άλλο.
- Δεν αφήνουμε εργαλεία ή υλικά σε θέση που πιθανόν να πέσουν από ύψος (γλίστρημα, κλίση στέγης κ.λ.π.). Το ενσωματωμένο σοβατεπί σε κάποιο κιγκλίδωμα ή κάποιο πλέγμα μπορεί να εμποδίσει την πτώση αντικειμένων.

Εργασία σε Κλιμακοστάσια

- Έλεγχος της κατάστασης του κλιμακοστασίου.
- Προσοχή στην κλίση και το πλάτος σκάλας ώστε να υπάρχει άνετη κυκλοφορία. Ελέγχουμε την κατάσταση του σκελετού, των σκαλοπατιών και των κιγκλιδωμάτων για τυχόν φθορές ή παραμορφώσεις οι οποίες πιθανόν να αποτελούν παγίδες.
- Ελέγχουμε την επάρκεια του φωτισμού στο χώρο.
- Να αποφεύγεται την μεταφορά αντικειμένων μεγάλου βάρους και όγκου. Τα αντικείμενα αυτά πρέπει, αν είναι δυνατόν, να μεταφέρονται από άλλη δίοδο ή/και με ανυψωτικά μηχανήματα.
- Πάνω στο κλιμακοστάσιο δεν πρέπει να κινούνται 2 ή περισσότερα άτομα παράλληλα. Επίσης πρέπει να υπάρχει απόσταση μεταξύ των εργαζομένων κατά την κίνηση τους (άνοδος ή κάθοδος) στο κλιμακοστάσιο, τουλάχιστον κατά 10 σκαλοπάτια. Αν το κλιμακοστάσιο είναι μικρό τότε κάθε εργαζόμενος θα πρέπει να ξεκινάει την διαδρομή του όταν ο προηγούμενος την ολοκληρώνει.
- Δεν πρέπει να τοποθετούνται αντικείμενα πάνω στα σκαλιά όπως εργαλεία, υλικά, σκουπίδια κ.λ.π.
- Προσοχή σε τυχόν απλωμένα καλώδια και μπαλαντζές κατά μήκος των σκαλοπατιών.
- Αν το κλιμακοστάσιο είναι και έξοδος κινδύνου από κάποιο κτήριο, τότε οι εργασίες που γίνονται να μην εμποδίζουν την όδευση από και προς αυτό. Παράλληλα πρέπει να υπάρχει η κατάλληλη σήμανση που να προειδοποιεί ότι εκτελούνται εργασίες στην περιοχή.
- Οι εργασίες πάνω στο κλιμακοστάσιο πρέπει να αποφεύγονται. Αν αυτό δεν είναι δυνατόν τότε να τοποθετούνται οι κατάλληλες κατασκευές έτσι ώστε η εργασία να γίνεται σε οριζόντιο επίπεδο.

Μέθοδος εργασίας

- Ο εξοπλισμός για τις εργασίες σε ύψος πρέπει να δίνει πρόσβαση απ' ευθείας στο σημείο το οποίο θα γίνουν οι εργασίες.
- Δεν πρέπει να δημιουργούνται καταστάσεις στις οποίες ο εργαζόμενος αναγκάζεται να σκαρφαλώνει πάνω σε μηχανήματα/εξοπλισμό ή άλλες κατασκευές για να προσεγγίσει το σημείο εργασίας.
- Δεν πρέπει να τοποθετούνται αντικείμενα το ένα πάνω στο άλλο για την προσέγγιση στο σημείο εργασίας.
- Σε περίπτωση που η τελική προσέγγιση σε κάποιο σημείο εργασίας είναι δύσκολη οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να προσπαθούν με προέκταση του σώματος και των άκρων τους ή πατώντας πάνω σε άλλες επιφάνειες/αντικείμενα να εκτελέσουν την εργασία. Σε αυτή την περίπτωση η προσέγγιση να γίνεται με διαφορετικό τρόπο/μέθοδο.
- Τα χέρια του εργαζόμενου πρέπει να είναι ελεύθερα κατά την άνοδο ή κάθοδο από το σημείο όπου θα γίνουν εργασίες. Τυχόν εργαλεία τα οποία είναι απαραίτητα να τοποθετούνται σε ειδικές ζώνες/θήκες γύρω από την μέση του εργαζόμενου.
- Να αποφεύγεται γενικά η ανύψωση και μεταφορά αντικειμένων με τα χέρια. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να πετούν ή «πασάρουν» αντικείμενα ο ένας στον άλλο.
- Για την ανύψωση υλικών και αντικειμένων μεγάλου βάρους και όγκου να χρησιμοποιούνται ανυψωτικά μηχανήματα/εξοπλισμός (παλάγκο, γερανός κ.λ.π.).
- Στο σημείο εργασίας πρέπει να υπάρχει άνεση κίνησης, χωρίς εμπόδια.
- Σε όλες τις σοβαρές εργασίες σε ύψος πάντα να υπάρχει η ανάλογη επίβλεψη.
- Για μικρότερες εργασίες πρέπει να έχει προηγηθεί τουλάχιστον μια ανάλογη ενημέρωση/ συνεννόηση με βάση όλα τα παραπάνω.

Μέσα Ατομικής Προστασίας κατά τις εργασίες σε ύψος

Στη περίπτωση που χρειαστεί να εκτελεστεί εργασία σε ύψος, θα πρέπει να διατίθενται στους εργαζόμενους, ζώνη ασφαλείας 5 σημείων (EN 361), αναδέτες (EN 354) με αποσβεστήρα ενέργειας πτώσης (EN 355), καθώς και κράνος προστασίας κεφαλής

κατάλληλο για εργασίες σε ύψος (EN 397). Επιπλέον ανά περίπτωση θα πρέπει να διατίθενται ειδικός εξοπλισμός πρόσδεσης και συγκράτησης πτώσης (EN 353 - 1&2).

Όλος ο εξοπλισμός αυτός θα πρέπει να φέρει πιστοποίηση με την ένδειξη «CE» και να είναι ελεγμένος τουλάχιστον το τελευταίο εξάμηνο. Επιπλέον, κάθε άτομο που αναλαμβάνει εργασίες σε ύψος, θα πρέπει να γνωρίζει πώς να διενεργεί οπτικούς ελέγχους και να μπορεί να εντοπίζει προβλήματα επί τους εξοπλισμού που πρόκειται να χρησιμοποιήσει.

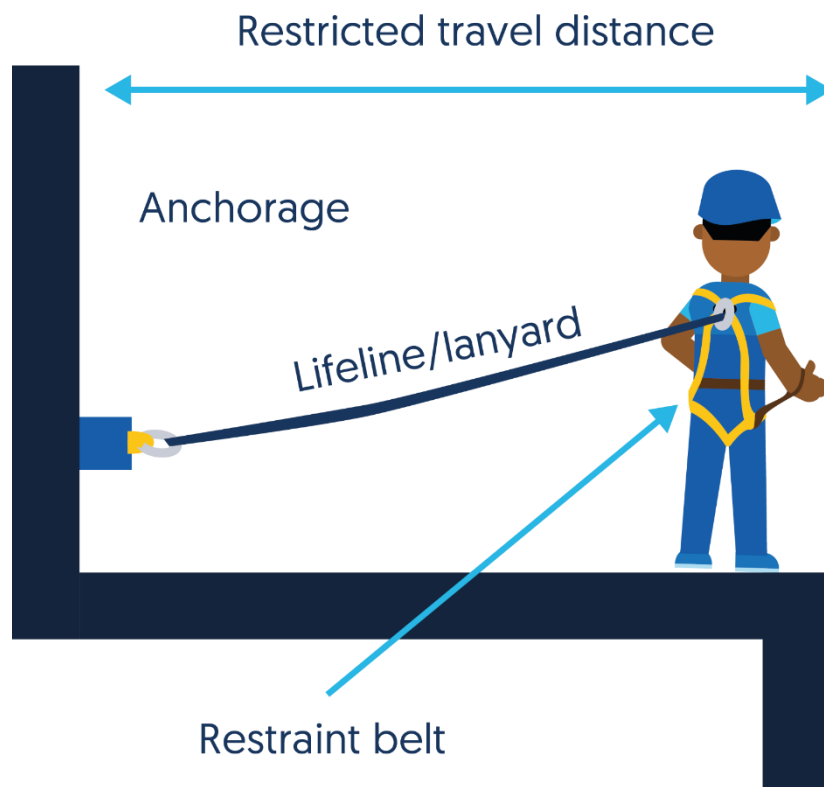
Απαιτείται αγκύρωση των εργαζομένων σε σταθερό σημείο επαρκούς αντοχής, το οποίο θα βρίσκεται ψηλότερα από το σημείο εργασίας, αποτρέποντας την πτώση. Κατά την εκτέλεση των εργασιών, το μήκος του ελεύθερου σκοινιού πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να μην επιτρέπει την πτώση.

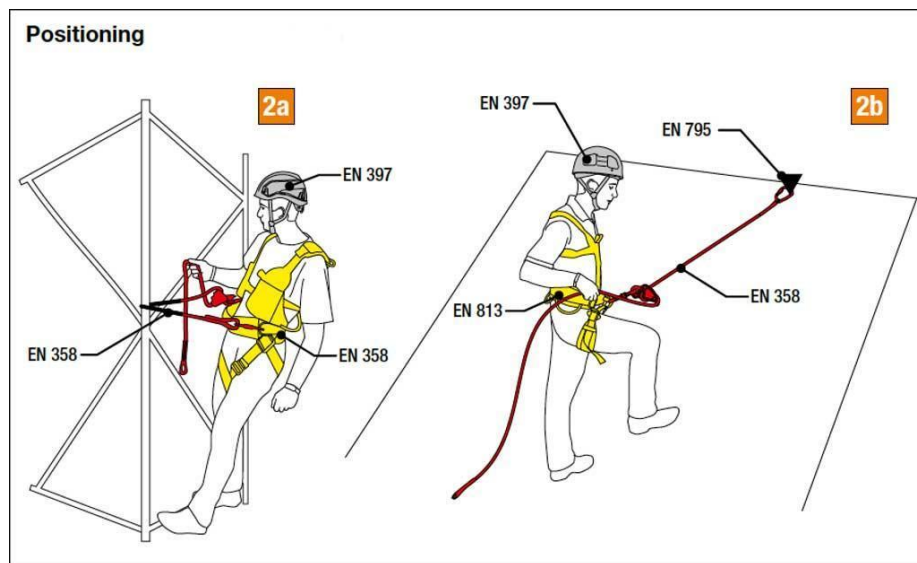
Εικόνα 38. Πρόσδεση σε σταθερό σημείο κατάλληλου σχοινιού. (Πηγή: <https://worknest.com/wp-content/uploads/2019/07/height2-1024x683.jpg> , 10/10/21).

Εικόνα 39. Έλεγχος του μήκους του σχοινιού. (Πηγή: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTi-mP50-VHntugH_oc676_wVoFBeAWJRTyEw&usqp=CAU ,

Εικόνα 40. Προσαρμογή στη ζώνη προστασίας. (Πηγή: https://shop.eriks.nl/filecontent/images/Blog/Safety%20at%20height/Middel_7%408x.png , 25/10/21).

Εικόνα 41. Έλεγχος μηχανισμού συγκράτησης. (Πηγή: <https://camp-usa.com/safety/wp-content/uploads/2018/03/work-at-height-fig2.jpg> , 29/10/21).

Ζώνες Ασφαλείας

Ζώνη ασφαλείας πρέπει να φοριέται όταν εργαζόμαστε σε ύψος μεγαλύτερο των 1,8m από το έδαφος, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί ένα ασφαλές δάπεδο εργασίας, π.χ. εργασία σε στέγη ή οροφή δεξαμενής χωρίς προστατευτικό κιγκλίδωμα, εργασία έξω από πατάρι εξοπλισμού ή σκαλωσιάς, πάνω σε σωληνώσεις, δοχεία, πύργους, στύλους.

Ως ζώνη ασφαλείας νοείται η ολόσωμη ζώνη (κατηγορίας 3), η οποία διαθέτει πολλαπλούς ιμάντες στήριξης του σώματος από συνθετικές ίνες, με κατάλληλο σύστημα πρόσδεσης όλου το σώματος με αυτοασφαλιζόμενους γάντζους με διπλό κλείδωμα και αποσβεστήρες.

Απαιτείται επιθεώρηση των ζωνών και των σχοινιών ασφαλείας πριν από την έναρξη των εργασιών.

Το άγκιστρο πρέπει να προσαρμόζεται σε ασφαλές σημείο ή σε γραμμή ζωής που να μπορεί να συγκρατήσει το βάρος του σώματος, ανεξάρτητο του εξοπλισμού εργασίας και να λαμβάνεται φροντίδα προστασίας των σχοινιών από τριβή, φλόγες κ.λπ.

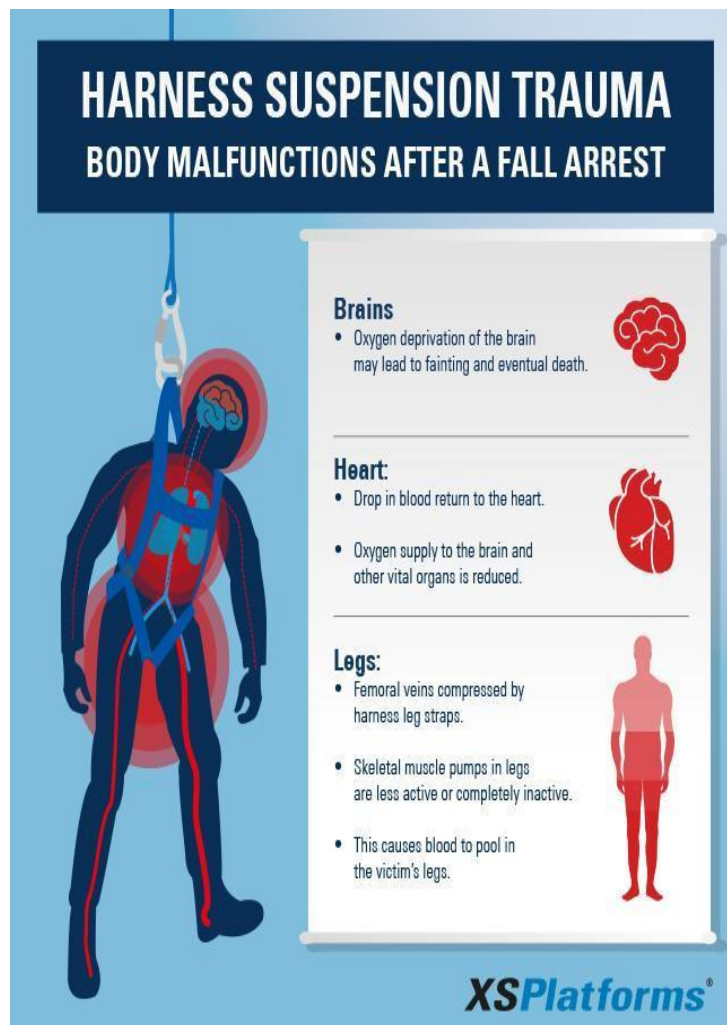
Για την σωστή χρήση της ζώνης ασφαλείας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος πτώσης του εργαζομένου από τη θέση εργασίας, έτσι ώστε να αποκλείεται η πιθανότητα να πέσει στο κατώτερο επίπεδο πριν ανακοπεί η πτώση του από τη ζώνη.

Η ζώνη ασφαλείας θα πρέπει να είναι με διπλό αναδότη με άγκιστρο τύπου σκαλωσιάς και να διαθέτει υποχρεωτικά αποσβεστήρα πτώσης.

Τραύμα Αιώρησης

- Τραύμα αιώρησης είναι η κατάσταση στην οποία ένα άτομο είναι παγιδευμένο σε όρθια θέση (αιωρείται) και είναι αδύνατον να κινηθεί. Το αίμα είναι εγκλωβισμένο στα κάτω άκρα και είναι αδύνατο να επανακυκλοφορήσει στην καρδιά με ικανοποιητικό τρόπο.
- Αρχικά συμπτώματα είναι: δύσπνοια, υπερβολική εφίδρωση, αυξημένοι καρδιακοί παλμοί, ναυτία, ωχρότητα του δέρματος, ζάλη, έξαψη.
- Εάν οι συνθήκες μειωμένης κυκλοφορίας του αίματος συνεχιστούν, τότε θα εμφανιστούν συμπτώματα όπως: ασυνήθιστα χαμηλός καρδιακός παλμός, ασυνήθιστα χαμηλή αρτηριακή πίεση, απώλεια όρασης.
- Ο χρόνος εμφάνισης των συμπτωμάτων μπορεί να ξεκινήσει από τα τρία πρώτα λεπτά.

Εικόνα 42. Τραύμα αιώρησης. (Πηγή: <https://fallprotectionxs.com/wp-content/uploads/2016/10/HST-post-1.jpg> , 26/10/21)

Μέτρα πρόληψης

Εάν ο εργαζόμενος μετά από πτώση από ύψος αιωρείται από τη ζώνη ασφαλείας η διάσωση πρέπει να ξεκινήσει άμεσα.

Συνίσταται όσοι εργαζόμενοι εργάζονται με ζώνες ασφαλείας να πρέπει πρωτίστως να έχουν εκπαιδευτεί σε τεχνικές αυτοδιάσωσης.

Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, κατά τη διάρκεια της αναμονής του για διάσωση ο εργαζόμενος έχει τρεις βασικές μεθόδους να χρησιμοποιήσει για να αποφύγει την απώλεια των αισθήσεων του.

1. Μετακίνηση/άρση των γονάτων του πάνω από το επίπεδο του ισχίου. Σηκώνοντας τα γόνατα πανω από τους γοφούς, η συγκέντρωση του αίματος στα άκρα μειώνεται. Με την χρήση κατάλληλων σχοινιών (straps) επιτυγχάνεται η κατάλληλη θέση.
2. Πιέζοντας σε μια στέρεη επιφάνεια με τα γόνατα ή τα πόδια. Αυτή η πρακτική μπορεί να ενεργοποιήσει την κίνηση του αίματος πίσω στην καρδιά. Αυτή η μέθοδος είναι λιγότερο προτιμητέα.
3. Μέθοδος «κίνηση ποδηλάτου». Αυτή η μέθοδος είναι η λιγότερο προτιμητέα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως έσχατη λύση.

5.2.2.6 Ασφαλή χρήση κινητής ανυψωτικής εξέδρας

Επιλογή κατάλληλου μέσου:

Πριν την επιλογή του καλαθοφόρου θα πρέπει να ελεγχθούν:

Εικόνα 43. Ανυψωτικά μέσα. (Πηγή: http://sunday5april2015.info/geodesic/elevated_working_platform.gif , 10/10/21).

- Το ύψος που αυτό χρειάζεται να ανυψωθεί
- Η απόσταση μεταξύ του εδάφους και του σημείου εκτέλεσης των εργασιών
- τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σημείου στήριξης
- Ο αριθμός των ατόμων που θα εργάζονται πάνω στην εξέδρα

- Η ποσότητα και ο χορός των υλικών και του εξοπλισμού που θα ανυψωθούν ή θα φορτωθούν
- Η παρουσία ηλεκτρικών καλωδίων ή άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται παρακείμενα της εξέδρας όταν αυτή βρίσκεται σε λειτουργία

Προετοιμασία

- Πριν θέσετε σε λειτουργία τον κινητήρα του ανυψωτικού προβείτε σε:
- Οπτικό έλεγχο για διαρροές λαδιού, εξαρτήματα σε κακή κατάσταση και έλεγχο ότι τα φώτα του μηχανήματος λειτουργούν.
- Ελέγχουμε τα λάδια του κινητήρα, τα υγρά του υδραυλικού συστήματος και τη στάθμη αντιψυκτικού υγρού
- Οπτικό έλεγχο του υδραυλικού συστήματος για τυχόν διαρροές.
- Οπτικός έλεγχος της μπαταρίας.
- Έλεγχο της πίεσης και κατάστασης των ελαστικών .
- Καθαρισμό του παρμπρίζ και των καθρεπτών.
- Έλεγχος της στάθμης των καυσίμων.
- Έλεγχος της κόρνας, του φάρου και των ηχητικών και φωτεινών σημάτων κατά την χρήση της όπισθεν.
- Όταν θέσετε σε λειτουργία τον κινητήρα εκτελέστε δοκιμαστικές κινήσεις όλων των λειτουργιών του εξοπλισμού με τη μικρότερη δυνατή ταχύτητα και χωρίς φορτίο και ελέγξτε την καλή λειτουργία τους.

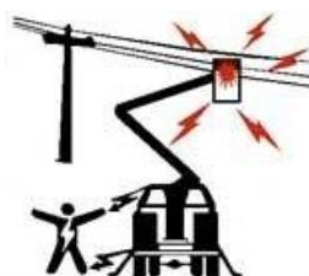
Αρχές ασφαλούς χειρισμού

- Είναι απαραίτητο όποιος χειρίζεται το ανυψωτικό μηχάνημα να κατέχει την απαιτούμενη άδεια χειρισμό και να διαθέτει την ανάλογη εμπειρία αλλά και να έχει καλή φυσική κατάσταση. Ο χειριστής και το εργατικό προσωπικό να χρησιμοποιεί τον απαραίτητο εξοπλισμό ατομικής προστασίας
- Να τηρούνται απαραίτητως και αυστηρά οι προδιαγραφές χρήσης του κατασκευαστή, αλλά και τα όρια λειτουργίας.

Εικόνα 44. Εξοπλισμός ατομικής προστασίας. (Πηγή: <https://media.istockphoto.com/photos/in-italian-ten-symbols-in-one-warning-sign-about-safety-on-a-building-picture-id495541771> , 9/10/21)

- Τα μηχανήματα έχουν συγκεκριμένη ικανότητα ανύψωσης ανάλογη της ακτίνας που ανυψώνει και περιγράφεται διαγραμματικά ικανότητα του κάθε μηχανήματος. δεν πρέπει να γίνεται υπέρβαση των οδηγιών και των προδιαγραφών, καθώς αυξάνεται σοβαρά ο κίνδυνος μιας ανατροπής.
- Τα πέλματα έδρασης και οι ενδιάμεσες σταθεροποιητικές πλάκες είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται.
- Είναι απαραίτητο να τηρούνται οι απαιτήσεις σχετικά με τη σταθερότητα σε σχέση με τον άνεμο, η περίμετρος κίνησης της εξέδρας εργασίας και να λαμβάνονται υπόψη οι παρακείμενες ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και αγωγοί για την αποφυγή κινδύνων ηλεκτροπληξίας.

Εικόνα 45. Κίνδυνος από εναέριους ηλεκτρικούς αγωγούς. (Πηγή: <https://www.mysafetysign.com/img/lq/L/danger-keep-clear-label-lb-1502.png> , 12/10/21)

Απαιτείται προσοχή στο χώρο γύρω και κάτω από την εξέδρα. να χρησιμοποιούνται τα σωστά σήματα για την αποφυγή κινδύνων σύγκρουσης οχήματα που ενδέχεται να κινούνται. Οι εργαζόμενοι στην ανυψωτική εξέδρα είναι απαραίτητο να είναι ασφαλισμένοι με ειδική ζώνη και να είναι προσδεδμένοι με σχοινί ασφαλείας για την αποφυγή πτώσεων. η οργάνωση των εργασιών χρειάζεται να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε για λόγους ασφαλείας θα υπάρχει ένα δεύτερο άτομο για να χρησιμοποιεί τα συστήματα ασφαλείας. Σε αντίξοες καιρικές συνθήκες εργασίες χρειάζεται να σταματούν.

Εικόνα 46. Ζώνη ασφαλείας σε ανυψωτική εξέδρα. (Πηγή: <http://bc3-solutions.com/solutions/mobile-elevating-work-platform/> , 12/10/21)

5.2.3 Ηλεκτρικοί κίνδυνοι

- Είναι αναγκαίο να γίνεται τακτικός έλεγχος και συντήρηση στις ηλεκτρικές συσκευές μόνο από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα
- τα καλώδια χρειάζεται να είναι υπόγεια η υπέργεια εναλλακτικά ειδικά κανάλια να τα καλύπτουν
- πρέπει να υπάρχουν τάπες στις πρίζες για την καλύτερη απομόνωσή τους
- Όποιες ηλεκτρικές συσκευές έχουν τη δυνατότητα απενεργοποίησης χρειάζεται να σβήνουν όταν τελειώνει μία εργάσιμη ημέρα

5.1.3.1 Ηλεκτρικά Μηχανήματα

Προφυλάξεις Ασφάλειας κατά τη λειτουργία εκτυπωτικών μηχανημάτων

- Η χρήση εύφλεκτων υλικών και διαλυτών κοντά στα μηχανήματα ενδέχεται να προκαλέσει πυρκαγιά και πρέπει να αποφεύγεται
- Για τον ίδιο λόγο αποφεύγουμε να τοποθετούμε αντικείμενα μικρά ή μεγάλα όπως για παράδειγμα γλάστρες βάζα κούπες καλλυντικά και λοιπά πάνω σε αυτά τα μηχανήματα ή κοντά τους
- διατηρούμε τους χώρους καθαρούς χωρίς υγρασία και σκόνη
- τοποθετούμε τα μηχανήματα επάνω σε επίπεδες επιφάνειες και όχι κεκλιμένες
- το δωμάτιο στο οποίο βρίσκεται το μηχάνημα χρειάζεται να αερίζεται καλά και να είναι ευρύχωρο
- οι αεραγωγοί του μηχανήματος χρειάζεται να είναι ελεύθεροι διαφορετικά υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς από την υπερθέρμανση
- τα καλώδια χρειάζεται να είναι σε καλή κατάσταση και να αποφεύγεται η χρήση πολύμπριζων
- αποφεύγουμε τη χρήση του τροφοδότη ρεύματος όταν τα χέρια μας είναι βρεγμένα
- Όταν ένα μηχάνημα χρειάζεται να παραμείνει σε αδράνεια για μεγάλο χρονικό διάστημα ή αν πρόκειται να μετακινηθεί τότε χρειάζεται να αποσυνδέεται η μπρίζα από το ρεύμα.
- Συντήρηση και καθαρισμός στα μηχανήματα χρειάζεται να γίνεται πάντοτε με το καλώδιο ρεύματος αποσυνδεδεμένο
- Σε περίπτωση που από το μηχάνημα βγαίνει καπνός η δυσάρεστη οσμή καθώς και αν συμπεριφέρεται περίεργα χρειάζεται να διακοπεί η λειτουργία και να αποσυνδέετε το καλώδιο του ρεύματος από την πρίζα
- Το αντικείμενο επεξεργασίας χρειάζεται να είναι μαγκωμένο με σφιγκτήρες ή την μέγγενη προκειμένου τα χέρια μας να είναι ελεύθερα να λειτουργούν.
- Είναι αναγκαία η σωστή ένδυση για την εργασία και για το λόγο αυτό τα χαλαρά ενδύματα, η μακριά κόμη αλλά και τα κοσμήματα αυξάνουν την πιθανότητα ατυχήματος όταν εμπλακούν με κινούμενα μηχανικά μέρη

- Να αποφεύγεται η λειτουργία των μηχανημάτων σε συνθήκες υγρασίας Εκτός και αν οι προδιαγραφές το επιτρέπουν
- ο χώρος εργασίας απαιτείται να έχει πολύ καλό φωτισμό

Εικόνα 47. Κίνδυνος από εκτεθειμένα κινούμενα τμήματα ηλεκτρικών μηχανημάτων. (Πηγή: <https://www.rockfordsystems.com/wp-content/uploads/2015/04/ksc055-p.jpg> , 15/10/21)

5.2.4 Πυρασφάλεια και Πρόληψη ατυχημάτων

5.2.4.1 Μέτρα αντιμετώπισης πυρκαγιάς οχήματος

- Σύμφωνα με το Υπουργείο Συγκοινωνιών πρέπει να υπάρχει προβλεπόμενος αριθμός πυροσβεστήρων ανάλογα με την κατηγορία του αυτοκινήτου
- Ο πυροσβεστήρας χρειάζεται να βρίσκεται στην καμπίνα των επιβατών και Να αποφεύγεται ο χώρος των αποσκευών.
- σε περίπτωση πυρκαγιάς οδηγός απαιτείται να είναι ψύχραιμος και να γνωρίζει τον τρόπο πυρόσβεσης.

Εικόνα 48. Πυροσβεστήρας οχήματος. (Πηγή: https://www.pyrosvestires.gr/265-large_default/%CF%80%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%B5%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B1%CF%82-3kg-%CE%BE%CE%B7%CF%81%CE%AC%CF%82-%CF%83%CE%BA%CF%8C%CE%BD%CE%B7%CF%82-abc85.jpg , 16/10/21)

- Όταν το κλείστρο του καπό να πασπαλίσετε ενέχεται μεγάλος κίνδυνος φλόγας λόγω απότομης εισόδου οξυγόνου
- Η μπαταρία του αυτοκινήτου είναι αναγκαίο να αποσυνδέεται άμεσα, και σε περίπτωση ανάγκης με κόφτη για την αποφυγή σπινθήρα
- Σε περίπτωση κατάσβεσης με νερό χρειάζεται να προσέχουμε πιθανές βλάβες στο όχημα
- αν καίγονται ελαστικά εγκατάσταση πρέπει να γίνεται σε Πλάγια θέση και όχι απέναντι από τα ελαστικά λόγω του ωστικού κύματος του πεπιεσμένου αέρα μέσα στα ελαστικά σε περίπτωση έκρηξης του καμμένου ελαστικού
- Καλούμε άμεσα την Πυροσβεστική Υπηρεσία

5.2.5 Χημικοί και βιολογικοί κίνδυνοι

5.2.5.1 Διαχείριση χημικών ουσιών

- Οι εργαζόμενοι να έχουν εκπαιδευτεί και γνωρίζουν τον ασφαλή τρόπο εργασίας με τα χημικά και τα φάρμακα (αναγνώριση και διαχείριση των χημικών και φαρμακευτικών σκευασμάτων ή ουσιών, ορθή χρήση των ΜΑΠ, αναγνώριση των συνεπειών έκθεσης στο χημικό παράγοντα, αντιμετώπιση των συνεπειών της έκθεσης).
- Χρήση χωνιού κατά τη μετάγγιση η οποία να γίνεται σε καλά αεριζόμενο χώρο, πάντα με χρήση ΜΑΠ.
- Διενέργεια εφαρμογών αυστηρά και μόνο σε χαμηλής έντασης άνεμο και πάντα αντίθετα με τη φορά του ανέμου.

- Απαγορεύεται το κάπνισμα, η γυμνή φλόγα και το φαγητό κατά την εργασία με χημικά σκευάσματα
- Όλες οι χημικές ουσίες θα πρέπει μετά τη χρήση τους να αποθηκεύονται σε δοχεία κατάλληλα για χημικές ουσίες.
- Κατά τη διάρκεια και το πέρας των εργασιών όλοι οι περιέκτες / δεξαμενές / δοχεία με χημικές ουσίες να μην μένουν με ανοιχτό το καπάκι και να χρησιμοποιούνται/ αποθηκεύονται σε καλά αεριζόμενο χώρο.
- Ιατρική παρακολούθηση εργαζομένων (ιατρικές εξετάσεις σύμφωνα με τις προτάσεις Ιατρού Εργασίας), έκδοση βεβαίωσης καταλληλότητας.
- Συνεχής επιτήρηση και εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας- διαρκής ενημέρωση του προσωπικού πάνω στην ασφαλή χρήση των χημικών ουσιών.
- Πριν τη χρήση οποιασδήποτε Χημικής Ουσίας, απολυμαντικού υγρού διαβάστε προσεκτικά της Οδηγίες του κατασκευαστή που βρίσκονται πάνω στη συσκευασία ή στο MSDS (Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας) της ουσίας. Σε περίπτωση που η συσκευασία δεν αναγράφει οδηγίες, απευθυνθείτε στον Προϊστάμενο.

Εύφλεκτο - μπορεί να προκαλέσει σοβαρή πυρκαγιά εάν εκτεθεί σε σπίθες, φλόγες, θερμότητα

Προκαλεί ερεθισμό του δέρματος και των ματιών
Προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις για την υγεία
Καταστρέφει τη στιβάδα του όζοντος

Τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς
Μακροχρόνιες επιπτώσεις στο οικοσύστημα

Εκρηκτικό - ευαίσθητο στη φωτιά, τη θερμότητα, τους κραδασμούς ή την τριβή

Μπορεί να προκαλέσει σοβαρές μακροχρόνιες επιπτώσεις στην υγεία

Προκαλεί ή επιτείνει την πυρκαγιά
Αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιάς

Προκαλεί εγκαύματα στο δέρμα και τα μάτια
Προκαλεί διάβρωση των μετάλλων

Το δοχείο μπορεί να εκραγεί αν θερμανθεί
Πολύ ψυχρό υγρό, μπορεί να προκαλέσει εγκαύματα ψύχους

Απειλητικό για τη ζωή ακόμα και σε μικρές ποσότητες ή σύντομη έκθεση

Εικόνα 49. Εικονογράμματα βάσει του κανονισμού CLP. (Πηγή: <https://cyprustimes.com/wp-content/uploads/2019/09/13-e1495456830798.jpg> , 23/10/21)

Χρησιμοποίησε πάντα τα απαραίτητα Μέσα Ατομικής Προστασίας (γάντια και γυαλιά προστασίας) που απαιτούνται σύμφωνα με το MSDS (Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας) της ουσίας.

Εικόνα 50. Απαραίτητη χρήση μέσων ατομικής προστασίας. (Πηγές: <https://3signs.co.uk/wp-content/uploads/2020/06/FACEMASK100-MEDI.png> , https://cdn-01.media-brady.com/store/stuk/media/catalog/product/d/m/dmeu_md065a1_1_std.lang.all.jpg , https://www.keysigns.co.uk/images/wear-safety-boots-signs-p116-5220_zoom.jpg , <https://www.signbuyer.co.uk/ekmps/shops/bracey77/images/mandatory-safety-sign-protective-clothing-012-642-p.jpg>).

- Μάθετε την ερμηνεία των Φράσεων Κινδύνου (R) και των Φράσεων Ασφαλείας (S) που περιγράφουν μία χημική ουσία. Ζητείστε τη βοήθεια του Προϊσταμένου.
- Η διατήρηση των χημικών ουσιών πρέπει να γίνεται αποκλειστικά σε ειδικά δοχεία με κατάλληλη σήμανση και σε ειδικά προστατευόμενους χώρους. Όλα τα χημικά πρέπει να φυλάσσονται μακριά από τρίτους και παιδιά σε ελεγχόμενους χώρους.
- Τα δοχεία και οι συσκευασίες χρειάζεται πάντοτε να είναι σε άρτια κατάσταση για την αποφυγή διαρροών
- Ποτέ μην μεταγγίζετε χημικά σε μπουκάλια ή άλλα δοχεία, τα οποία δεν είναι κατάλληλα ή δε φέρουν ανάλογη σήμανση.
- Μην αναμιγνύετε χημικά μεταξύ τους. Μπορεί να προκληθούν επικίνδυνα παράγωγα και δηλητηριώδη αέρια. Στην περίπτωση που απαιτείται γίνεται με εξαιρετική προσοχή και κατόπιν γραπτών οδηγιών που σας έχουν δοθεί.
- Είναι αναγκαίο να αποφευχθεί η δημιουργία πιθανών πηγών ανάφλεξης μέσω αερίων καπνών ατμών ή σκόνης.
- Απαγορεύεται το φαγητό το ποτό και τα τρόφιμα.
- Με τη λήξη της εργασίας και την απομάκρυνση από το χώρο συγκέντρωσής τους, πλένετε τα χέρια σας.

- Σε περίπτωση παροχής πρώτων βοηθειών συμβουλευτείτε σχετική οδηγία που έχει αναρτηθεί στο χώρο. Ζητείστε τη συμβουλή γιατρού (☎166)

5.2.5.2 Ανταπόκριση σε περίπτωση χημικής έκθεσης και διαρροής

- Σε περίπτωση που η χημική ουσία έρθει σε επαφή με τα μάτια τότε χρειάζεται να ξεπλύνουμε με αρκετό νερό για 15 περίπου λεπτά και οι φακοί επαφής εφόσον υπάρχουν να αφαιρεθούν και αμέσως μετά να γίνει κλήση στο γιατρό
- σε περίπτωση που η χημική ουσία εκτεθεί στο δέρμα χρειάζεται να ξεπλύνουμε άμεσα την περιοχή με αρκετό νερό για 30 περίπου λεπτά και να αφαιρέσουμε τα ρούχα
- εφόσον ένας εργαζόμενος εισπνεύσει χημική ουσία χημική ουσία χρειάζεται αμέσως να μεταφερθεί σε πολύ καλά αεριζόμενο χώρο και να πάρει βαθιές ανάσες
- είναι απαραίτητο να ανατρέχουμε στο δελτίο ασφαλείας msds της χημικής ουσίας να μην προκαλούμε εμετό αλλά να δίνουμε ένα ποτήρι νερό στον παθόντα και αμέσως μετά να καλούμε το Εθνικό Κέντρο δηλητηριάσεων (τηλ. 210 7793777)
- σε περίπτωση που έχουμε χημικό έγκαυμα χρειάζεται να περιποιηθούμε το δέρμα και τα γυμνά μέρη του σώματος με δικά γάντια. Χρειάζεται να αφαιρούμε τα διαποτισμένα ενδύματα διαφορετικά σε περίπτωση που έχουν κολλήσει πάνω στο δέρμα να κόβονται γύρω-γύρω με καθαρό ψαλίδι. αυτό θα βοηθήσει στο να μην δει η ζήτηση η ουσία στο μεγαλύτερο βάθος. Για σοβαρά εγκαύματα από χημικές ουσίες χρειάζεται να επικοινωνήσουμε άμεσα με το ΕΚΑΒ

5.1.5.3 Ανταπόκριση σε περίπτωση πανδημίας

Είναι απαραίτητη η τήρηση των κανόνων του ΕΟΔΥ.

- Θα πρέπει να αποφεύγουμε επαφές με άρρωστος ανθρώπους.
- Όταν είμαστε άρρωστοι πρέπει να κρατάμε ασφαλείς αποστάσεις από τους άλλους για να τους προστατεύουμε να μην αρρωστήσουν.
- Όταν είμαστε άρρωστοι απαιτείται να παραμένουμε στο σπίτι προκειμένου να αποτρέπεται η εξάπλωση της ασθένειας σε άλλους
- χρειάζεται να καλύπτουμε τη μύτη και το στόμα όταν βήχουμε ή όταν φτερνιζόμαστε
- απαιτείται συχνός καθαρισμός στα χέρια με αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα

- Αποφεύγουμε να αγγίζουμε με τα χέρια μας τη μύτη ή το στόμα διότι εξαπλώνονται τα μικρόβια εκεί που αγγίζουμε.
- χρειάζεται εξάσκηση για καλές συνήθειες υγείας όπως ο αρκετός ύπνος η σωματική δραστηριότητα η διαχείριση του άγχους η κατάποση υγρών και η λήψη θρεπτικών τροφίμων

5.1.5.3 Μέτρα Πρόληψης και Προστασίας στους χώρους εργασίας έναντι του κορωνοϊού SARS-CoV-2

Γενικές οδηγίες για τον κορωνοϊό

Ο κορωνοϊός περιλαμβάνει συμπτώματα βήχα πόνο λαιμού δύσπνοιας πυρετού συμπτώματα παρόμοια με της εποχικής γρίπης όπως κόπωση διάρροια και σπανιότερα εμετούς διακρίνεται όμως από την ανοσμία και δυσγευσία. Οι ευπαθείς ομάδες είναι άνθρωποι με χρόνια και σοβαρά νοσήματα, ηλικιωμένοι άνω των 70 ετών ανοσοκατασταλμένοι, ζάχαροδιαβητικοί και χρόνιοι αναπνευστικοί ασθενείς.

Η μετάδοση του κορωνοϊου γίνεται μέσω της επαφής με φορείς, από αερομεταφερόμενα σταγονίδια, ακόμα και από επιφάνειες μολυσμένες αρκετή ώρα νωρίτερα

Οδηγίες για τους εργαζόμενους

Οι εργαζόμενοι οφείλουν:

- Να τηρούν τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για την πρόληψη για τον έλεγχο του κορωνοϊού
- Να εφαρμόζουν τις οδηγίες που έχουν δοθεί από τον εργοδότη
- Να λαμβάνονται μέτρα απολύμανσης και υγιεινής κατά τη χρήση εταιρικών οχημάτων.
- Να λαμβάνονται μέτρα απολύμανσης και υγιεινής κατά τη χρήση κοινόχρηστων εργαλείων και αντικειμένων εργασίας. Ο κορωνοϊός παραμένει ζωντανός και πάνω σε άψυχα αντικείμενα.
- Να ακολουθούν συνεχώς τις οδηγίες ατομικής υγιεινής.

Οδηγίες ατομικής προστασίας

- Πρέπει να αποφεύγονται οι κοντινές επαφές και οι συναναστροφές
- Σταματώ τις χειραψίες και τη στενή σωματική επαφή
- Κρατάω απόσταση 2m από άλλους εργαζόμενους ή επισκέπτες

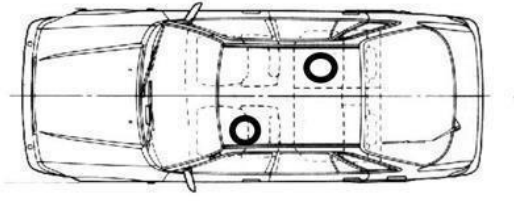
- Χρησιμοποιώ γάντια και μάσκα μίας χρήσης (όταν μου ζητηθεί), τα οποία βγάζω με σωστό τρόπο και απορρίπτω αμέσως
- Πλένω τακτικά τα χέρια μου με υγρό σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα ή χρησιμοποιώ αντισηπτικό με αλκοόλη.
- Στεγνώνω τα χέρια μου με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης.
- Αποφεύγω το συνωστισμό σε κλειστούς χώρους και τηρώ αποστάσεις (>2μ) από τους συναδέλφους ή τρίτους.
- Αποφεύγω την κοντινή επαφή με άτομα τα οποία εμφανίζουν συμπτώματα του ιού.
- Αποφεύγω την κοινή χρήση κλειδιών, εργαλείων, στυλό και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Απολυμαίνω συχνά το κινητό μου
- Χρησιμοποιώ αντισηπτικόχεριών μετά την χρήση κοινής οθόνης αφής και μετά τη χρήση φωτοτυπικού.
- Αποφεύγω την κατανάλωση τροφής, εκτός των χώρων εστίασης.
- Εάν χρησιμοποιώ κοινά ψυγεία, τοποθετώ μόνο συσκευασμένα τρόφιμα ή τρόφιμα κλειστά σε συσκευασίες (τάπερ).
- Χρησιμοποιώ πλαστικά ποτήρια μίας χρήσης για να πιώ καφέ ή νερό, τα οποία και απορρίπτω μετά τη χρήση τους.
- Αποφεύγω την επαφή με ζώα ή τα απορρίμματά τους.
- Δεν επισκέπτομαι νοσοκομεία ή χώρους υγείας χωρίς σοβαρό λόγο.
- Κατά την αποχώρηση αλλάζω τα ρούχα εργασίας, τα οποία τοποθετώ σε πλαστική σακούλα για τη μεταφορά στην οικία μου.
- Αποφεύγω τις συναλλαγές με χρήματα και προτιμώ τις ανέπαφες συναλλαγές. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, η συναλλαγή να γίνεται μόνο με γάντια, και τα χρήματα θα τοποθετούνται σε ειδικό δοχείο το οποίο θα απολυμαίνεται τακτικά.

Οδηγίες προσέλευσης και αποχώρησης

Συστήνεται η αποφυγή χρήσης Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Προτείνεται η χρήση ιδιωτικού οχήματος και η αποφυγή μεταφοράς περισσότερων ατόμων. Αν υπάρχει και συνεπιβάτης, θα πρέπει να κάθεται στο πίσω κάθισμα και τα παράθυρα του οχήματος συστήνεται να παραμένουν ανοιχτά.

Να μην λειτουργεί ο κλιματισμός στην ανακύκλωση.

Απολύμανση χεριών κατά την επιβίβαση και αποβίβαση στο όχημα.

Εικόνα 24. Θέσεις καθήμενων σε επιβατικό όχημα.

5.1.5.4 Διαχείριση εργαζόμενων που εμφανίζουν συμπτώματα

Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα εκτός εργασίας

- Δεν πρέπει να έρχονται στην εργασία
- Θα πρέπει να γίνεται ειδοποίηση του προϊσταμένου τους
- θα πρέπει να λαμβάνουν τις απαιτούμενες οδηγίες από τους θεράποντες ιατρούς τους
- σε περίπτωση ύπαρξης συμπτωμάτων τα οποία επιμένουν χρειάζεται να γίνεται επικοινωνία με τον ΕΟΔΥ προκειμένου να γίνεται λήψη των κατάλληλων οδηγιών, ο απαιτούμενος εργαστηριακός έλεγχος και εφόσον υπάρχει θετικότητα να γίνεται ενημέρωση υποχρεωτικά του εργοδότη και του γιατρού εργασίας

Εργαζόμενοι που εμφανίζουν συμπτώματα κατά την εργασία

- Πόσοι εργαζόμενοι εμφανίζουν συμπτώματα είναι υποχρεωμένοι να απομονώνονται από τους υπόλοιπους υγιείς
- Θα πρέπει να γίνεται ειδοποίηση του προϊσταμένου τους
- θα πρέπει να λαμβάνουν τις απαιτούμενες οδηγίες από τους θεράποντες ιατρούς τους
- Η αποχώρηση του θα πρέπει να γίνεται με δικό τους μεταφορικό μέσο χωρίς να χρησιμοποιείται μέσα μαζικής κυκλοφορίας.
- Χρειάζεται να απολυμαίνεται ο χώρος στον οποίον κυκλοφόρησαν τόσο στις επιφάνειες όσο και στον αέρα του χώρου και στη συνέχεια να αερίζεται πολύ καλά

Επιστροφή στην εργασία

Οι εργαζόμενοι μπορούν να επιστρέψουν στην εργασία τους όταν:

- δεν έχουν συμπτώματα για τουλάχιστον 72 ώρες και χωρίς να έχουν χρησιμοποιήσει αντιπυρετικά σκευάσματα για τα φάρμακα
- είναι πλέον ασυμπτωματικοί και Βρίσκονται σε απομόνωση για 14 μέρες και έχουν έγκριση από τον ΕΟΔΥ,
- Έχουν αρνητικές εργαστηριακές εξετάσεις
- Είναι πλέον ικανοί για εργασία

5.1.5.5 Γενικές οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης στους εργασιακούς χώρους

- Προτείνεται η χρήση 1% διοξειδίου του χλωρίου καθώς και 0,5% διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου ή άλλο καθαριστικό τεταρτογενών αμμωνιακών αλάτων χλωρίου
- Ευαίσθητες επιφάνειες προφυλάσσονται με ουδέτερο απορρυπαντικό πάντα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και αντιμικροβιακό παράγοντα συμβατό με το υλικό
- ο καθαρισμός θα πρέπει να γίνεται πάντα με τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού
- Ο προστατευτικός εξοπλισμός θα πρέπει να απολυμαίνεται μετά τη χρήση του ή διαφορετικά να είναι μιας χρήσης
- Ο εξοπλισμός καθαριότητας και απολύμανσης θα πρέπει να εφαρμόζεται και να απορρίπτεται με τον ενδεικνυόμενο τρόπο
- Η απόρριψη του εξοπλισμού θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την Εθνική νομοθεσία και να αντιμετωπίζεται ως μολυσματικό υλικό.
- οι χώροι πρέπει να αερίζονται καλά πριν και μετά την απολύμανση
- στο τέλος της βάρδιας τα εργαλεία θα πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται

5.1.5.6 Μέτρα αποφυγής της εξάπλωσης COVID19

COVID19-ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

	Απαγορεύεται η είσοδος στους μη έχοντες εργασία		Πλένουμε συχνά και σχολαστικά τα χέρια μας με σαπούνι ή αλκοολούχο διάλυμα
	Αποφεύγουμε τις επαφές με τα χέρια μας γενικά		Κρατάμε απόσταση ασφαλείας μεταξύ μας
	Αποφεύγουμε να αγγίζουμε με τα χέρια μας τη μύτη, το στόμα και τα μάτια μας		Όταν βήσουμε ή φταρνιζόμαστε, καλύπτουμε το στόμα και τη μύτη μας με τον αγκώνα ή ένα χαρτομάντηλο
	Φοράτε μάσκα προστασίας		Απορρίπτουμε το χαρτομάντηλο, αμέσως μετά την χρήση σε κλειστό κάδο
	Φοράτε γάντια προστασίας		Μένουμε σπίτι εάν παρουσιάσουμε συμπτώματα του ιού

STOP COVID-19

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΡΟΝΟΪΟ

Φοράτε
μάσκα προστασίας

Αποφεύγουμε
να αγγίζουμε με τα χέρια
μας τη μύτη, το στόμα
και τα μάτια μας

Όταν βήκαμε ή φαρνίζαμε,
καλύπτουμε
το στόμα και τη μύτη μας
με τον αγκώνα ή ένα
χαρτομάντηλο

Πλύνουμε συχνά
και σχολαστικά τα
χέρια μας με σαπούνι
ή αλκοολούχο διάλυμα

Αποφεύγουμε τις
επαφές με τα
χέρια μας γενικά

Απορρίπτουμε το
χαρτομάντηλο,
αμέσως μετά την χρήση
σε κλειστό κάδο

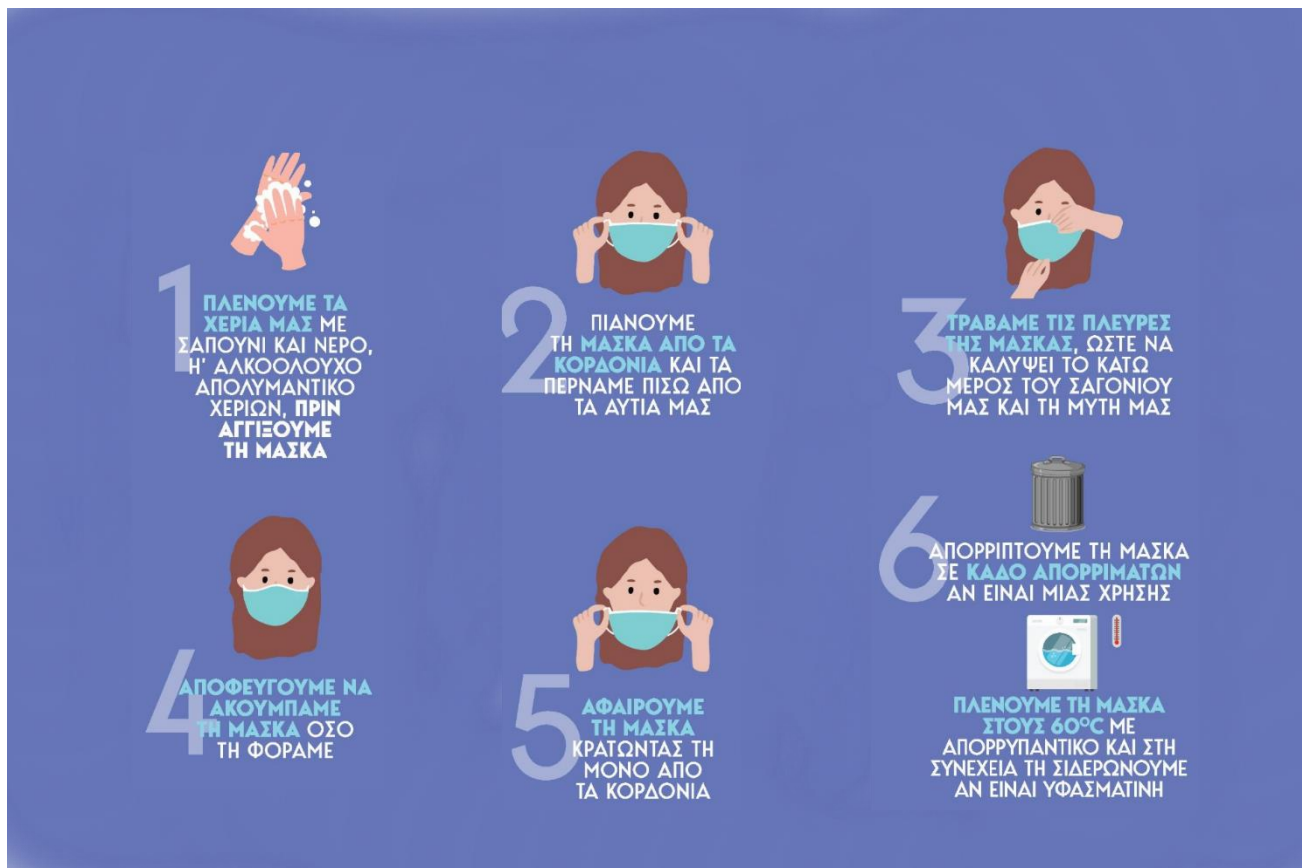
Φοράτε
γάντια προστασίας

Κρατάμε απόσταση ασφαλείας μεταξύ μας

Εικόνα 25. Μέτρα αποφυγής εξάπλωσης Covid-19. (Πηγές:
https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/6/9/4869-large_default.jpg ,
https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/7/0/4870-large_default.jpg , 11/10/21)

5.1.5.7 Οδηγία χρήσης μέσων προστασίας Covid-19

Εικόνα 26. Οδηγίες χρήσης μέσων προστασίας Covid-19. (Πηγή: <https://nikaia-rentis.gov.gr/wp-content/uploads/2020/08/BANNER-MASKA.png> , 3/10/21)

Ασφαλής καθαρισμός χεριών

Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα! Αλλιώς εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπτικό!

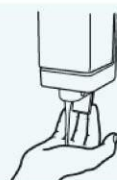
Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 40-60 δευτερόλεπτα

0

Ανοίγουμε τη βρύση και βρέχουμε τα χέρια μας με τρεχούμενο νερό.

1

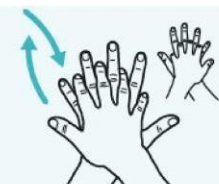
Λαμβάνουμε την απαραίτητη δόση σαπουνιού ώστε να καλυφθούν όλες οι επιφάνειες των χεριών.

2

Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.

3

Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

4

Τρίβουμε τις παλαμαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.

5

Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδακτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.

6

Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.

7

Τρίβουμε τα ακροδάκτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

8

Ξεπλύνουμε καλά τα χέρια μας με νερό.

9

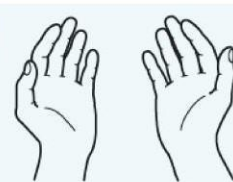
Στεγνώνουμε καλά τα χέρια με χειροπετσέτα μιας χρήσεως.

10

Χρησιμοποιούμε την ίδια χειροπετσέτα για να κλείσουμε τη βρύση.

11

Τα χέρια μας τώρα είναι καθαρά και ασφαλή.

Εικόνα 27. Ασφαλής καθαρισμός χεριών. (Πηγή: <https://www.talcmag.gr/wp-content/uploads/2018/10/Clipboard01-4.jpg> , 1/10/21).

Ασφαλής απολύμανση χεριών

Εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπικό στα χέρια!
Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα!

Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 20-30 δευτερόλεπτα

1a

Βάζουμε στην παλάμη μας την ενδεικνυόμενη δόση του αλκοολούχου αντισηπικού διαλύματος, ώστε να καλύπτονται όλες οι επιφάνειες.

1b

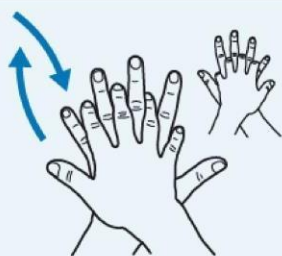

2

Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.

3

Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

4

Τρίβουμε τις παλαμιαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.

5

Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδαχτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.

6

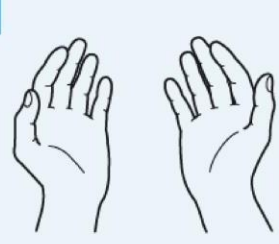
Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.

7

Τρίβουμε τα ακροδάχτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

8

Εφόσον στεγνώσουν τα χέρια σας είναι ασφαλή.

Εικόνα 28. Ασφαλής απολύμανση χεριών. (Πηγή:
https://images.slideplayer.gr/41/11445140/slides/slide_5.jpg , 29/09/21)

Κίνδυνος τσιμπήματος από έντομα

- Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για τα μέτρα πρόληψης από τσιμπήματα εντόμων.
- Να φορούν ανοιχτόχρωμα και καθαρά ρούχα που να καλύπτουν τη μεγαλύτερη δυνατή επιφάνεια του σώματος.
- Να κάνουν μπάνιο καθημερινά. Γιατί η οσμή του ιδρώτα ερεθίζει τις μέλισσες.
- Να μην χρησιμοποιούν σαπούνια και σαμπουάν με έντονο άρωμα.
- Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για τα μέτρα που θα πρέπει να παίρνουν όταν έχουν τσίμπημα από έντομα.
- Θα πρέπει να πλένεται η περιοχή του τσιμπήματος με σαπούνι και νερό.
- Θα πρέπει να γίνεται προσπάθεια αφαίρεσης του κεντριού με γάζα σκουπίζοντας ή ξύνοντας την περιοχή.
- Μην προσπαθήσετε να βγάλετε το κεντρί πιέζοντας, γιατί θα εισχωρήσει βαθύτερα ελευθερώνοντας περισσότερο δηλητήριο.
- Βάλτε πάγο για να μειώσετε το οίδημα (πρήξιμο).
- Χρησιμοποιήστε αντιισταμινική αλοιφή.
- Αν το άτομο έχει γνωστό αλλεργικό ιστορικό ακολουθήστε τις οδηγίες που του έχουν δοθεί και μεταφέρετε τον γρήγορα στο πλησιέστερο κέντρο παροχής Α' Βοηθειών.
- Προσοχή: αν μετά το τσίμπημα εμφανιστούν σημεία αλλεργίας όπως οίδημα που μετακινείται σε άλλα μέρη του σώματος και ιδίως στο πρόσωπο και το λαιμό, δυσκολία στην αναπνοή, συριγμός, ζάλη ή λιποθυμία, μεταφέρατε αμέσως το άτομο στο πλησιέστερο κέντρο πρώτων βοηθειών.

Κίνδυνοι από δαγκώματα φιδιών ή τσιμπήματα σκορπιών

- Να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι για τα μέτρα πρόληψης από τσιμπήματα εντόμων.
- Ξαπλώστε τον πάσχοντα και ενημερώστε τον ότι δεν πρέπει να βαδίζει γιατί έτσι μειώνεται η απορρόφηση του δηλητηρίου.
- Πλύντε σχολαστικά το τραύμα με σαπούνι και νερό.
- Δέστε σφιχτά με επίδεσμο ή ύφασμα το τραυματισμένο μέλος, λίγο υψηλότερα από το σημείο της πληγής και ακινητοποιήστε το χαμηλότερα από το ύψος της καρδιάς. Φροντίστε να χαλαρώνετε τον επίδεσμο για 1-2 λεπτά κάθε 20 λεπτά ώστε να μην εμποδίζετε η κυκλοφορία του αίματος.
- Φροντίστε για τη μεταφορά του σε κέντρο παροχής πρώτων βοηθειών.

5.2.6 Λοιπά

5.2.6.1 Κανονισμός ασφαλούς εκτέλεσης εργασιών απολύμανσης, απεντόμωσης & μυοκτονίας

- Απαγορεύεται η είσοδος στους χώρους εργασίας χωρίς τα ΜΑΠ (γάντια, αντιολισθητικά υποδήματα, φόρμα εργασίας κ.λ.π.).
- Πριν αρχίσουν εργασίες που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο άλλους, επιβάλλεται η τοποθέτηση σε εμφανές σημείο προειδοποιητικών πινακίδων ή μέσων απαγόρευσης προσέγγισης. Εάν είναι αναγκαία πρόσθετη προστασία εγκαθίσταται προστατευτικό κιγκλίδωμα.
- Όταν το απαιτεί η φύση και η θέση της εργασίας, τοποθετείται άτομο για να προειδοποιεί τους λοιπούς εργαζόμενους και τους διερχόμενους, κατά το χρόνο κατά τον οποίον υφίσταται ο κίνδυνος.
- Μη ρίχνετε ΠΟΤΕ νερό με χρήση ψεκασμού κλπ. σε ηλεκτρικούς αγωγούς ή ηλεκτρικό εξοπλισμό. Σε περίπτωση πυρκαγιάς, φροντίστε να κατεβάσετε το γενικό διακόπτη ή/και χρησιμοποιήσετε τους πυροσβεστήρες που υπάρχουν στους χώρους.
- Σε ειδικούς χώρους (Ηλεκτρομηχανολογικούς, ΔΕΗ, Η/Ζ κλπ.) και γενικά σε χώρους επικίνδυνους, οι εργασίες απεντόμωσης και μυοκτονίας θα γίνονται σε συνεννόηση με τον υπεύθυνο του χώρου και πάντα παρουσία του.
- Φροντίστε για την καθαριότητα του χώρου της δικής σας θέσης εργασίας. Μαζεύετε τα υλικά που χρησιμοποιείτε και καθαρίζετε τα χυμένα υγρά που προκαλούν πτώσεις. Ειδικότερα, προσέχετε να μην κλείνετε τις εξόδους κινδύνου στοιβάζοντας διάφορα υλικά.
- Εάν πρέπει να πετάξετε σπασμένα γυαλιά (τζάμια, λαμπτήρες φθορίου κ.τ.λ.λπ.), ακόμη και σε πλαστικές σακούλες, πρέπει να τα τυλίξετε προσεκτικά.
- Απαγορεύεται η εκτέλεση εργασίας σε ανυψωμένες θέσεις, αν δεν χρησιμοποιηθεί κατάλληλη και ασφαλής σκάλα ή, γερανός ή σκαλωσιά.
- Το κάτω άκρο της σκάλας ή της σκαλωσιάς να έχει σταθερή στήριξη σε στέρεο έδαφος, ή να είναι κοντραρισμένο ώστε να μη μετατοπιστεί και το πάνω άκρο να είναι σταθερό και να μη μπορεί να μετακινηθεί.
- Προστατεύστε το χώρο κάτω από τις σκάλες, τα ικριώματα κλπ, όπου γίνονται οι εργασίες.
- Τοποθετήστε εμπόδια και προειδοποιητικές πινακίδες ή ταινίες, όταν εργάζεστε σε υπερυψωμένες θέσεις για να εμποδίσετε το πέρασμα ατόμων κάτω απ' τις θέσεις αυτές.

Ενημερώστε τους αρμόδιους του πελάτη. Βεβαιωθείτε ότι αυτά τα μέσα που χρησιμοποιείτε (εργαλεία, υλικά κλπ) δεν πρόκειται να πέσουν και να χτυπήσουν κάποιον που περνάει από κάτω.

- Ποτέ μην ανεβαίνετε σε σκάλες αν δεν έχετε καθαρίσει τα παπούτσια σας και τις σκάλες από νερά, γράσα, λάσπες, λάδια και ουσίες που γλιστράνε. Όταν ανεβοκατεβαίνετε τις απλές φορητές σκάλες τοποθετείτε και τα δύο σας χέρια στα σκαλοπάτια της σκάλας και μην κρατάτε στα χέρια σας εργαλεία.
- Σε εργασίες που εκτελούνται σε ύψη πρέπει να χρησιμοποιείτε πάντα τις ζώνες ασφαλείας ή σχοινιά ανάρτησης.
- Να χρησιμοποιείτε μόνον σκάλες και άλλες ασφαλείς κατασκευές για να φτάσετε στον χώρο εργασίας σας.
- Να μην αφήνετε τα εργαλεία σου σας οπουδήποτε, μπορεί από την πτώση τους να δημιουργηθεί ατύχημα.
- Μην τεντώνεστε όταν είστε σε σκάλες για να φτάσετε κάποιο σημείο που θέλετε να εργασθείτε. Μετακινήστε καλύτερα την σκάλα.
- Απαγορεύεται η χρήση φορητών κλιμάκων για ύψη άνω των 4,0 μ. για εξωτερικές εργασίες και άνω των 3,5 μ. για εσωτερικές εργασίες. Για μεγαλύτερα ύψη επιβάλλεται η χρήση σταθερών ικριωμάτων.
- Απαγορεύεται αυστηρά το κάπνισμα και το φαγητό κατά την ώρα της εργασίας.
- Τοποθετείτε τα υλικά συσκευασίας φαρμάκων και γενικά τα άχρηστα υλικά και αντικείμενα μέσα σε σακούλες απορριμμάτων, τις οποίες θα τοποθετείτε σε ειδικό κάδο απορριμμάτων προς καταστροφή – ανακύκλωση.
- Αποφύγετε την επαφή με υπολείμματα του προϊόντος ή μολυσμένες επιφάνειες. Αν ο ρουχισμός μολυνθεί βγάλτε τον αμέσως. Όταν ασχολείστε με υπολείμματα μην τρώτε, πίνετε ή καπνίζετε και φορέστε πάντα προσωπικά προστατευτικά μέσα.
- Κρατήστε μακριά ανθρώπους και ζώα. Προφυλάξτε από την εισχώρηση σε αποχετευτικούς αγωγούς, υπονόμους και χείμαρρους.
- Μαζέψτε, απορροφήστε τα υπολείμματα με πανιά / άμμο / χώμα / πριονίδι ή με κατάλληλο αδρανές υλικό συλλογής, συγκεντρώστε το υλικό σε βαριά πλαστικά βαρέλια ή σε πλαστικές σακούλες καλά σφραγισμένα και κρατήστε το ασφαλές για καταστροφή.
- Πλύνετε το σημείο που μολύνθηκε με διάλυμα απορρυπαντικού.

- Σε περίπτωση στερεών υλικών συλλέξτε τα προσεκτικά, πάντα με την χρήση προστατευτικών μέσων (γάντια).

Οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας όταν εκτελούνται εργασίες απολύμανσης, απεντόμωσης και μυοκτονίας πρέπει να τηρούνται αυστηρά. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι κάποιος κανόνας δεν τηρείται θα πρέπει αυτομάτως οι εργασίες να σταματάνε μέχρι να διασφαλιστεί ότι όλα λειτουργούν ομαλά και με υψηλό επίπεδο ασφάλειας.

Κεφάλαιο 6

Συμπεράσματα και σχολιασμός

Με την παρούσα εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου καλύπτεται η νομική απαίτηση της παραγράφου 1, του άρθρου 43, του νόμου 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α/2-7-2010). Παράλληλα δημιουργείται ένα σημαντικό περιβάλλον ώστε κανένας από τους εργαζόμενους να μη διατρέχει κίνδυνο τραυματισμού ή νοσηρότητας στην εργασία του. Τα αποτελέσματα της γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου τόσο για τους κινδύνους, την ασφάλεια και την υγεία όσο και για τους εργονομικούς παράγοντες είναι αναγκαίο να τεθούν σε εφαρμογή άμεσα.

Η διοίκηση της εταιρείας χρειάζεται να αναλάβει με ευθύνη την υλοποίηση, σε συνεργασία με την επιτροπή υγιεινής και ασφάλειας που αποτελείται από τον τεχνικό ασφαλείας τον ιατρό εργασίας και εκπροσώπους των εργαζόμενων. Μετά την εφαρμογή της εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου είναι αναγκαίο αυτή παρακολουθείται σχετικά με την αποτελεσματικότητα της. Αν για κάποιο λόγο αστοχεί σε κάποια υπόδειξη αλλά κι αν δεν προσφέρει τα επιδιωκόμενα αποτέλεσμα χρειάζεται να επανεξεταστεί και να αναθεωρηθεί. Υπάρχει ενδεχόμενο κατά την εφαρμογή των υποδείξεων να μειωθεί κάποιος συγκεκριμένος κίνδυνος αλλά ταυτόχρονα να δημιουργηθεί ένας νέος κίνδυνος που δεν προϋπήρχε. Σε αυτή την περίπτωση η εργασία διακόπτεται για να γίνει επανεκτίμηση των μέτρων προστασίας.

Σύμφωνα λοιπόν με την ακολουθούμενη μεθοδολογία:

- επιτεύχθηκε κατά το δυνατόν ολοκληρωμένος και ορθός έλεγχος
- διαπιστώθηκε ποιοι επηρεάζονται
- διερευνήθηκαν όλες οι σημαντικές πηγές κινδύνου
- καταγράφηκαν όλες οι υποδείξεις μείωσης και ελέγχου του κινδύνου
- προτάθηκαν τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας για κάθε θέση εργασίας και για κάθε κίνδυνο
- διενεργήθηκε περιγραφή των δραστηριοτήτων της εταιρείας και των θέσεων εργασίας του προσωπικού.
- Πραγματοποιήθηκε επισκόπηση της απαιτούμενης νομοθεσίας, η οποία αφορά την Υγιεινή & Ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους της εταιρίας και αποτέλεσε τη βάση όλων των εργασιών που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του παρόντος έργου.
- Ολοκληρώθηκε πλήρης ανάλυση των Πηγών των Επαγγελματικών Κινδύνων της εταιρίας.

- Συγκροτήθηκε Λίστα Επαγγελματικών Κινδύνων και έγινε εκτίμησή τους βάση της διεθνώς αποδεκτής ποιοτικής μεθόδου Job Hazard Analysis.
- Διαμορφώθηκε οδηγός πρόληψης και προστασίας.
- Προτάθηκαν παράλληλα και γενικά μέτρα όπως συχνή εκπαίδευση και τακτική επανεκπαίδευση του προσωπικού με επιμορφωτικά σεμινάρια και ειδικές δράσεις για κάθε θέση εργασίας.
- Εκπαίδευση για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών και αναγκών όπως εγκληματικές ενέργειες, απειλές, πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμούς.

Συντομογραφίες

ΥΑΕ: Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία

ΣΔΑ: Σύστημα Διαχείρισης της Ασφάλειας

Ε.Ε.Κ: Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου

Ηλεκτρονικές πηγές

Σωτήρης Καμενόπουλος - Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας: εργαλείο ήπιας γεωπολιτικής ισχύος και "γέφυρες" συνεργασίας. Available: <https://www.capital.gr/me-apopsi/3104825/ugieini-kai-asfaleia-tis-ergasias-ergaleio-ipias-geopolitikis-isxuou-kai-gefures-sunergasias> (10/10/21)

Eurostat [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Accidents at work statistics#Accidents 2010 to 2018](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Accidents_at_work_statistics#Accidents_2010_to_2018) (16/10/21)).

Ευρωπαϊκός οργανισμός για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία: Υποκαπνισμός. Available: <https://osha.europa.eu/el/tools-and-resources/eu-osha-thesaurus/term/62151d> (11/10/21)

Υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων. Αναγγελίες έναρξης άσκησης επαγγέλματος Καταπολέμησης Εντόμων και Τρωκτικών σύμφωνα με το Νόμο 3919/2011. Available: http://www.minagric.gr/e-icide/e-icide_new.aspx (11/10/21)

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Απεντομώσεων μυοκτονιών Ελλάδος. Available:
<https://www.seame.gr/> (12/10/21)

Συνομοσπονδία ευρωπαϊκών ενώσεων διαχείρισης παρασίτων (CEPA). Available:
<https://www.cepa-europe.org/> (12/10/21)

Τουμασής Τ. Οικονομικές συνέπειες των εργατικών ατυχημάτων. Available:
<https://inbusinessnews.reporter.com.cy/opinions/article/252890/oikonomikes-synepeies-ton-ergtikon-atychimaton> (16/10/21)

Βιβλιογραφικές αναφορές

Κοντογιάννης Θ. (2019), Εργονομικές Προσεγγίσεις στη διοίκηση και διαχείριση της ασφάλειας, 10: 327-382

Κοντογιάννης Θ. (2016), Εργονομία και συστήματα διαχείρισης Ασφάλειας και Υγείας, 9: 457-459

Εργαστήριο Νοητικής Εργονομίας & Ασφάλειας της Εργασίας (2008), Μεθοδολογία για την Αναγνώριση επαγγελματικών κινδύνων Και την εκτίμηση Επικινδυνότητας στη γραπτή εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου, pp: 2-6

Καταπολέμηση εντόμων και τρωκτικών σε κατοικημένους χώρους, 31/10/1985, Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως Της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος δεύτερο, Αριθμός φύλλου 655, σελ. 6432, Αριθμός 183897.

Απλούστευση και Προτυποποίηση των διοικητικών διαδικασιών γνωστοποίησης ίδρυσης και λειτουργίας επιχειρήσεων επαγγελματικής χρήσης βιοκτόνων σκευασμάτων με σκοπό την καταπολέμηση εντόμων και τρωκτικών σε κατοικημένους χώρους, 22/1/2015, Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως Της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τεύχος δεύτερο, Αριθμός φύλλου 163, σελ. 2167, Άρθρο 2, εδάφιο 2.

Παπαδάκης Α., Κουφάκης Ε. (2020), Διαδικασίες καθαρισμού, απολύμανσης και αποστείρωσης επιφανειών χώρων αντικειμένων, pp: 39

Κουγιουμουτζής Γ. (2012), Οι απεντομώσεις και μυοκτονίες στην Ελλάδα σήμερα. Νομοθεσία κατάσταση και προοπτικές. Διπλωματική εργασία. ΤΕΙ Κρήτης σχολή τεχνολογίας Γεωπονίας Τμήμα Βιολογικών θερμοκηπιακών καλλιεργειών και ανθοκομίας, pp: 25-35.

Παρασκευόπουλος Γεώργιος 2013 Παρούσα κατάσταση στον χώρο των εντομοκτονιών Μυοκτονιών και απολυμάνσεων Στον αστικό χώρο της Ελλάδας. Μεταπτυχιακή ερευνητική εργασία. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τμήμα επιστήμης φυτικής παραγωγής, pp: 85-94

Σχήματα

Σχήμα 1. Ανάπτυξη μη θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων για τους πέντε κλάδους με τα υψηλότερα επίπεδα κινδύνου, ΕΕ-27, 2010-2018 (άτομα) (Πηγή: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Accidents_at_work_statistics#Accidents_2010_to_2018 (16/10/21)).	19
Σχήμα 2. Σχηματική αναπαράσταση μεθοδολογίας της γραπτής εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου	30

Πίνακες

Πίνακας 1. Προσδιορισμός της σοβαρότητας των συνεπειών του συμβάντος	35
Πίνακας 2. Προσδιορισμός πιθανότητας εκδήλωσης κινδύνου – εμφάνισης ατυχηματικού γεγονότος.	35
Πίνακας 3. Προσδιορισμός Επικινδυνότητας	35
Πίνακας 4. Χαρακτηρισμός Επικινδυνότητας	35
Πίνακας 5. Πίνακας Επικινδυνότητας RR	36
Πίνακας 6: Πίνακας Επικινδυνότητας RR	36
Πίνακας 7. Φορτηγά Ιδωτικής Χρήσης και VAN της εταιρείας	51
Πίνακας 8. Χαρακτηριστικά στοιχεία της μελέτης ΕΕΚ	52

Πίνακας 9. Job Hazard Analysis για την εταιρεία Άξων Απολυμαντική	66
Πίνακας 10. Σήμανση και προδιαγραφές μέσω ατομικής προστασίας\	109
Πίνακας 11. Γλύστριμα, παραπάτημα και πτώση. Αίτια και τρόποι αποτροπής.	129
Πίνακας 12. Λίστα Νομοθετημάτων Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας	16

Εικόνες

Εικόνα 1,2,3: Αποψη χώρου έδρας επιχείρησης και οχημάτων της εταιρείας (Πηγή: Άξων Απολυμαντική, 2021).	42
Εικόνα 4. Εργονομική θέση εργασίας (https://ptrenew.com/wp-content/uploads/sitting-posture.jpg , 15/10/21)	70
Εικόνα 5. Ασκήσεις σώματος μετά από συνεχόμενες ώρες στον Η/Υ, (Πηγή: https://image.freepik.com/free-vector/office-exercises_85924-59.jpg , 20/9/21)	72
Εικόνα 6. Ασφαλής εξαγωγή γαντιών (Πηγή: https://media.istockphoto.com/photos/coronavirus-procedure-for-removing-protective-gloves-picture-id1223396819 , 15/10/21)	74
Εικόνα 7. Τοποθέτηση μάσκας προσώπου (Πηγή: https://cdn.myshoptet.com/usr/www.technitom.cz/user/shop/big/5894-1_ffp3-respirator-navod.png?5f6dc6a4 , 15/10/21).	75
Εικόνα 8. Ασφαλής τρόπος ανύψωσης κιβωτίου από το έδαφος. (Πηγή: https://lumperhq.com/proper-lifting-technique/ , 15/10/21).	77
Εικόνα 9. Ασφαλής τρόπος μετακίνησης φορτίου. (Πηγή: https://t4.ftcdn.net/jpg/01/89/45/29/240_F_189452960_21gAnDX1kcrskegr1Viz0c9UOzcGrj9.jpg , 16/10/21)	77
Εικόνα 10. Φωτοτυπικό μηχάνημα. (Πηγή: https://img.alicdn.com/i1/834708094/TB2gKG1jL1TBuNjy0FjXXajyXXa_!!834708094.jpg , 16/10/21).	78

Εικόνα 11. Διακόπτης τροφοδοσίας ηλεκτρικής συσκευής. (Πηγή: https://www.support.xerox.com/srvs/images/B210_B205_B215/B215-power-plug-in.png , 16/10/21).	79
Εικόνα 12. Σημάνσεις απαγόρευσης. (Πηγή: https://ergosafety.gr/wp-content/uploads/2019/12/SHMATA-5-600x600.jpg , 16/10/21).	82
Εικόνα 13. Σημάνσεις προειδοποίησης. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm ,15/10/21).	83
Εικόνα 14. Σημάνσεις υποχρέωσης. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm ,15/10/21).	84
Εικόνα 15. Σημάνσεις διάσωσης ή βοήθειας (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm ,15/10/21).	85
Εικόνα 16. Σημάνσεις πυροσβεστικού υλικού ή εξοπλισμού. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm ,15/10/21).	86
Εικόνα 17. Σημάνσεις επικίνδυνων σημείων και οδών κυκλοφορίας. (Πηγή: http://users.sch.gr/peroukgr/agogi_ygeias_2014-2015/Labelling.htm ,15/10/21).	87
Εικόνα 18. Κατηγοριοποίηση φωτιάς ανάλογα με το φλεγόμενο υλικό. (Πηγή: https://www.pyroprostasia.gr/online/%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A1%CE%99%CE%95%CE%A3-%CE%A0%CE%A5%CE%A1%CE%9A%CE%91%CE%93%CE%99%CE%A9%CE%9D,172.html , 15/11/21)	87
Εικόνα 19. Τύποι πυροσβεστήρων και κατηγορίες φλεγόμενων υλικών που καλύπτουν. (Πηγή: https://www.texnikos.gr/wp-content/uploads/2016/08/carbon.jpg , 16/10/21)	88
Εικόνα 20. Χρήση πυροσβεστήρα. (Πηγή: https://www.argohellas.net/firesafety56.htm , 10/10/21)	89
Εικόνα 21. Είδος πυροσβεστήρα ανά κατηγορία πυρκαγιάς. (Πηγή: https://www.aecsw.com/fire-extinguishers , 5/10/21)	90
Εικόνα 22. Τρόπος κατάσβεσης. (Πηγή: https://www.issosfos.gr/wp-content/uploads/2017/04/D154.jpg , 6/10/21)	90

Εικόνα 23. Κενό μελανοδοχείο. (Πηγή: https://thumbs.dreamstime.com/b/hands-repairing-laser-toner-cartridge-foto-refill-32082272.jpg 3/10/21).	94
Εικόνα 24. Θέσεις καθήμενων σε επιβατικό όχημα.	98
Εικόνα 25. Μέτρα αποφυγής εξάπλωσης Covid-19. (Πηγές: https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/6/9/4869-large_default.jpg , https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/7/0/4870-large_default.jpg , 11/10/21)	103
Εικόνα 26. Οδηγίες χρήσης μέσων προστασίας Covid-19. (Πηγή: https://nikaia-rentis.gov.gr/wp-content/uploads/2020/08/BANNER-MASKA.png , 3/10/21)	104
Εικόνα 27. Ασφαλής καθαρισμός χεριών. (Πηγή: https://www.talcmag.gr/wp-content/uploads/2018/10/Clipboard01-4.jpg , 1/10/21).	105
Εικόνα 28. Ασφαλής απολύμανση χεριών. (Πηγή: https://images.slideplayer.gr/41/11445140/slides/slide_5.jpg , 29/09/21)	106
Εικόνα 29. Ασφαλής διαδικασία εξαγωγής γαντιών. (Πηγή: https://media.istockphoto.com/photos/coronavirus-procedure-for-removing-protective-gloves-picture-id1223396819 , 15/10/21)	111
Εικόνα 30. Τοποθέτηση και εφαρμογή μάσκας προσώπου. (Πηγή: https://cdn.myshoptet.com/usr/www.technitom.cz/user/shop/big/5894-1_ffp3-respirator-navod.png?5f6dc6a4 , 15/10/21).	112
Εικόνες 31, 32. Αποφυγή επικίνδυνων πρακτικών. (Πηγή: https://www.ccohs.ca/images/oshanswers/G04(3).gif , https://www.ars.usda.gov/ARSTUserFiles/80000000/SafetyHealthandEnvironmentalTraining/graphics/ToolSafety8.jpg , 1/10/21)	114
Εικόνα 33. Αποφυγή "τυφλών σημείων" και τήρηση των σημάτων.	117
Εικόνα 34. Ασφαλής τρόπος ανύψωσης φορτίου. (Πηγές: https://lumperhq.com/proper-lifting-technique/ , https://applyergonomics.files.wordpress.com/2017/01/ergasia6.png , 15/10/21).	122
Εικόνα 35. Ασφαλής τρόπος μετακίνησης φορτίου. (Πηγή: https://t4.ftcdn.net/jpg/01/89/45/29/240_F_189452960_21gAnDX1kcrskekgr1Viz0c9UOzcGrj9.jpg , 16/10/21).	123

Εικόνα 36. Ορθή τεχνική τοποθέτησης σκάλας. (Πηγή: https://www.elcosh.org/record/document/1903/1.jpg , 2/10/21).	125
Εικόνα 37. Σωστές και λάθος πρακτικές στη χρήση φορητής σκάλας. (Πηγή: https://www.ghba.org/wp-content/uploads/pdf/Ladder-Safety-Month-2017.pdf , 12/10/21).	127
Εικόνα 38. Πρόσδεση σε σταθερό σημείο κατάλληλου σχοινιού. (Πηγή: https://worknest.com/wp-content/uploads/2019/07/height2-1024x683.jpg , 10/10/21).	135
Εικόνα 39. Έλεγχος του μήκους του σχοινιού. (Πηγή: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTi-mP50-VHntugH_oc676_wVoFBeAWJRTyEw&usqp=CAU ,	135
Εικόνα 40. Προσαρμογή στη ζώνη προστασίας.(Πηγή: https://shop.eriks.nl/filecontent/images/Blog/Safety%20at%20height/Middel_7%408x.png , 25/10/21).	136
Εικόνα 41. Έλεγχος μηχανισμού συγκράτησης. (Πηγή: https://camp-usa.com/safety/wp-content/uploads/2018/03/work-at-height-fig2.jpg , 29/10/21).	136
Εικόνα 42. Τραύμα αιώρησης. (Πηγή: https://fallprotectionxs.com/wp-content/uploads/2016/10/HST-post-1.jpg , 26/10/21)	138
Εικόνα 43. Ανυψωτικά μέσα. (Πηγή: http://sunday5april2015.info/geodesic/elevated_working_platform.gif , 10/10/21).	139
Εικόνα 44. Εξοπλισμός ατομικής προστασίας. (Πηγή: https://media.istockphoto.com/photos/italian-ten-symbols-in-one-warning-sign-about-safety-on-a-building-picture-id495541771 , 9/10/21)	141
Εικόνα 45. Κίνδυνος από εναέριους ηλεκτρικούς αγωγούς. (Πηγή: https://www.mysafetysign.com/img/lgl/danger-keep-clear-label-lb-1502.png , 12/10/21)	142
Εικόνα 46. Ζώνη ασφαλείας σε ανυψωτική εξέδρα. (Πηγή: http://bc3-solutions.com/solutions/mobile-elevating-work-platform/ , 12/10/21)	142
Εικόνα 47. Κίνδυνος από εκτεθειμένα κινούμενα τμήματα ηλεκτρικών μηχανημάτων. (Πηγή: https://www.rockfordsystems.com/wp-content/uploads/2015/04/ksc055-p.jpg , 15/10/21)	146
Εικόνα 48. Πυροσβεστήρας οχήματος. (Πηγή: https://www.pyrosvestires.gr/265-large_default/%CF%80%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%B5%CF%83%C	

F%84%CE%AE%CF%81%CE%B1%CF%82-3kg-
%CE%BE%CE%B7%CF%81%CE%AC%CF%82-
%CF%83%CE%BA%CF%8C%CE%BD%CE%B7%CF%82-abc85.jpg , 16/10/21) 147

Εικόνα 49. Εικονογράμματα βάσει του κανονισμού CLP. (Πηγή: <https://cyprustimes.com/wp-content/uploads/2019/09/13-e1495456830798.jpg> , 23/10/21) 150

Εικόνα 50. Απαραίτητη χρήση μέσων ατομικής προστασίας. (Πηγές: <https://3signs.co.uk/wp-content/uploads/2020/06/FACEMASK100-MED1.png> , https://cdn-01.media-brady.com/store/stuk/media/catalog/product/d/m/dmeu_md065a1_1_std.lang.all.jpg , https://www.keysigns.co.uk/images/wear-safety-boots-signs-p116-5220_zoom.jpg , <https://www.signbuyer.co.uk/ekmps/shops/bracey77/images/mandatory-safety-sign-protective-clothing-012-642-p.jpg>). 150

Εικόνα 51. Μέτρα αποφυγής εξάπλωσης Covid-19. (Πηγές: https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/6/9/4869-large_default.jpg , https://pegasosafety.gr/backoffice/img/p/4/8/7/0/4870-large_default.jpg , 11/10/21) 161

Ερωτηματολόγιο για επαγγελματίες

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Ερωτηματολόγιο ανάλυσης κινδύνου σε εταιρείες απεντομώσεων απολυμάνσεων και μυοκτονιών
Εταιρείες διαχείρισης παρασίτων υγειονομικής σημασίας (Pest Control Operations, PCOs)
<p>Ερωτηματολόγιο για την ανάλυση επικινδυνότητας εταιρειών απεντομώσεων και μυοκτονιών. Οι εταιρείες απεντομώσεων και μυοκτονιών συνήθως αποτελούνται από γραφεία για την οργάνωση και τον προγραμματισμό των εφαρμογών, καθώς και κινητά συνεργεία για την εκτέλεση των προγραμματισμένων εφαρμογών. Τόσο η εργασία στα γραφεία όσο και στα κινητά συνεργεία εμπεριέχει παράγοντες επικινδυνότητας για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Η εργασία σε εξωτερικούς χώρους μπορεί να χαρακτηριστεί περισσότερο επικίνδυνη γιατί οι εργαζόμενοι εκτίθενται σε περισσότερους παράγοντες κινδύνου φυσικούς χημικούς Βιολογικούς ή τεχνικούς σε σχέση με τους εργαζόμενους στις γραφειακές εγκαταστάσεις.</p> <p>Σχετικοί κίνδυνοι</p> <ul style="list-style-type: none">
• Βακτηριακή μόλυνση (βακτήρια στο παράσιτο ή στα περιττώματα).
• Φυσική μόλυνση (περιττώματα, αυγά, μαλλιά και νεκρά σώματα).
• Διασταυρούμενη μόλυνση (βακτήρια που αφήνονται σε επιφάνειες και σκεύη).
• Χημική μόλυνση (κακή και ανεξέλεγκτη χρήση εντομοκτόνων).
• Ζημιές σε χώρους.

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Κίνδυνοι κατά την εργασία στο γραφείο

Υποδομές κτιριακών εγκαταστάσεων

Πολύ συχνά προκαλούνται ατυχήματα σε γραφεία και εγκαταστάσεις εξαιτίας παλαιών υποδομών με ελλιπή συντήρηση

Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Οι κτιριολογικές υποδομές του γραφείου είναι ασφαλείς σε καλή κατάσταση και συντηρούνται επαρκώς;		
2. Οι πόρτες στο γραφείο λειτουργούν με ασφάλεια;		
3. Τα παράθυρα οι φεγγίτες και άλλα συστήματα φυσικού αερισμού ανοίγονται ρυθμίζονται και στερεώνονται με ασφάλεια;		
4. Οι ανελκυστήρες είναι σε καλή κατάσταση και καλά συντηρημένοι;		
5. Η εργασία σε ορόφους, πατάρια, υπόγεια και αποθήκες είναι ασφαλής;		
6. Υπάρχουν επαρκείς στον αριθμό και κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι υγιεινής και χώροι ανάπαυσης / λήψης φαγητού;		
7. Υπάρχει μέριμνα στο κτίριο για την ανεμπόδιστη πρόσβαση κίνηση και εργασία εργαζομένων με ειδικές ανάγκες;		
8. Η θερμοκρασία των χώρων εργασίας βρίσκεται σε ανεκτά επίπεδα;		
9. Υπάρχει επαρκής ορατή και κατανοητή από όλους σήμανση στους χώρους του γραφείου;		
10. Υπάρχει ικανοποιητικός χώρος για κάθε θέση εργασίας;		
11. Τα γραφεία έχουν σωστό ύψος για προστασία των άνω άκρων που σχετίζονται με την εργασία ;		
12. Υπάρχει επαρκής φωτισμός;		
13. Οι εργαζόμενοι στα γραφεία είναι σε θέση να ελέγξουν το στίπι φυσικό φως και τη λάμψη;		
14. Υπάρχουν εργονομικά σχεδιασμένες θέσεις εργασίας γραφείου για πολύωρη εργασία στον υπολογιστή ;		
15. Οι οθόνες των ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι ασφαλείς;		
16. Η ροή του αέρα διατηρείται σε ικανοποιητικά επίπεδα χωρίς να επηρεάζει τους εργαζόμενους στο χώρο των γραφείων;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

17. Υπάρχει απουσία εξωτερικού Θορύβου που δυσκολεύει την επικοινωνία αποσπά την προσοχή και πως προκαλεί αναστάτωση στους εργαζόμενους;		
18. Παρέχεται επαρκής λειτουργικός και ασφαλής αποθηκευτικός χώρος στο γραφείο;		
19. Υπάρχει πυροσβεστήρας στις γραφειακές εγκαταστάσεις;		
20. Τα δάπεδα είναι ασφαλή καθαρά και σε καλή κατάσταση;		
21. Τα σκαλιά και πλατύσκαλα είναι ασφαλή και σε καλή κατάσταση και φέρουν κουπαστές;		
22. Οι φορητές σκάλες βρίσκονται σε καλή κατάσταση και χρησιμοποιούνται με ασφάλεια;		
23. Υπάρχουν ηλεκτρικά καλώδια εκτεθειμένα στα δάπεδα ;		
24. Η όδευση των καλωδίων των ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι ασφαλή;		
25. Υπάρχει επαρκής αποθηκευτικός χώρος;		
26. Οι εργαζόμενοι είναι ενημερωμένοι για τους κινδύνους από τον ηλεκτρισμό;		
Χημικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Τα χημικά καθαριστικά που χρησιμοποιούνται έχουν τις απαιτούμενες εγκρίσεις		
2. Οι κασέτες γραφίτη στις εκτυπωτικές μηχανές χρησιμοποιούνται με ασφάλεια;		
Βιολογικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Οι εγκαταστάσεις εργασίας (π.χ. τουαλέτες, νιπτήρες, άλλες εγκαταστάσεις) είναι σε καθαρή κατάσταση;		
2. Τα συστήματα κλιματισμού συντηρούνται περιοδικά;		
3. Οι εργαζόμενοι τηρούν τους βασικούς κανόνες υγιεινής και προστατεύονται από πιθανή έκθεση του στην εποχική γρίπη;		
4. Υπάρχουν συστήματα καθαρισμού και αποστείρωσης του αέρα στους κλειστούς γραφειακούς χώρους;		
5. Γίνεται απεντόμωση και μυοκτονία στους χώρους εργασίας;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Εξωτερικά συνεργεία εφαρμογών

Κίνδυνοι κατά την εργασία του τεχνικού προσωπικού

Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Υπάρχει σύμβαση με εταιρεία οδικής βοήθειας;		
2. Είναι ενημερωμένος ο οδηγός πώς να λειτουργεί σε περίπτωση ατυχήματος;		
3. Έχουν ενημερωθεί για το πώς αντιμετωπίζουν τους δύσκολους πελάτες;		
4. Είναι ενημερωμένος ο οδηγός για το πώς λειτουργεί σε περίπτωση πυρκαγιάς στο όχημα;		
5. Είναι ενημερωμένος ο οδηγός για την οδήγηση σε σοβαρές καιρικές συνθήκες;		
6. Ολοκληρώνεται το πρόγραμμά του τις αναμενόμενες ώρες άφιξης και αναχώρησης;		
7. Ενημερώνει ο οδηγός την εταιρεία ή τον υπεύθυνο συνεργείων σε περίπτωση αλλαγής σχεδίου και δρομολογίου		
8. Φροντίζει να ενημερώνει την εταιρεία εάν η επιστροφή του είναι εκπρόθεσμη		
9. Υπάρχει έτοιμα κλεισμένα ραντεβού από την εταιρεία με σαφήνεια για την εκκίνηση του ημερησίου προγράμματος;		
10. Έχει σαφή εικόνα για την περιοχή στην οποία μετακινείται;		
11. Υπάρχει σύστημα εποπτείας και διατήρησης τακτικών επαφών με τους κατά μόνας εργαζομένους;		
12. Έχει γίνει εκπαίδευση των εργαζομένων στην ασφαλή διακίνηση φορτίων;		
13. Λαμβάνεται υπόψη η φυσική ικανότητα του κάθε εργαζόμενου στην εκτέλεση εργασιών;		
14. Αποφεύγεται η επαναλαμβανόμενη και επίπονη εργασία αποφεύγεται η εργασία με σκυφή ή στριμμένη πλάτη;		
15. Αποφυγή παρατεταμένης εργασίας σε ορθοστάσια;		
16. Αποφεύγεται να ασκείται έντονη σωματική δύναμη κατά την εργασία;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

17. Η εργασία σε κλειστούς χώρους εμπεριέχει τους παρακάτω κινδύνους; (Πρέπει να σημειωθεί ότι αεριζόμενη οροφή οι χώροι και οι επιφάνειες υποδαπέδιων πάνω από το επίπεδο του εδάφους γενικά δεν ταξινομούνται ως περιορισμένοι χώροι. (Ο ορισμός των περιορισμένων χώρων καλύπτεται από τον κανονισμό 3.82. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στους Κανονισμούς 3.82 - 3.87 και στο AS/NZS 2865: 2001)		
a. Πιθανότητα έκθεσης σε έλλειψη οξυγόνου και ασφυξία;		
b. Πιθανότητα έκθεσης σε τοξικά αέρια ή αναθυμιάσεις;		
c. Ηλεκτροπληξία;		
d. Πυρκαγιά ή και έκρηξη;		
e. Πτώση από ύψος;		
f. Θόρυβος;		
g. Ακραίες θερμοκρασίες;		
h. Ελλιπής φωτισμός;		

Οδήγηση κατά την εργασία		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Οι οδηγοί είναι εκπαιδευμένοι με καλή υγεία και φυσικά κατάσταση;		
2. Διαθέτει το όχημα τον απαιτούμενο εξοπλισμό ασφαλείας		
a. σύστημα πέδησης ABS,		
b. ζώνες ασφαλείας		
c. υδραυλικό τιμόνι		
d. αερόσακους οδηγού συνοδηγού		
e. Bluetooth για σύνδεση με το τηλέφωνο		
f. Φαρμακείο		
g. Πυροσβεστήρα		
3. Ελέγχονται τακτικά τα ελαστικά;		
4. Υπάρχει πλαινή πόρτα Στο χώρο φόρτωσης;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

5. Υπάρχει επαρκής φωτισμός νύχτας στο χώρο φόρτωσης		
6. Ο προγραμματισμός των ημερήσιων διαδρομών είναι εργονομικά σχεδιασμένος με βάση τις αποστάσεις και τις καιρικές συνθήκες;		
7. Έχει ενημερωθεί για την οδήγηση σε συνθήκες πίεσης χρόνου;		
8. Υπάρχει βιβλίο service στο αυτοκίνητο των τεχνικών;		
9. Έχει ενημερωθεί για την οδήγηση όταν είναι ιδρωμένος με ανοιχτά ή κλειστά παράθυρα και με ή χωρίς κλιματισμό		
10. Έχουμε ενημερωθεί για την οδήγηση και την ομιλία στο τηλέφωνο		
11. Έχουμε ενημερωθεί για την πολιτική της εταιρείας σχετικά με τις παραβάσεις Του κώδικα οδικής κυκλοφορίας		
Χημικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Υπάρχει κλειστό διαχωριστικό μεταξύ της καμπίνας οδηγού και της καμπίνας φόρτωσης ώστε να αποφεύγονται οι αναθυμιάσεις και οι οσμές των Βιοκτόνων;		
2. Υπάρχει αντιολισθητική επένδυση στο πάτωμα του χώρου φόρτωσης;		
3. Έχει ενημερωθεί για την αποφυγή καπνίσματος κατά τη διάρκεια της οδήγησης ;		
Βιολογικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Αλλάζονται τακτικά τα φίλτρα μικροσωματιδίων κλιματισμού;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Εξοπλισμός των οχημάτων του τεχνικού προσωπικού		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Τα εργαλεία χειρός που χρησιμοποιούνται φέρουν τη σήμανση CE;		
2. Έχει ενημερωθεί για τους παρακάτω κινδύνους των φορητών ηλεκτρικών συσκευών		
a. Ηλεκτρικό βραχυκύκλωμα		
b. Φωτιά ή έκρηξη		
c. Πτώση των ηλεκτρικών συσκευών		
d. Ανεξέλεγκτη εκκίνηση		
3. Οι εργαζόμενοι είναι ενημερωμένοι για τους κινδύνους από τον ηλεκτρισμό;		
4. Γίνεται έλεγχος και συντήρηση των εργαλείων και των μηχανημάτων;		
5. Εργαλεία και μηχανήματα είναι εκτός λειτουργίας κατά τον καθαρισμό τη συντήρηση και την επισκευή τους;		
6. Ακολουθείται η διαδικασία ασφαλούς ηλεκτρικής αποσύνδεσης και επανασύνδεσης των εργαλείων και των μηχανημάτων;		
7. Τα μηχανήματα είναι κατάλληλα γειωμένα και τα ηλεκτρολογικά στοιχεία τους σε καλή κατάσταση;		
8. Έχει γίνει εκπαίδευση των εργαζομένων στην ασφαλή διακίνηση φορτίων;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Χώρος φόρτωσης φορτηγών αυτοκινήτων		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Έχει γίνει εκπαίδευση των εργαζομένων στην ασφαλή διακίνηση φορτίων Και βαρέων αντικειμένων;		
2. Έχει ενημερωθεί για Τα πρακτικά μέτρα σχετικά με τη μείωση ή την εξάλειψη του κινδύνου που οφείλεται σε χειρωνακτικές εργασίες;		
3. Έχει ενημερωθεί Για τους κινδύνους από τον ηλεκτρισμό;		
4. Γίνεται έλεγχος και συντήρηση των εργαλείων και των μηχανημάτων;		
5. Εργαλεία και μηχανήματα είναι εκτός λειτουργίας κατά τον καθαρισμό τη συντήρηση και την επισκευή τους;		
6. Ακολουθείται η διαδικασία ασφαλούς ηλεκτρικής αποσύνδεσης και τα μηχανήματα είναι κατάλληλα γειωμένα και τα ηλεκτρολογικά στοιχεία τους σε καλή κατάσταση;		
7. Λαμβάνεται υπόψη η φυσική ικανότητα του κάθε εργαζόμενου στην εκτέλεση εργασιών;		
8. Αποφεύγεται η επαναλαμβανόμενη και επίπονη εργασία αποφεύγεται η εργασία με σκυφή ή στριμμένη πλάτη ή Εάν διενεργείται υπάρχει φροντίδα για συχνά διαλείμματα;		
9. Αποφεύγεται να ασκείται έντονη σωματική δύναμη κατά την εργασία;		
Χημικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς έχει διασφαλιστεί η έλλειψη διαρροών;		
2. Τα βιοκτόνα μεταφέρονται στην αρχική τους συσκευασία Με ασφάλεια και στα σωστά επισημασμένα δοχεία;		
3. Τα δοχεία φυτοφαρμάκων τοποθετούνται μέσα μεταλλικό ή πλαστικό δοχείο συγκράτησης ή κουτί για πρόσθετη προστασία;		
4. Είναι επαρκώς καθαρός και σε τάξη ο χώρος αποθήκευσης των βιοκτόνων του αυτοκινήτου σας;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Εργασία σε ύψος		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Οι φορητές σκάλες βρίσκονται σε καλή κατάσταση και συντηρημένες;		
2. Οι φορητές σκάλες είναι πιστοποιημένες;		
3. Οι εργαζόμενοι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν σωστά τις φορητές σκάλες;		
4. Χρησιμοποιούνται πιστοποιημένες σκαλωσιές;		
Μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ)		
Μια πολύ σημαντική πτυχή του χειρισμού των βιοκτόνων είναι η διασφάλιση ότι δεν έρχονται απευθείας σε επαφή ή εισέρχονται στο σώμα. Βιοκτόνα που αγγίζουν ή εισέρχονται στο σώμα μπορεί να οδηγήσει σε ασθένεια ή θάνατο. Επομένως, κάθε φορά που κάποιος χειρίζεται ένα βιοκτόνο πρέπει πάντα να φορά προστατευτικό εξοπλισμό. Τα ΜΑΠ έχουν σχεδιαστεί για να αποτρέπουν τη χρήση φυτοφαρμάκων είσοδος στο σώμα από το στόμα (από το στόμα), δέρμα (δερματικά) και πνεύμονες (εισπνοή).		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Τα υποδήματα Έχουν σιδερένιες σόλες και σιδερένια προστασία των δακτύλων;		
2. Παρέχονται δωρεάν τα μέσα ατομικής προστασίας στους εργαζόμενους;		
Χημικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Υποχρεώνονται οι εργαζόμενοι να χρησιμοποιούν τα μέτρα ατομικής προστασίας στην επιτόπια εργασία;		
2. Ο ιματισμός εργασίας καθώς και οι φόρμες μιας χρήσης,		
a. καλύπτουν σωστά το σώμα;		
b. Αποτελούνται από πλαστικοποιημένο ύφασμα		
c. Χρησιμοποιούνται ολόσωμες φόρμες Και μακρυμάνικα πουκάμισα;		
d. πλένεται κάθε μέρα;		
e. πλένονται σε ξεχωριστή πλύση από το πλυντήριο της οικογένειας;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

3. Τα υποδήματα είναι από σκληρό καουτσούκ ή πλαστικά ώστε να μην Απορροφούν τα βιοκτόνα;		
4. Τα πόδια του παντελονιού βρίσκονται πάνω από τα υποδήματα ώστε να αποτρέπεται η είσοδος των βιοκτόνων στις μπότες;		
5. Τα γάντια είναι:		
a. Αδιάβροχα;		
b. νιτριλίου;		
c. Χωρίς εσωτερική υφασμάτινη επένδυση;		
d. Αρκετά μακριά ώστε να προστατεύουν τον καρπό;		
6. Οι μάσκες;		
a. Είναι μισού προσώπου με φίλτρα ενεργού άνθρακα προστασίας από οργανικούς διαλύτες;		
b. καλύπτουν πλήρως τη μύτη και το στόμα;		
c. Καθαρίζονται συχνά και σχολαστικά;		
d. Τα φίλτρα αντικαθίστανται σύμφωνα με τις συστάσεις των κατασκευαστών Και ειδικά όταν εισέρχεται μυρωδιά των βιοκτόνων μέσα στη μάσκα;		
7. Τα προστατευτικά εξαρτήματα (μάσκες και γάντια) αποθηκεύονται σε ξεχωριστό χώρο από τον ιματισμό εργασίας;		
8. Τα προστατευτικά εξαρτήματα και τα ρούχα εργασίας αποθηκεύονται Ξεχωριστά από τα βιοκτόνα (σε άλλο δωμάτιο ή ντουλάπι)		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Χειρονακτική εργασία		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Οι εργαζόμενοι έχουν ενημερωθεί Για τη φόρτωση μεταφορά και λειτουργία ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού		
2. Οι εργαζόμενοι έχουν ενημερωθεί για τους κινδύνους σε εργασία σε στενούς χώρους		
3. Οι εργαζόμενοι έχουν ενημερωθεί για την ασφαλή τοποθέτηση υλικών Όπως εντομοπαγίδων, δολωματικών σταθμών και λοιπά		
4. Οι εργασίες περιλαμβάνουν:		
a. Βάρη μακριά από τον κορμό του σώματος		
b. Συστροφή		
c. σκύψιμο		
d. Μεγάλες κάθετες κινήσεις		
e. Έντονο σπρώξιμο ή τράβηγμα		
f. Ανεπαρκή χρόνο για ξεκούραση		
5. Τα φορτία συνήθως είναι:		
a. Βαριά		
b. ογκώδη ή δυσκίνητα		
c. Ασταθή		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Χρήση των βιοκτόνων σκευασμάτων: (υγρών ή στερεών ή αερίων, φωσφίνης, απολυμαντικών κλπ)

Μητρώο βιοκτόνων ουσιών	Ναι	Όχι
a. Υπάρχει πλήρες και ενημερωμένο μητρώο βιοκτόνων ουσιών;		
b. Υπάρχει δελτίο δεδομένων ασφαλείας msds για κάθε χρησιμοποιούμενη βιοκτόνο ουσία;		
c. Είναι άμεσα διαθέσιμο στους εργαζόμενους;		
d. Τα μεταφερόμενα δοχεία βιοκτόνων φέρουν ετικέτα με όνομα, φράσεις κινδύνου και ασφάλειας;		
e. Έχουν εκπαιδευτεί επαρκώς και με οδηγίες οι εργαζόμενοι στο τεχνικό τμήμα στην εργασία και την έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες;		
f. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με:		
i. Δυνητικούς κινδύνους για την υγεία		
ii. Τοξικές επιπτώσεις		
iii. Μέτρα ελαχιστοποίησης κινδύνου		
iv. Σωστή χρήση μέτρων ασφαλείας		
v. Χρήση και φροντίδα μέσων ατομικής προστασίας		
g. Η παρακολούθηση της υγείας πραγματοποιείται όπου ενδείκνυται; (π.χ. οργανοφωσφορικά εντομοκτόνα)		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Ετικέτες βιοκτόνων		
Η ετικέτα φυτοφαρμάκων είναι το μέσο του κατασκευαστή παρέχοντας στον χρήστη σχετικές πληροφορίες σχετικά με το προϊόν και οδηγίες για τον ασφαλή χειρισμό του και χρήση. Είναι εξαιρετικά σημαντικό όλα τα φυτοφάρμακα να πωλούνται ή να διανέμονται σε κατάλληλα δοχεία με κατάλληλες ετικέτες, οι οποίες πρέπει να είναι καθαρές, σαφείς και αναγνώσιμες.		
	Ναι	Όχι
a. Αναφέρεται η μάρκα ή η Εμπορική επωνυμία με την οποία κυκλοφορεί το βιοκτόνων στην αγορά;		
b. Αναφέρονται τα κοινά ονόματα όλων των δραστικών ουσιών;		
c. Αναφέρεται η επί τοις εκατό συγκέντρωση όλων των δραστικών ουσιών;		
d. Αναφέρεται ο τύπος του σκευάσματος;		
e. Αναφέρεται το καθαρό περιεχόμενο σε μερικές μονάδες (γραμμάριο, κιλό, λίτρο κ.λπ.);		
f. Υπάρχουν προειδοποιητικά σημάδια και φράσεις της κατάλληλης κατηγορίας κινδύνου;		
g. Δηλώνονται με ευκρίνεια ή φράσεις: "διαβάστε προσεκτικά τις οδηγίες χρήσης" και "μακριά από παιδιά";		
h. Δηλώνεται το όνομα και η διεύθυνση του κατασκευαστή καθώς και η επωνυμία του τοπικού αντιπροσώπου;		
i. Δηλώνεται η ημερομηνία κατασκευής, ημερομηνία λήξης και παρτίδα;		
j. Δηλώνονται οδηγίες χρήσης, ανάμιξης, ποσοστά εφαρμογής και τύπος εξοπλισμού εφαρμογής;		
k. Υπάρχει δήλωση για την προστασία της άγριας ζωής και της περιβαλλοντικής μόλυνσης;		
l. Υπάρχουν οδηγίες και προφυλάξεις σχετικά με τη σωστή αποθήκευση του βιοκτόνου και τη διάθεση των κενών περιεκτών;		
m. Δηλώνεται με ευκρίνεια το είδος του παράσιτου στόχος;		
n. Δηλώνονται τα προστατευτικά ρούχα, οι προφυλάξεις που πρέπει να τηρούνται για την προστασία εργαζομένων καταναλωτών και ζώων;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Εφαρμογή των βιοκτόνων		
Φυσικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Γνωρίζουμε αν είναι εύφλεκτο το σκεύασμα;		
2. Χρησιμοποιείτε κατάλληλες αναπνευστικές συσκευές και μάσκες ανάλογα με το σκεύασμα;		
3. Λαμβάνετε υπόψη την κατεύθυνση του αέρα κατά την εφαρμογή του ψεκασμού ή των αερίων;		
4. Χρησιμοποιείτε ειδική σήμανση και προειδοποιητικές πινακίδες ώστε άνθρωποι, ζώα και οργανισμοί μη στόχοι να διατηρούνται μακριά;		
5. Υπολογίζετε με ακρίβεια τον απαιτούμενο όγκο υγρού μίγματος ώστε να μην περισσεύει;		
Χημικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
1. Γνωρίζετε την τοξικότητα του σκευάσματος;		
2. Γνωρίζετε την επικινδυνότητα για το περιβάλλον;		
3. Σε επαφή με το νερό ελευθερώνονται τοξικά, εξαιρετικά εύφλεκτα αέρια;		
4. Είναι επιβλαβές σε επαφή με το δέρμα;		
5. Είναι τοξικό σε περίπτωση εισπνοής ή κατάποσης;		
6. Σε επαφή με οξέα απελευθερώνονται τοξικά αέρια;		
7. Ερεθίζει τα μάτια;		
8. Έχετε ενημερωθεί για τη σωστή απόρριψη του υλικού που περισσεύει;		
9. Ερεθισμός του δέρματος;		
10. Σωματικός τραυματισμός λόγω αντιδραστικών εκρηκτικών ή καταστροφικών ιδιοτήτων των βιοκτόνων;		
11. Ποια είναι η συνηθισμένη καθημερινή διάρκεια έκθεσης στα βιοκτόνα;		
12. Έχετε ποτέ δηλητηριαστεί μετά από έκθεση σε βιοκτόνα;		
13. Συμπτώματα ναυτίας και εμετό;		
14. Είχατε ποτέ πονοκέφαλο μετά από την εργασία σας με βιοκτόνα;		
15. Γενετικές ανωμαλίες		
16. Διαταραχές του πνεύμονα, των νεφρών ή του ήπατος		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

17. Διαταραχές του κεντρικού νευρικού συστήματος;		
18. Επαφή των διαλυμάτων με τα ρούχα;		
19. Σχηματισμός επικίνδυνων αερίων, ατμών ή αναθυμιάσεων;		
20. Αύξηση της πίεσης στο δοχείο προκαλώντας έκρηξη;		
21. Που απορρίπτονται τα χημικά;		
22. Πώς καθαρίζονται τυχόν διαρροές;		
23. Υπάρχουν πηγές ανάφλεξης;		
24. Αλλοιώνονται οι στολές τα υποδήματα ή οι φόρμες εργασίας από τη χρήση των βιοκτόνων;		
25. Αναμιγνύονται συχνά μεταξύ τους βιοκτόνα για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα;		
Βιολογικοί κίνδυνοι	Ναι	Όχι
<p>Τέσσερις Ομάδες κινδύνου σχετικά με την έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 1: Απίθανο να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο. Βιολογικός παράγοντας της ομάδας • Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 2: Μπορεί να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο και θα μπορούσε να προκαλέσει κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενώ δεν υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να εξαπλωθεί στο κοινωνικό σύνολο. Γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή. • Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 3: Μπορεί να προκαλέσει ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους. Ενδέχεται να υπάρχει κίνδυνος να διαδοθεί στο κοινωνικό σύνολο, αλλά, γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή. Βιολογικός παράγοντας της ομάδας • Βιολογικός παράγοντας της ομάδας 4: Προκαλεί σοβαρή ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστά σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζόμενους, ενδέχεται να παρουσιάζει υψηλό κίνδυνο διάδοσης στο κοινωνικό σύνολο και για τον οποίο συνήθως δεν υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή. Αν ένας αξιολογούμενος βιολογικός παράγοντας δεν είναι δυνατόν να καταταχθεί σαφώς σε μία από τις ομάδες της παραγράφου 2 πρέπει να κατατάσσεται στην υψηλότερη εξεταζόμενη ομάδα κινδύνου. 		

Εταιρεία:

Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

1. Έρχεστε σε επαφή με αλλεργιογόνα (πρωτεΐνη που βρίσκεται στα ακάρεα της σκόνης, μικροοργανισμοί στα περιπτώματα των περιστεριών, των αρουραίων και των καταρτίδων Aniaia influenza) που προκαλούν άσθμα και άλλες αναπνευστικές ασθένειες και αλλεργίες;		
2. Έρχεστε συνήθως σε επαφή με τα ούρα ζώων Μέσω άμεσης επαγγελματικής επαφής ή με μολυσμένο νερό ή χώμα;		
3. Διενεργούνται εφαρμογές σε περιοχές μολυσμένες με Covid-19 ή άλλες αερομεταφερόμενες αναπνευστικές ασθένειες;		
4. Εκτίθεστε σε βιοαερολύματα (ακάρεα οικιακής σκόνης, σκόνη χιτίνης και εξωσκελετό αρθρόποδων);		
5. Εκτίθεστε σε βιοαερολύματα βακτηρίων, μυκήτων, γύρης, αλεύρων και δερμάτων;		
6. Έρχεστε συχνά σε επαφή με υγρά και ζεστά περιβάλλοντα;		
7. Δέχεστε συχνά τσιμπήματα (δήγματα) εντόμων (κουνούπια ψύλλοι σφήγγες μέλισσες τσιμπούρια κλπ);		
8. Έρχεστε σε επαφή με φυσικά ή οργανικά υλικά όπως χώμα, πηλός, φυτικά υλικά (σανό, άχυρο, βαμβάκι, κλπ.);		
9. Πόσο συχνά έρχεστε σε επαφή με ζώα και ουσίες ζωικής προέλευσης (π.χ. τρίχωμα, περιπτώματα κλπ);		
10. Έχετε κνησμό στα μάτια ή το δέρμα;		
11. Πόσο συχνά έρχεστε σε επαφή με τρόφιμα (π.χ. προϊόντα, μούχλες & ζύμες).		
12. Πόσο συχνά έρχεστε σε επαφή με αίμα και άλλα σωματικά υγρά;		
13. Πόσο συχνά έρχεστε σε επαφή με μολυσμένο αίμα ή σάλιο;		
14. Η έκθεση στους παραπάνω παράγοντες συμβαίνει ως συνέπεια της εργασίας ακούσια και όχι σκόπιμα		
15. Αισθάνεστε κόπωση;		
16. τσούζουν τα μάτια σας;		
17. δεν βλέπετε καλά;		
18. Έχετε πονοκέφαλο;		
19. έχετε ζαλάδες;		
20. έχετε πόνους στα αυτιά;		
21. έχετε βούισμα στα αυτιά;		
22. έχετε ιλίγγους;		
23. μήπως έχετε μειωμένη ακοή;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

24. έχετε δυσκολία στην αναπνοή;		
25. Έχετε πόνο στο λαιμό;		
26. έχετε βραχνή φωνή;		
27. Έχετε ξηρό βήχα;		
28. Έχετε βήχα με πτύελα;		
29. Έχετε κρίσεις άσματος;		
30. νιώθετε βράσιμο στο στήθος;		
31. αιμορραγούν τα ούλα σας;		
32. έχετε καούρες στο στομάχι;		
33. αισθάνεστε ναυτία;		
34. έχετε τάσεις για εμετό;		
35. Αισθάνεστε βάρος στο στήθος;		
36. Αισθάνεστε βάρος στα χέρια ή στα πόδια;		
37. Αισθάνεστε μούδιασμα στα χέρια;		
38. Έχετε πόνους στα νεφρά;		
39. έχετε δυσκολία στην ούρηση;		
40. Έχεις πόνους στη μέση;		
41. Έχεις πόνους στην πλάτη;		
42. Έχεις πόνους στον αυχένα;		
43. Πονάνε οι αγκώνες σου;		
44. Πονάνε οι καρποί σου;		
45. Μουδιάζουν τα δάχτυλα του χεριού σου;		
46. Πονάνε τα πόδια σου;		
47. Πονάνε τα γόνατά σου;		
48. Έχεις υπνηλία στην εργασία σου;		
49. Έχεις άγχος όταν εργάζεσαι;		
50. Νιώθεις υπερβολική κούραση μετά τη δουλειά σου;		
51. Έχεις αύπνιες;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Αποθήκευση βιοκτόνων

Δεν απαιτούνται ειδικά μέτρα εάν αποθηκευτούν σωστά και τυχάνουν σωστού χειρισμού. Εξασφαλίστε πολύ καλό αερισμό αποθηκών και χώρων εργασίας. Όταν το χρησιμοποιείτε μην τρώτε, μην πίνετε, μην καπνίζετε. Τα χέρια και/ή το πρόσωπο θα πρέπει να πλένονται πριν τα διαλείμματα και στο τέλος της βάρδιας.
Προστασία από πυρκαγιά και έκρηξη. Δεν απαιτούνται ειδικές προφυλάξεις. Η ουσία/το προϊόν είναι άκαυστο. Το προϊόν δεν είναι εκρηκτικό.

	Ναι	Όχι
• Διατηρούνται τα βιοκτόνα στην αρχική τους συσκευασία και φυλάσσονται πάντα κλειδωμένα μακριά από παιδιά;		
• Βρίσκονται οι συσκευασίες αποθηκευμένες σε άρτια κατάσταση;		
• Διατηρούνται οι συσκευασίες σε δροσερό και καλά αεριζόμενο χώρο;		
• Υπάρχουν στην αποθήκη:		
ο Σήματα ή προειδοποιήσεις κινδύνων στις πόρτες εισόδου της αποθήκης ;		
ο Διαδικασία που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση Ατυχήματος;		
ο Λίστα τηλεφώνων έκτακτης ανάγκης;		
ο Μέσα έκτακτης ανάγκης, φαρμακείο, βρύση με τρεχούμενο νερό για πλύσιμο χεριών και ματιών;		
• Υπάρχει οποιαδήποτε κοντινή πηγή ανάφλεξης, εάν υπάρχουν εκρηκτικά/εύφλεκτα μίγματα;		
• Υπάρχουν βιοκτόνα που είναι ευαίσθητα στον αέρα, την υγρασία ή το φως;		
• Ποιος έχει πρόσβαση στο χώρο αποθήκευσης χημικών βιοκτόνων		
• Πώς καθαρίζονται τυχόν διαρροές;		
• Υπάρχει επαρκής αερισμός της αποθήκης;		
• Υπάρχουν έκτακτα μέτρα σε περίπτωση διαρροής βιοκτόνων;		

Εταιρεία:
Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Πηγές

- Oira
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- RISK ASSESSMENT ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
- Πηγή https://oshwiki.eu/wiki/Biological_agents
- <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/engelska/chemical-hazards-in-the-working-environment-provisions-afs2011-19.pdf>
- <https://www.labour.gov.hk/eng/public/os/C/Chemsafe.pdf>
- IPM health-and-safety-policy (βλέπε τη βιβλιογραφία του)
- Guidelines on Occupational Safety and Health for Pest Control Operators
- Health and safety guidance for employers and technicians carrying out fumigation operations
- MSDS Φωσφίνης
- Hydrogen_Sulphide_IM_PHE_030818
- OSH in the pest control industry - Commerce WA
- ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
- 1555 ΔΕΣ RISK ASSESSMENT
- Βιολογικοί παράγοντες κινδύνου στους χώρους εργασίας
- <https://www2.health.vic.gov.au/public-health/environmental-health/pesticide-use-and-pest-control/pesticides-safe-use/pesticide-health-risk-assessments>

Τέλος